

Judith Jakowitsch

ERWACHSENENBILDUNG IM BURGENLAND

Handbuch

FELNŐTTKÉPZÉSI INTÉZMÉNYEK
BURGENLANDBAN (AUSZTRIA)

Kézikönyv

INŠTITÚCIE VZDELÁVANIA DOSPELÝCH
V BURGENLANDSKU (RAKÚSKO)

Príručka

B F G : S T U D I E S

BAND 6 / Jg. 2007

Judith Jakowitsch

ERWACHSENENBILDUNG IM BURGENLAND

Handbuch

**FELNŐTTKÉPZÉSI INTÉZMÉNYEK
BURGENLANDBAN (AUSZTRIA)**

Kézikönyv

**INŠTITÚCIE VZDELÁVANIA DOSPELÝCH
V BURGENLANDSKU (RAKÚSKO)**

Príručka

Eisenstadt (Österreich – Ausztria – Rakúsko):
Burgenländische Forschungsgesellschaft, 2007
Burgenlandi Kutatótársaság, 2007
Burgenlandská výskumná spoločnosť, 2007

Die vorliegende Publikation wurde im Rahmen des Projekts ‚Erwachsenenbildung im Grenzraum Österreich-Ungarn-Slowakei. Ein Überblick über Angebotsstruktur und grenzüberschreitende Kooperationsformen‘ erstellt und von der Europäischen Kommission aus Mitteln der Aktion Grundtvig 2 des Sokrates Programms der Europäischen Union unterstützt (G2-06-1-K-O-477).

Der Inhalt der Publikation gibt nicht notwendigerweise die Meinung der Europäischen Kommission oder der österreichischen Sokrates Nationalagentur wieder. Weder die Europäische Kommission noch die Sokrates Nationalagentur haften für die weitere Nutzung der in dieser Publikation enthaltenen Informationen. Für den Inhalt verantwortlich ist der Herausgeber.

A kiadvány a ‚Felnőttképzés az osztrák-magyar-szlovák határregióban. A kínálati struktúra és a határon átnyúló együttműködési formák áttekintése‘ című pályázat keretében és az Európai Bizottság támogatásával, az Európai Unió Sokrates Program Grundtvig 2 elnevezésű alprogramjának társfinanszírozásában készült (G2-06-1-K-O-477).

A kiadvány tartalma nem tükrözi feltétlenül az Európai Bizottság vagy az Osztrák Nemzeti Sokrates Iroda véleményét. Sem az Európai Bizottság, sem a Nemzeti Sokrates Iroda nem vállal felelősséget a kiadványban található információk további felhasználásáért. A tartalomért a kiadó felel.

Táto publikácia vznikla v rámci projektu ‚Vzdelávanie dospelých v prihraničnom regióne Rakúska, Maďarska a Slovenska. Prehľad ponúk a foriem spolupráce, presahujúcich hranice krajín‘ za finančnej pomoci Európskej únie v rámci programu Sokrates, Grundtvig 2 (G2-06-1-K-O-477).

Obsah tejto publikácie nemusí nevyhnutne odrážať názory Európskej komisie alebo Rakúskej národnej agentúry programu Sokrates. Ani Európska komisia, ani Rakúska národná agentúra programu Sokrates neručí za ďalšie použitie informácií, ktoré obsahuje táto publikácia. Za jej obsah je zodpovedný vydavateľ.

ISBN-13: 978-3-901420-09-2

ISSN 1991-5195

BFG : STUDIES Band 6 / Jg. 2007

Judith JAKOWITSCH

Erwachsenenbildung im Burgenland. Handbuch

Felnőttképzési intézmények Burgenlandban (Ausztria). Kézikönyv

Inštitúcie vzdelávania dospelých v Burgenlandsku (Rakúsko). Príručka

Burgenländische Forschungsgesellschaft / Research Society Burgenland, 2007

Titelgrafik, Layout/Címlapgrafika, layout/Titulná grafika, layout: Gert TSCHÖGL

Druck/Nyomdai munkáte/Tlač: Rötzer Druck (Eisenstadt)

Nachdruck, auch auszugsweise, nur mit Quellenangabe. Belegexemplar wird erbeten.

Utánnymás, részletekben is, csak a forrás feltüntetésével lehetséges. Támpéldányköteles.

Dotlač (aj jednotlivých častí publikácie) je povolená iba s použitím údajov o prameňoch. Na požiadanie je možné poskytnúť dokladový exemplár.

Burgenländische Forschungsgesellschaft / Research Society Burgenland

Domplatz 21, A-7000 Eisenstadt, Austria

phone 0043 2682 66886, fax 0043 2682 6688620

office@forschungsgesellschaft.at

www.forschungsgesellschaft.at

Vorwort

Das vorliegende dreisprachige Handbuch ‚Erwachsenenbildung im Burgenland‘ gibt in Form von Kurzbeschreibungen und Kontaktdaten einen Überblick über rund 40 im Burgenland tätige Erwachsenenbildungsinstitutionen.

Diese ‚Steckbriefe‘ sollen eine Orientierungshilfe in der Vielfalt der Erwachsenenbildungslandschaft des Burgenlandes darstellen, und zwar sowohl für Bildungssuchende als auch für das Fachpublikum. Das gilt besonders für Interessentinnen und Interessenten aus dem ungarischen und slowakischen Grenzraum, weshalb dieses Handbuch auch dreisprachig konzipiert ist. Dieses Handbuch ist damit ein wichtiger Beitrag zur grenzübergreifenden Vernetzung in einem immer stärker zusammenwachsenden Europa.

Aufgrund der Vielfalt der Erwachsenenbildungslandschaft im Burgenland war die Auswahl der in diesem Handbuch aufgenommenen Institutionen nicht einfach. Folgende Einrichtungen wurden ausgewählt:

- Einrichtungen, die kontinuierlich und mit einer gewissen inhaltlichen Breite ein Bildungsprogramm für Erwachsene in Form von Kursen, Seminaren, Vorträgen, Lehrgängen oder Qualifikationsmaßnahmen im Burgenland anbieten und regelmäßig durchführen
- Einrichtungen, die übergeordnete Bildungsziele verfolgen, wie Bildungsinformation und Bildungsberatung, Bildungsforschung, oder die gemeinsame Vertretung der Interessen der Erwachsenenbildung
- Einrichtungen, die im Burgenland ihren Hauptsitz haben oder durch Landeszeitstellen auf Dauer vertreten sind

Die weitaus überwiegende Zahl dieser Einrichtungen ist dem non-formalen Bildungsbereich zuzurechnen; formale Erwachsenenbildungsangebote finden sich vor allem im tertiären Bereich. Außerdem hat sich gezeigt, dass diese Kriterien hauptsächlich von non-profit Einrichtungen erfüllt werden.

Um dennoch auch den profit-orientierten Bereich der burgenländischen Erwachsenenbildung darzustellen und damit das Bild der Erwachsenenbildungslandschaft zu vervollständigen, wurde eine Auflistung derzeit im Burgenland aktiver privater Anbieter hinzugefügt. Hier ist allerdings zu beachten, dass dieser Sektor vielfach durch kurz- und mittelfristige Bildungsaktivitäten – beispielsweise zeitlich begrenzte Qualifikationsmaßnahmen – gekennzeichnet ist und daher eine gewisse Fluktuation gegeben ist.

Ergänzt wird diese Auflistung durch ein Verzeichnis mit Adressen von Einrichtungen, die sich hauptsächlich mit der Integration von Arbeitssuchenden in den burgenländischen Arbeitsmarkt beschäftigen und teilweise auch zielgruppenbezogene Qualifikationsmaßnahmen anbieten. Den Abschluss des Handbuchs bilden weiterführende Adressen zum Thema Bildung im Burgenland sowie Links zum Thema Bildung in Österreich.

Den ‚Steckbriefen‘ burgenländischer Erwachsenenbildungseinrichtungen vorangestellt ist eine Einführung über die Entstehungsgeschichte der Erwachsenenbildung in Österreich, ihre gesetzlichen und organisatorischen Rahmenbedingungen sowie eine Übersicht über die wichtigsten Einrichtungen und die Teilnahme an Bildung und Lernen Erwachsener in Österreich. Dieser Beitrag wurde von Daniela Holzer vom Institut für Erziehungs- und Bildungswissenschaft der Karl-Franzens-Universität Graz verfasst.

Judith JAKOWITSCH, Burgenländische Forschungsgesellschaft (Eisenstadt, Österreich)

Előszó

A 'Burgenland felnőttképzési intézményei' című háromnyelvű kézikönyv, melyet az Olvasó a kezében tart, rövid leírások formájában, a kapcsolatfelvételt lehetővé tévő adatok közlésével nyújt áttekintést negyven, Burgenlandban működő felnőttképzési intézmény tevékenységéről.

E rövid bemutatkozások célja az, hogy segítse a képzések iránt érdeklődők, valamint a szakmai közönség eligazodását a sokféle burgenlandi felnőttképzési intézmény között, ami különösképpen vonatkozik a magyar és a szlovák határ menti térségben élőkre. Ezért a kézikönyv háromnyelvű kiadás, jelentősen hozzájárulva így a határon átnyúló hálózatszerű összekapcsolódáshoz az egyre szorosabban összenövő Európában.

A burgenlandi felnőttképzési kínálat sokszínűsége következtében nem volt könnyű feladat a kézikönyvben szerepeltetett intézmények kiválasztása. Végül az alábbiak kerültek bele:

- olyan intézmények, amelyek folyamatosan és kellő spektrumban kínálnak és szerveznek Burgenlandban képzési programokat felnőttek számára tanfolyamok, szemináriumok, előadások, szakok vagy képzési intézkedések keretében
- olyan intézmények, amelyek magasabb rendű képzési célokat szolgálnak, mint amilyen a képzési információ nyújtása és a képzési tanácsadás, vagy a felnőttképzés érdekeinek közös képviselése
- olyan intézmények, melyek székhelye Burgenlandban van, vagy kirendeltségeken keresztül tartósan képviselve vannak a tartományban.

E létesítmények túlnyomó többsége a formális végzettséget nem adó képzési terület részét képezi; a végzettséggel járó felnőttképzési kínálat elsősorban a szolgáltatási szektorban jelenik meg. Ezen kívül megmutatkozott, hogy a fenti kritériumokat mindenképp non-profit intézmények teljesítik.

Annak érdekében, hogy mégis bepillantást nyújtsunk a burgenlandi felnőttképzés profitorientált részébe is, s így tegyük teljessé a felnőttképzési kínálat bemutatását, mellékeljük a Burgenlandban jelenleg aktív magáncégek listáját. E körben tekintetbe kell azonban venni, hogy ezt a szektort sok esetben a rövid- és középtávú képzési tevékenység – pl. az időben behatárolt képzések – és emiatt bizonyos mértékű fluktuáció jellemzi.

Ezt a listát azon létesítmények címeikkel ellátott jegyzéke egészíti ki, amelyek elsősorban a munkát keresők burgenlandi munkaerőpiacra történő integrációjával foglalkoznak, de ezen túlmenően célcsoport-orientált képzési intézkedéseket is kínálnak. A kézikönyv végén a képzés témaköréhez kapcsolódó további burgenlandi címek találhatóak, valamint ilyen témájú ausztriai linkek.

A burgenlandi felnőttképzési intézmények rövid bemutatása előtt megismerhetjük az ausztriai felnőttképzés keletkezésének történetét, törvényi és szervezeti keretfeltételeit, valamint áttekintést kapunk a legfontosabb létesítményekről és a felnőttek képzésben és tanulásban való részvételéről Ausztriában. A kötetnek ezt a részét Daniela Holzer, a grazi Karl Franzens Egyetem Nevelés- és Képzéstudományi Intézete munkatársa írta.

Judith JAKOWITSCH, Burgenlandi Kutatótársaság (Eisenstadt, Ausztria)

Predslov

Príručka s názvom „Inštitúcie vzdelávania dospelých v Burgenlandsku“, ktorá vychádza v troch jazykových mutáciách, obsahuje prehľad približne štyridsiatic inštitúcií vzdelávania dospelých, pôsobiacich na území tejto rakúskej spolkovej krajiny, ich krátky popis a kontaktné údaje.

Tento prehľad má umožniť záujemcom o túto formu vzdelávania, ako aj odbornej verejnosti lepšiu orientáciu v množstve inštitúcií vzdelávania dospelých v Burgenlandsku. Platí to v prvom rade pre záujemcov z maďarského a slovenského pohraničného územia, preto je táto príručka koncipovaná v troch jazykoch. Predstavuje tým dôležitý prínos pre cezhraničné prepojenie stále viac jednotnej Európy.

Vzhľadom k rozmanitosti inštitúcií vzdelávania dospelých v Burgenlandsku nebol výber inštitúcií, uvedených v tejto príručke, jednoduchý. Vybrané boli tie, ktoré:

- pravidelne ponúkajú vzdelávacie programy pre dospelých vo forme kurzov, seminárov, prednášok a kvalifikačných kurzov s primeranou obsahovou náplňou
- sledujú vyššie vzdelávacie ciele ako napr. vzdelanostné informácie, poradenstvo a výskum v oblasti vzdelávania alebo vzájomné zastupovanie záujmov v oblasti vzdelávania dospelých
- majú hlavné sídlo v Burgenlandsku alebo sú trvalo zastúpené prostredníctvom krajiných pobočiek aj na území ostatných rakúskych spolkových krajín

Prevažný počet týchto inštitúcií pôsobí v oblasti nonformálneho vzdelávania. Vzdelávacie programy v oblasti formálneho vzdelávania ponúkajú hlavne inštitúcie, pôsobiace v terciárnej sfére. Okrem toho sa ukázalo, že dané kritériá spĺňajú hlavne neziskové inštitúcie.

Aby záujemcovia získali prehľad aj o ziskových organizáciách, pôsobiacich v oblasti vzdelávania dospelých na území Burgenlandska, a doplnili si tak celkový obraz, uvádzame aj zoznam súkromných inštitúcií vzdelávania dospelých, ktoré tu v súčasnosti vyvíjajú svoju činnosť. Na tomto mieste je však treba pripomenúť, že pre túto oblasť je charakteristická určitá fluktuácia, častokrát spôsobená krátko- a strednodobými vzdelávacími aktivitami, napr. časovo ohraničenými kvalifikačnými kurzami.

Tento zoznam je doplnený o adresy inštitúcií, ktoré sa zaoberajú hlavne umiestnením ľudí, hľadajúcich si prácu, na burgenlandský pracovný trh, a čiastočne ponúkajú aj kvalifikačné kurzy pre konkrétne cieľové skupiny. V závere tejto príručky sa nachádzajú ďalšie adresy, týkajúce sa oblasti vzdelávania v Burgenlandsku, ako aj odkazy k téme vzdelávania v Rakúsku.

V samotnom úvode tejto publikácie sa nachádza história vzniku vzdelávania dospelých na území Rakúska, jeho zákonné a organizačné rámcové podmienky, ako aj prehľad najdôležitejších inštitúcií a účasť na vzdelávaní a učení sa dospelých v Rakúsku. Tento príspevok napísala Daniela Holzer z Inštitútu výchovy a vzdelávania univerzity Karla Františka v Grazi.

Judith JAKOWITSCH, Burgenlandská výskumná spoločnosť (Eisenstadt, Rakúsko)

Inhaltsverzeichnis

Tartalomjegyzék

Obsah

Bildung und Lernen für Erwachsene in Österreich (Daniela HOLZER)	11
A felnőttképzés lehetőségei Ausztriában	
Vzdelávanie a učenie sa dospelých v Rakúsku	

Erwachsenenbildung im Burgenland	
Felnőttképzési intézmények Burgenlandban (Ausztria)	
Inštitúcie vzdelávania dospelých v Burgenlandsku (Rakúsko)	

Allgemeine Erwachsenenbildung	29
Általános felnőttképzés	
Všeobecné vzdelávanie dospelých	

Burgenländisches Volksbildungswerk	31
Burgenlandi Népművelési Központ	
Burgenlandský ľudový vzdelávací spolok	

Burgenländische Volkshochschulen – VHS Burgenland	32
Burgenlandi Népfőiskolák	
Burgenlandská ľudová vysoká škola	

Energiemühle	33
Energiamalom	
Energetický mlyn	

Europahaus Burgenland	34
Burgenlandi Európaház	
Dom Európy Burgenlandsko	

Literaturhaus Mattersburg	35
Mattersburgi Irodalomkedvelők Háza	
Literárny dom Mattersburg	

Berufsorientierte Erwachsenenbildung	37
Szakmai jellegű felnőttképzés	
Profesijné vzdelávanie dospelých	

Berufsförderungsinstitut Burgenland – BFI Burgenland	39
Burgenlandi Felnőttképzési Intézet	
Burgenlandský inštitút na podporu profesijného vzdelávania	

Burgenländisches Schulungszentrum Neutal – BUZ Neutal	40
Burgenlandi Felnőttképzési Központ, Neutal	
Burgenlandské školiace centrum Neutal	

Ländliches Fortbildungsinstitut Burgenland – LFI Burgenland	41
A Vidéki Térség Burgenlandi Továbbképző Intézete	
Burgenlandské vidiecke doškovofovacie stredisko	

Wirtschaftsförderungsinstitut Burgenland – WIFI Burgenland	42
Burgenlandi Gazdaságfejlesztő Intézet	
Burgenlandský inštitút na podporu hospodárstva	

Tertiäre Weiterbildung	_____ 43
Felsőfokú továbbképzés	
Terciálne vzdelávanie	
Europäisches Universitätszentrum für Friedensstudien	_____ 45
Béketanulmányok Európai Egyetemi Központja	
Európske univerzitné centrum mierových štúdií	
Fachhochschulstudiengänge Burgenland GmbH	_____ 46
Burgenlandi Szakfőiskolák Kft.	
Burgenlandská odborná vysoká škola, s. r. o.	
Joseph Haydn Konservatorium des Landes Burgenland	_____ 47
Burgenland Tartomány Joseph Haydn Konzervatóriuma	
Konzervatórium Josepha Haydna spolkovej krajiny Burgenlandsko	
Österreichischer Universitätslehrgang für Tourismuswirtschaft	_____ 48
Idegenforgalmi ismeretek – egyetemi szintű továbbképzés	
Rakúsky univerzitný kurz turistického hospodárstva	
Stiftung private Pädagogische Hochschule Burgenland	_____ 49
Burgenlandi Pedagógiai Főiskola Alapítvány, magánintézmény	
Nadácia súkromnej Vysokej školy pedagogickej v Burgenlandsku	
Universität für Musik und darstellende Kunst Graz – Institut Oberschützen	_____ 50
Grazi Zene- és Előadóművészeti Egyetem Oberschützeni Intézete	
Vysoká škola múzických a výtvarných umení v Grazi – inštitút v Oberschützene	
Zielgruppenspezifische Bildungsangebote	
Célcsoport-specifikus képzési kínálat	
Vzdelávacie ponuky, zameriavajúce sa na potreby konkrétnych cieľových skupín	
Bildungsangebote für Frauen	_____ 51
Nőknek szóló képzések	
Kurzy ďalšieho vzdelávania, určené výlučne pre ženy	
Frauen- und Familienberatung ‚Der Lichtblick‘	_____ 53
‚Reménysugár‘ – Nő- és Családvédelmi Tanácsadó	
Poradenstvo pre ženy a rodiny ‚Pohľad do svetla‘	
Frauen-, Mädchen- und Familienberatungsstelle Oberpullendorf	_____ 54
Oberpullendorfi Leány-, Nő- és Családvédelmi Tanácsadó	
Poradňa pre ženy, dievčatá a rodiny v Oberpullendorfe	
Verein Frauen für Frauen. Frauen- und Familienberatungsstelle Oberwart und Güssing	_____ 55
Nők a Nőkért Egyesület. Nő- és Családvédelmi Tanácsadó, Oberwart, illetve Güssing	
Burgenlandský spolok Ženy ženám. Poradňa pre ženy a rodiny v Oberwarte a Güssingu	
Frauenservicestelle ‚Die Tür‘ in Eisenstadt und Mattersburg	_____ 56
‚Az ajtó‘ – Nővédelmi Szolgálat Eisenstadtban és Mattersburgban	
Servisné stredisko pre ženy – ‚Dvere‘ – v Eisenstadte a Mattersburgu	
Projekt Tagesmütter Burgenland	_____ 57
Burgenlandi Gyermekfelügyelők Egyesülete	
Burgenlandský zväz opatrovateliek detí	
Bildungseinrichtungen der burgenländischen Volksgruppen	_____ 59
A burgenlandi népcsoportok továbbképző intézményei	
Inštitúcie ďalšieho vzdelávania pre národnostné menšiny v Burgenlandsku	
Kulturna Zadruga – KUGA	_____ 61
Kulturna Zadruga – KUGA	
Kulturna Zadruga – KUGA	
Volkshochschule der Burgenländischen Kroaten – VHS der Burgenländischen Kroaten	_____ 62
A Burgenlandi Horvátok Népfőiskolája	
Ľudová vysoká škola burgenlandských Chorvátov	

Volkshochschule der Burgenländischen Roma – VHS der Burgenländischen Roma	_____	63	
A Burgenlandi Romák Népfőiskolája Ľudová vysoká škola burgenlandských Rómov			
Volkshochschule der Burgenländischen Ungarn – VHS der Burgenländischen Ungarn	_____	64	
A Burgenlandi Magyarok Népfőiskolája Ľudová vysoká škola burgenlandských Maďarov			
Bildungseinrichtungen der Kirchen	_____	65	
Egyházi szervezetek továbbképző intézményei Inštitúcie ďalšieho vzdelávania cirkevných organizácií			
Evangelisches Bildungswerk Burgenland	_____	67	
Evangélikus Képzési Központ Burgenlandské evanjelické vzdelávacie centrum			
Forum Katholischer Erwachsenenbildung der Diözese Eisenstadt	_____	68	
Az Eisenstadti Egyházmegye Katolikus Felnőttképzési Fóruma Fórum katolíckeho vzdelávania dospelých diecézy Eisenstadt			
Bildungsangebote politischer Parteien und Interessensvertretungen	_____	71	
Politikai pártok és érdekképviselők képzési kínálat Vzdelávacie ponuky politických strán a záujmových združení			
Die Grüne Bildungswerkstatt Burgenland – GBW Burgenland	_____	73	
Burgenlandi Zöld Képzőműhely Vzdelávacie centrum Rakúskej strany zelených v Burgenlandsku			
Kinderfreunde Burgenland	_____	74	
Burgenlandi Gyerekbarátok Egyesülete Radosť deťom Burgenlandsko			
Burgenländischer Gemeindebund	_____	75	
Burgenlandi Önkormányzati Szövetség Burgenlandský zväz obcí			
Renner Institut Burgenland	_____	76	
Burgenlandi Renner Intézet Rennerov inštitút v Burgenlandsku			
Verband Österreichische Gewerkschaftliche Bildung – VÖGB, Gewerkschaftsschule Burgenland	_____	77	
Az Osztrák Szakszervezeti Továbbképzési Szövetség, Burgenlandi Szakszervezeti Iskola Zväz rakúskeho odborového vzdelávania, Burgenlandská odborárska škola			
Sonstige zielgruppenspezifische Bildungsangebote	_____	79	
Egyéb célcsoport-specifikus képzési kínálat Ostatné vzdelávacie ponuky, zameriavajúce sa na potreby konkrétnych cieľových skupín			
Burgenländisches Volksliedwerk	_____	81	
Burgenlandi Népdalközpont Burgenlandský spolok ľudových piesní			
Medienakademie Euregio-Pannonia	_____	82	
A Pannon Eurégió Médiaakadémiája Mediálna akadémia Euregio-Pannonia			
vamos – Verein zur Integration	_____	83	
vamos – Egyesület az Integrációért vamos – Zväz pre integráciu			
Volkswirtschaftliche Gesellschaft Burgenland – VGB	_____	84	
Burgenlandi Közgazdasági Társaság Burgenlandská národohospodárska spoločnosť			
Weinakademie Österreich	_____	85	
Osztrák Borakadémia Rakúska vinárska akadémia			

Bildungsangebote für geschlossene Zielgruppen	_____ 87
Zárt célcsoportoknak szóló továbbképzések	
Kurzy ďalšieho vzdelávania, určené výlučne pre uzavreté cieľové skupiny	
Landesverband der Burgenländischen Bibliothekarinnen und Bibliothekare	_____ 89
Burgenlandi Könyvtárosok Tartományi Szövetsége	
Krajinský zväz burgenlandských knihovníčok a knihovníkov	
Amt der Burgenländischen Landesregierung – Landesamtsdirektion Verwaltungsschule	_____ 90
A Burgenlandi Tartományi Kormány Hivatala Közigazgatási Iskolája	
Úrad burgenlandskej spolkovkej vlády – Riaditeľstvo krajinského úradu	
Erwachsenenbildungsforschung, Information und Beratung, Interessensvertretung	_____ 91
Felnőttképzési kutatás, információ és tanácsadás, érdekképviselet	
Výskum v oblasti vzdelávania dospelých, informácie a poradenstvo, záujmové združenia	
Bildungsberatung Burgenland	_____ 93
Burgenlandi Képzési Tanácsadó	
Poradenstvo v oblasti vzdelávania v Burgenlandsku	
Burgenländische Forschungsgesellschaft – BFG	_____ 94
Burgenlandi Kutatótársaság	
Burgenlandská výskumná spoločnosť	
Burgenländische Konferenz der Erwachsenenbildung – BuKEB	_____ 95
A Burgenlandi Felnőttképzés Konferenciája	
Burgenlandská konferencia vzdelávania dospelých	
Weiterführende Adressen und Links	_____ 97
További címek és linkek	
Ďalšie adresy a odkazy	
Private Bildungsanbieter	_____ 99
Képzéssel foglalkozó magáncégek	
Súkromní poskytovatelia vzdelávacích aktivít	
Adressen zum Thema Arbeitsmarktintegration und Qualifikation im Burgenland	_____ 100
A munkaerő-piaci integráció és a szakmai képzés témaköréhez kapcsolódó burgenlandi címek	
Adresy k téme Integrácia pracovného trhu a kvalifikácia v Burgenlandsku	
Adressen zum Thema Bildung im Burgenland	_____ 103
A képzés témaköréhez kapcsolódó burgenlandi címek	
Adresy k téme Vzdelávanie v Burgenlandsku	
Links zum Thema Bildung in Österreich	_____ 105
A képzés témakörhöz kapcsolódó osztrák linkek	
Odkazy k téme Vzdelávanie v Rakúsku	

Bildung und Lernen für Erwachsene in Österreich
A felnőttképzés lehetőségei Ausztriában
Vzdelávanie a učenie sa dospelých v Rakúsku

Bildung und Lernen für Erwachsene in Österreich

Daniela HOLZER

Die Bildungslandschaft für Erwachsene in Österreich ist geprägt von Vielfalt, starker Differenzierung und begrifflicher Uneindeutigkeit. Konsistente umfassende und kontinuierliche Datenerhebungen fehlen weitgehend und bildungspolitisch wird der Erwachsenenbildung wenig Aufmerksamkeit geschenkt, sowohl in finanzieller als auch strategisch-planerischer Hinsicht. Der folgende Überblick beinhaltet kurze Darstellungen von Begrifflichkeiten, historischen Entwicklungen, gesetzlichen Grundlagen, Angeboten und Teilnehmenden sowie bildungspolitischen Aktivitäten.

Begriffe und deren Verwendung

War in den Anfängen und bis weit ins 20. Jahrhundert hinein der Begriff der ‚Volksbildung‘ geläufig, setzte sich in den 1970er Jahren in Österreich zunehmend der Terminus ‚Erwachsenenbildung‘ durch (vgl. Lenz 2005, S. 19ff). Mit ‚Erwachsenenbildung‘ wurden damit zum einen der gesamte Bereich des Lernens Erwachsener und zum anderen im Besonderen die Angebote der allgemeinen und politischen Bildung bezeichnet. ‚Weiterbildung‘ hingegen bezog sich dezidiert auf berufliche Qualifizierung. Ein Grund für diese teilweise bis heute vorhandene Unterscheidung liegt darin, dass in Österreich die institutionelle Trennung von allgemeiner/politischer und beruflicher Weiterbildung relativ stark ausgeprägt ist (vgl. ebd., S. 21).

Aktuell lassen sich meines Erachtens zwei Grundtendenzen unterscheiden: Zum einen werden ‚Erwachsenenbildung‘, ‚Weiterbildung‘ und viele andere Begriffe, zum Beispiel ‚Fortbildung‘ oder ‚Training‘, weitgehend synonym verwendet. Nicht zuletzt auf Grund des Vorherrschens beruflicher Lern- und Bildungsangebote setzt sich sogar zunehmend der Begriff der ‚Weiterbildung‘ als Oberbegriff durch. Zum anderen wird von manchen bewusst an einer begrifflichen Differenzierung festgehalten, um auf die zunehmende Utilitarisierung aufmerksam zu machen und allgemeine, politische, emanzipatorische ‚Erwachsenenbildung‘ davon abzugrenzen.¹

Mit dem Beitritt Österreichs zur Europäischen Union (EU) 1995 gewannen deren bildungspolitische Bestrebungen an Relevanz und der Begriff des ‚lebenslangen Lernens‘ verbreitete sich in Österreich, einerseits als Synonym für Weiterbildung, andererseits als Bezeichnung für erwachsenenbildungspolitische Konzepte. Mit der Veränderung der bildungspolitischen Konzepte der EU wird in Fachkreisen unter ‚lebenslangem Lernen‘ zunehmend sämtliches (auch allgemeines und informelles) Lernen aller Altersstufen verstanden (vgl. z. B. Gruber 2007). In der breiten Öffentlichkeit bleibt die Konnotation mit primär berufsorientierter Weiterbildung allerdings weiterhin aufrecht.

Historischer Rückblick

Im 18. und 19. Jahrhundert entstanden im Zuge der Aufklärung erste Initiativen strukturierter, organisierter Bildung für Erwachsene (vgl. Lenz 2005, S. 16). Das 1867 erlassene Vereins- und Versammlungsrecht begünstigte die Gründung von Volksbildungsvereinen, die unter anderem im Zuge der Universitätsexpansionsbewegung wissenschaftliches Wissen einer breiten Bevölkerung zugänglich machen wollten (vgl. Schlögl/Schneeberger 2003, S. 8). Die staatliche Gewerbeförderung jener Zeit unterstützte die Entstehung erster beruflicher Weiterbildungseinrichtungen (vgl. ebd., S. 18). Die bis heute vorherrschende institutionelle Trennung von allgemeiner und beruflicher Erwachsenenbildung wurde zu dieser Zeit grundgelegt.

Nach dem Ersten Weltkrieg förderte der Staat aktiv die Volksbildung, ab den 1930er Jahren wurde sie jedoch im Ständestaat und durch den Anschluss Österreichs an das Deutsche Reich in den Dienst faschistischer Ideen gestellt. Nach dem Zweiten Weltkrieg formierten sich viele bis heute aktive Bildungsvereine neu, wobei die institutionelle Trennung von allgemeiner und beruflicher Erwachsenenbildung weiterhin aufrecht blieb (vgl. ebd.)

Seit den 1970er Jahren nehmen berufsorientierte Angebote immer mehr zu, Weiterbildung wird zunehmend zu einem profitablen Markt und die Zahl der Anbieter/innen und Angebote steigt. Die Erwachsenenbildung wird ausdifferenzierter und spezialisierter, so wurden beispielsweise im Zuge der Frauenbewegung ab den 1980er Jahren zunehmend frauenspezifische und feministische Einrichtungen gegründet. Erst in letzter Zeit etablieren sich auch Schulen und Hochschulen in der Weiterbildung.

Gesetzliche Grundlagen

Das einzige ausschließlich die Erwachsenenbildung betreffende Gesetz ist das 1973 erlassene Bundesgesetz über die Förderung der Erwachsenenbildung und des Volksbüchereiwesens aus Bundesmitteln. Darin wird allerdings lediglich der Wille kundgetan, die Erwachsenenbildung zu fördern.

In zahlreichen Gesetzen wird Weiterbildung als Teilaspekt berücksichtigt, z. B. im Handelskammergesetz (berufsbildende Weiterbildungseinrichtungen), im Schulorganisationsgesetz (Schulabschlüsse für Erwachsene), im Landwirtschaftsgesetz (Ländliche Fortbildungsinstitute) oder im Bundesgesetz über die Förderung politischer Bildungsarbeit und Publizistik (Bildungseinrichtungen politischer Parteien). Wissenschaftliche Weiterbildung wird in den Hochschulgesetzen geregelt (Universitätsgesetz, Fachhochschul-Studiengesetz, Bundesgesetz über die Universität für Weiterbildung Krems, Universitäts-Akkreditierungsgesetz) und berufliche und betriebliche Weiterbildung findet u. a. Eingang in das Arbeitsvertragsrechts-Anpassungsgesetz und das Arbeitsmarktservicegesetz.²

Im Burgenland sind im Burgenländischen Kulturförderungsgesetz die Förderung der Erwachsenenbildung und die Beratung der Landesregierung durch einen Kulturbeirat für Erwachsenenbildung festgelegt.

Einrichtungen mit Lern- und Bildungsangeboten für Erwachsene

Eine genaue Zahl der Weiterbildungsanbieter/innen liegt nicht vor. Das Österreichische Institut für Berufsbildungsforschung (2004, S. 4) erfasste 1.755 Einrichtungen, wobei nicht nur Bildungseinrichtungen einbezogen wurden, sondern sämtliche Unternehmen und Einrichtungen, die Weiterbildung regelmäßig anbieten, wenn auch nur als Nebengeschäft. Lassnigg (2007, S. 6-9) spricht von 3.500 bis 4.000 Anbieter/innen, wobei er regionale Zweigstellen großer Einrichtungen jeweils eigens zählt.

Einige große Erwachsenenbildungsverbände sind seit 1972 zur Konferenz der Erwachsenenbildung Österreichs (KEBÖ) zusammengeschlossen. Die derzeit zehn Mitgliedsverbände sind Einrichtungen der Volksbildung, des Büchereiwesens, sozialpartnerschaftlicher Interessensvertretungen und von Religionsgemeinschaften. Anneliese Heilinger (2006) kategorisiert die gesamte österreichische Erwachsenenbildung folgendermaßen (zufällige Reihenfolge):

- ‚Beigepackte‘ Weiterbildung als ‚Zusatzangebot‘ neben dem Hauptgeschäft (Geschäftsausdehnung, Service für Klientel, Weitergabe des Gedankenguts),
- ‚Innerbetriebliche‘ Weiterbildung des Bundes und der Länder,
- Gemeinnützige private Einrichtungen, die auch Weiterbildung anbieten,
- Innerbetriebliche Weiterbildung in allen Branchen (Unternehmen, Interessensvertretungen, etc.),
- KEBÖ-Verbände,
- Medien mit Bildungsauftrag und klassische Medien,
- Nachgeordnete Dienststellen des Bundesministeriums für Unterricht, Kunst und Kultur,
- Private, kommerzielle Anbieter/innen auf dem freien Markt (teilweise Einzel- und Kleinstunternehmen),
- Weiterbildung an Bildungseinrichtungen des sekundären und tertiären Sektors.

Ballungszentren und urbane Räume verfügen zumeist über ein größeres Weiterbildungsangebot als ländliche Regionen, wobei die berufsbezogene Weiterbildung eindeutig im Vordergrund steht (vgl. Gruber o. J.; Lassnigg 2007). Das in der Erwachsenenbildung umgesetzte Finanzvolumen wird auf 2 bis 3 Mrd. Euro geschätzt (0,8-1,1% des BIP 2006), wobei private Aufwendungen (Unternehmen, Teilnehmende) deutlich die öffentlichen Ausgaben übersteigen (vgl. Schlögl/Schneeberger 2003, S. 25f; Lenz 2005; Filla 2006).

Im Burgenland sind die Lern- und Bildungsangebote für Erwachsene ebenso vielfältig und ausdifferenziert wie in ganz Österreich. Obwohl fast alle größeren Dachverbände ihren Hauptsitz in der Landeshauptstadt Eisenstadt haben, sind die Weiterbildungsmöglichkeiten dennoch regional gut verteilt. Einige Verbände haben sich – ähnlich der KEBÖ – zur Burgenländischen Konferenz der Erwachsenenbildung (BuKEB) zusammengeschlossen (vgl. BuKEB 2007).

Teilnehmende an Erwachsenenbildung

Eine systematische, regelmäßige und differenzierte Erhebung der Weiterbildungsaktivitäten fehlt in Österreich. Einzelne Erhebungen weisen so große Unterschiede bezüglich der befragten Gruppen, der nachgefragten Weiterbildungsformen, des nachgefragten Zeitraumes, etc. auf, dass die Ergebnisse von rd. 20% bis 40% schwanken (vgl. z. B. Statistik Austria 2004; Schlögl/Schneeberger 2003; Holzer 2004). Zuverlässige Aussagen über die Zahl der Weiterbildungsteilnehmenden sind aus meiner Sicht daher nicht möglich.

Der von Eurostat erhobene Strukturindikator ‚lebenslanges Lernen‘ (vgl. Europäische Kommission 2007a) ist vor diesem Hintergrund nicht als reale Teilnahmequote zu verstehen, sondern verdeutlicht lediglich Veränderungen in der Zeitreihe und lässt teilweise Ländervergleiche zu. Nachgefragt wird die Beteiligung an Aus- und Weiterbildungsmaßnahmen (inkludiert sind z. B. auch Universitätsstudien) der 25-64-Jährigen innerhalb der vier Wochen vor dem Befragungszeitpunkt. Für Österreich ergab sich für das Jahr 2006 eine Quote von 13,1%. Damit liegt Österreich über dem EU-Durchschnitt³ und hat die in der Lissabon-Erklärung bis 2010 angestrebte Quote von 12,5% bereits überschritten. Die Beteiligungsquote von Frauen liegt mit 14% über jener der Männer mit 12,2% (vgl. Europäische Kommission 2007b, c). Auffällig ist, dass von 1995 bis 2002 die Quote bei den Männern höher war als bei den Frauen, 2003 lagen beide Geschlechter gleich auf und seit 2004 weisen Frauen einen höheren Anteil auf. Außerdem lässt sich feststellen, dass die erhobene Quote bis 2006 ständig gestiegen ist.

Bildungspolitische Strategien

In der österreichischen Bildungspolitik ist Erwachsenenbildung lediglich ein Randthema. Auf Grund von Vorgaben der EU ist Österreich jedoch aufgefordert eine kohärente Strategie für lebenslanges Lernen vorzulegen, die bis 2010 zu implementieren ist. Das Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur (damals noch Bundesministerium für Bildung, Wissenschaft und Kultur) beauftragte dafür eine Gruppe von Fachexpertinnen und -experten (vgl. Donau-Universität Krems 2005), die folgende zentrale Aspekte formulierte:

- Lebensphasenorientierung (für alle Altersstufen)
- Lernende in den Mittelpunkt stellen (neue Lernkulturen und Lernorte)
- *Life Long Guidance*
- Kompetenzorientierung
- Förderung der Teilnahme an lebenslangem Lernen

Obwohl konkrete Handlungsvorschläge bis Ende 2006 gemacht wurden, sind diese bislang nicht umgesetzt und die Kritik, dass kein breiter, offener Diskurs stattgefunden hat, lässt von Seiten der Erwachsenenbildungseinrichtungen Schwierigkeiten bei einer eventuellen Realisierung erwarten.

Konkrete staatliche Aktivitäten beziehen sich zu einem großen Teil auf Weiterbildungsmaßnahmen für Arbeitslose. Weitere Initiativen gehen in hohem Maß von den Erwachsenenbildungseinrichtungen selbst aus und werden von Bund und Ländern unterstützt, z. B. Initiativen zur Vernetzung oder Qualitätssicherung und –entwicklung oder die im Frühjahr 2007 gestartete Weiterbildungsakademie, die über ein Zertifizierungssystem zur Professionalisierung von Erwachsenenbildner/innen beiträgt.

Mag.^a Dr.ⁱⁿ Daniela HOLZER
Institut für Erziehungs- und Bildungswissenschaft der Karl-Franzens-Universität Graz
Merangasse 70, A-8010 Graz, Österreich
0043 316 3802607
daniela.holzer@uni-graz.at

Literatur

Allgemein

BuKEB (Burgenländische Konferenz für Erwachsenenbildung). Online im Internet: <http://www.bukeb.at> [Stand: 06.06.2007].

BuKEB (Burgenländische Konferenz für Erwachsenenbildung) (2006): Leitlinien für die Erwachsenenbildung im Burgenland. Online im Internet: http://www.bukeb.at/projinhalt_set.html [Stand: 06.06.2007].

Donau-Universität Krems (2005): Vorschläge zur Implementierung einer kohärenten LLL-Strategie in Österreich bis 2010. Endfassung November 2005. Online im Internet: http://www.oeibf.at/_TCgi_Images/oeibf/20061213104531_LLL-Strategiepapier_Endfassung.pdf [Stand: 06.06.2007].

Europäische Kommission (2007a): Lebenslanges Lernen (Erwachsenenbeteiligung an Aus- und Weiterbildungsmaßnahmen) – insgesamt. Prozentsatz der an Aus- und Weiterbildungsmaßnahmen teilnehmenden erwachsenen Bevölkerung im Alter von 25-64 Jahren. In: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu> [Stand: 05.06.2007].

Europäische Kommission (2007b): Lebenslanges Lernen – weibliche Bevölkerung. Prozentsatz der an Aus- und Weiterbildungsmaßnahmen teilnehmenden erwachsenen Bevölkerung im Alter von 25-64 Jahren. In: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu> [Stand: 05.06.2007].

Europäische Kommission (2007c): Lebenslanges Lernen – männliche Bevölkerung. Prozentsatz der an Aus- und Weiterbildungsmaßnahmen teilnehmenden erwachsenen Bevölkerung im Alter von 25-64 Jahren. In: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu> [Stand: 05.06.2007].

Filla, Wilhelm (2006): Erwachsenenbildung in Österreich im Prozess der Veränderung und Modernisierung. In: LLIne. Lifelong Learning in Europe. Journal 3/2006 und Online im Internet: <http://www.adulteducation.at/de/literatur/textarchiv/635/> [Stand: 06.06.2007].

Gruber, Elke (2007): Erwachsenenbildung und die Leitidee des lebenslangen Lernens. Online im Internet: <http://www.erwachsenenbildung.at/magazin/07-0/meb-ausgabe07-0.pdf>. ISSN 1993-6818. Erscheinungsort: Wien. 60484 Zeichen. Veröffentlicht Februar 2007.

Gruber, Elke (o.J.): Weiterbildung – (k)ein Weg zur Chancengleichheit? Online im Internet: http://www.uni-klu.ac.at/ifeb/eb/Chancengleichheit_weissbuch_vsstoe.pdf [Stand: 06.06.2007].

Heilinger, Anneliese (2006): Erwachsenenbildungseinrichtungen. Erwachsenenbildung in Österreich. Überblicksgrafik. Online im Internet: http://www.erwachsenenbildung.at/grundlagen/Uebersicht_EB-Einrichtungen_Heilinger2006.pdf [Stand: 06.06.2007].

Holzer, Daniela (2004): Widerstand gegen Weiterbildung. Weiterbildung und die Forderung nach lebenslangem Lernen. Wien.

Lenz, Werner (2005): Porträt Weiterbildung Österreich. 2., aktualisierte Auflage. Bielefeld.

Lorenz Lassnigg (2007): Faktenlage, Positionen und Fragen in den Prioritäten für die LLL-Strategie. Online im Internet: <http://www.erwachsenenbildung.at/magazin/07-0/meb-ausgabe07-0.pdf>. ISSN 1993-6818. Erscheinungsort: Wien. 60484 Zeichen. Veröffentlicht Februar 2007.

Österreichisches Institut für Berufsbildungsforschung (2004): Qualitätssicherung und -entwicklung in der österreichischen Erwachsenenbildung. Wien.

Schlögl, Peter / Schneeberger, Arthur (2003): Erwachsenenbildung in Österreich. Länderhintergrundbericht zur Länderprüfung der OECD über Erwachsenenbildung. Wien. Online im Internet: <http://www.lebenslangeslernen.at/downloads/OECDAdultLearningDEEndbericht18-06-04.pdf> [Stand: 06.06.2007].

Statistik Austria: Lebenslanges Lernen. Auswertung des Mikrozensus Juni 2003. Wien 2004.

Gesetze

Arbeitsmarktservicegesetz BGBl. Nr. 313/1994 zuletzt geändert durch BGBl. I Nr. 136/2004.

Arbeitsvertragsrechts-Anpassungsgesetz BGBl. Nr. 459/1993 zuletzt geändert durch BGBl. I Nr. 44/2000.

Bundesgesetz über die Förderung der Erwachsenenbildung und des Volksbüchereiwesens aus Bundesmitteln vom 21. März 1973. BGBl. Nr. 171/1973 geändert durch BGBl. Nr. 286/1990 und BGBl. I Nr. 71/2003.

Bundesgesetz über die Förderung politischer Bildungsarbeit und Publizistik BGBl. Nr. 369/1984 (Wiederverlautbarung) zuletzt geändert durch BGBl. I Nr. 136/2003.

Bundesgesetz über die Universität für Weiterbildung Krems BGBl. I Nr. 22/2004.

Burgenländisches Kulturförderungsgesetz. LGBl. Nr. 9/1981.

Fachhochschul-Studiengesetz. BGBl. Nr. 340/1993, zuletzt geändert durch BGBl. I Nr. 110/2003.

Handelskammergesetz BGBl. Nr. 182/1946 zuletzt geändert durch BGBl. Nr. 620/1991.

Landwirtschaftsgesetz BGBl. Nr. 375/1992 zuletzt geändert durch BGBl. Nr. 420/1996.

Schulorganisationsgesetz BGBl. Nr. 242/1962 zuletzt geändert durch BGBl. I Nr. 77/2001.

Universitäts-Akkreditierungsgesetz. BGBl. I Nr.168/1999, zuletzt geändert durch BGBl. I Nr. 54/2000.

Universitätsgesetz 2002. BGBl. I Nr. 120/2002 zuletzt geändert durch BGBl. I Nr. 77/2005.

Universitätsgesetz BGBl. I Nr. 120/2002 zuletzt geändert durch BGBl. I Nr. 96/2004.

- 1 Im Weiteren werde ich die Begriffe ‚Erwachsenenbildung‘ und ‚Weiterbildung‘ wechselnd und synonym gebrauchen, da ich an dieser Stelle keinem der beiden den Vorzug geben möchte.
- 2 Einen Überblick über relevante Gesetze und indirekte Zugriffsmöglichkeit bietet die vom Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur (bm:ukk) betriebene Website www.erwachsenenbildung.at/grundlagen/gesetze/gesetz.php
- 3 EU-15: 11,1%; EU-25: 10,1%; EU-27: 9,6% (vgl. Europäische Kommission 2007)

Dr.ⁱⁿ Daniela HOLZER studierte Bildungswissenschaft mit dem Schwerpunkt Erwachsenenbildung/Weiterbildung. Derzeit lehrt und forscht sie im Arbeitsschwerpunkt Weiterbildung am Institut für Erziehungswissenschaft der Karl-Franzens-Universität Graz. Schwerpunkte ihrer Forschung sind Weiterbildungsabstinenz, Widerstand gegen Weiterbildung, Lebenslanges Lernen und kritische Analysen des Kontextes Bildung – Gesellschaft – Ökonomie.

A felnőttképzés lehetőségei Ausztriában

Daniela HOLZER

A felnőttképzés Ausztriában nagyon sokrétű, erősen széttagolt és fogalmait tekintve nem mindig egyértelmű. Hiányoznak az egységes, átfogó és folyamatos adatgyűjtések, és ez a terület kultúrpolitikailag is kevés figyelmet kap mind anyagi, mind stratégiai és tervezési szempontból. A következő áttekintés röviden vázolja a felnőttképzéssel kapcsolatos fogalmakat, a történeti fejlődést, a törvényi hátteret, a kínálatot, a résztvevőket és a művelődéspolitikai tevékenységeket.

Fogalmak és használatuk

Kezdetben, egészen a 20. század közepéig a 'népművelés' fogalma volt használatos, majd az 1970-es évektől fogva Ausztriában a 'felnőttképzés' szakkifejezés terjedt el (vö. Lenz 2005, 19. o.), mely egyrészt a felnőttek tanulásához kapcsolódó területek átfogó megnevezése, másrészt speciálisan az általános és politikai képzési kínálatot illeték vele. A továbbképzés kifejezés ezzel szemben kimondottan a szakmai jellegű képzések megszerzésére vonatkozott. A részben még máig fennálló megkülönböztetés egyik oka abban rejlik, hogy Ausztriában a közművelődési illetve a szakmai továbbképzés intézményi síkon viszonylag erősen szétválnak.

Véleményem szerint ma két alapvető tendencia létezik: egyrészt a felnőttképzést, a továbbképzést és sok más fogalmat, mint pl. a tréninget szinonimaként használják. A 'továbbképzés' kifejezés többek között a szakmai jellegű tanulási és képzési kínálat meghatározó szerepe miatt egyre inkább gyűjtőfogalomként válik. Eközben egyesek ragaszkodnak a fogalmi megkülönböztetéshez, hogy rámutassanak a fokozódó haszonelvűségre, amitől az általános vagy politikai jellegű, mindenkinek szóló felnőttképzést elhatárolják.¹

Ausztriában az Európai Unióba (EU) való belépéssel (1995) érvényessé váltak az Unió művelődéspolitikai törekvései, és elterjedt az 'élet-hosszig tartó tanulás' (*life long learning*) fogalma, egyrészt a továbbképzés szinonimájaként, másrészt a különböző felnőttképzés-politikai koncepciók megjelöléseként. Az EU kultúrpolitikai terveinek megváltozásával szakmai körökben az 'egy életen át tartó tanulás' fogalma alatt egyre inkább a bármely életkorban vállalt képzést és ismeretszerzést értik (vö. pl. Gruber 2007), a köztudatban azonban ez továbbra is elsősorban a szakmaorientált továbbképzéssel fonódik össze.

Történelmi visszatekintés

A 18. és 19. században a felvilágosodás szellemében jöttek létre a felnőtteknek szánt strukturált és szervezett képzés első intézményei (vö. Lenz 2005, 16. o.). Az 1867-ben bevezetett egyesülési és gyülekezési jog kedvezett a népművelő egyesületek alapításának, amelyek többek között az egyetemek elterjedéséhez kapcsolódóan a tudományos ismereteket kívánták a lakosság szélesebb körei számára is elérhetővé tenni (vö. Schlögl/Schneeberger 2003. 8. o.). A korabeli állami ipartámogatás elősegítette az első szakmai továbbképző-intézmények létrejöttét (vö. uo., 18. o.). A közművelődés és a szakmai jellegű felnőttképzés máig uralkodó intézményes elkülönítését ebben az időben alapozták meg.

Az I. világháború után az állam aktívan támogatta a népművelést, amit azonban az 1930-as évektől kezdve és Ausztria Német Birodalomhoz való csatlósásával a fasiszta eszmék szolgálatába állítottak. A II. világháború után sok máig működő képzőegyesület újjászerveződött, miközben az általános és a szakmai jellegű felnőttképzés intézményes elkülönítése továbbra is megmaradt. (vö. uo.)

Az 1970-es évektől kezdve folyamatosan gazdagodik a szakmai kínálat, a továbbképzés egyre inkább jövedelmező piaccá válik és a kínálat ill. a szolgáltatók száma is nő. A felnőttképzés egyre széttagoltabb lett és egyre jobban

szakosodott, így pl. a nőmozgalom során az 1980-as évektől kezdve egyre több nőspecifikus és feminista intézményt alapítottak. A különféle iskolák és főiskolák csak az utóbbi időben kezdenek komolyabban részt venni a továbbképzésben.

A törvényi háttér

Az egyetlen, kizárólag a felnőttképzéssel foglalkozó törvény az 1973-ban alkotott országos szintű törvény, amely a felnőttképzés és a könyvtárügy állami támogatásáról szól. Ebben azonban csak a felnőttképzés támogatásának szándéka jut kifejezésre.

A továbbképzés mint részszerzőpont számos törvényben szerepel, pl. a kereskedelmi kamaráról szóló törvényben (szakmai végzettséget nyújtó továbbképzési intézmény), az iskolaszervezeti törvényben (felnőttek részére elérhető végzettségek), a mezőgazdaságról szóló törvényben (vidéki továbbképző intézetek), vagy a politikai oktatómunka és publicisztika támogatásáról szóló törvényben (politikai pártok oktatási intézményei). A tudományos jellegű továbbképzést a felsőoktatási törvények szabályozzák (egyetemi törvény, szakfőiskolai törvény, a Kremsi Továbbképzési Egyetemről szóló törvény, az egyetemi akkreditációról szóló törvény) miközben a szakmai és vállalati továbbképzést többek között a munkajog harmonizációjáról és a munkaügyi központokról szóló törvény taglalja.²

Burgenlandban a Burgenlandi Kultúrátámogatási Törvényben rögzítették a felnőttképzés támogatását és egy felnőttképzéssel foglalkozó bizottság felállítását, amely a tartományi kormány felé referál.

Felnőttképzési intézmények

A továbbképzéssel foglalkozó szolgáltatók számáról pontos adat nincs. Az Osztrák Szakképzési Kutató Intézet (2004, 4. o.) 1.755 létesítményt számlált, de nem csak a képzési intézményeket, hanem minden olyan vállalkozást és intézményt is bevont a statisztikába, amely rendszeresen foglalkozik továbbképzéssel, akár melléküzletágként is. Lassnigg (2007, 6-9. o.) 3.500-4.000 szolgáltatót említ, de ő a nagy szervezetek regionális kirendeltségeit is külön számolta.

Néhány nagy felnőttképzési szövetség 1972-ben létrehozta az Osztrák Felnőttképzési Konferenciát (*Konferenz der Erwachsenenbildung Österreich – KEBÖ*). A szervezet ma 10 tagszövetségből áll: a népművelés, a könyvtárügy, a szociális érdekképviseletek és egyházi közösségek intézményei tartoznak ide. Anneliese Heilingner (2006) a következőképpen rendszerezte az osztrák felnőttképzést (a sorrend véletlenszerű):

- a továbbképzés, mint a főtevékenység melletti kiegészítő szolgáltatás (az üzlet kiterjesztése, szolgáltatás az ügyfelek részére, a szellemiség továbbadása)
- az állam és a tartományok „cégen belüli” továbbképzése
- közhasznú magánintézmények, amelyek felnőttképzéssel is foglalkoznak
- szervezeten belüli továbbképzés valamennyi ágazatban (vállalkozások, érdekképviseletek, stb.)
- KEBÖ-szövetségek
- oktatási feladatokkal megbízott médiák ill. klasszikus médiák
- az Oktatási, Művészeti és Kulturális Minisztériumhoz tartozó szervezetek
- magán üzleti szolgáltatók a szabad piacon (részben egyéni vállalkozók ill. mikrovállalkozások)
- továbbképzés az ipari és a szolgáltatási szektor oktatási intézményeiben

Az iparvidékeken és a városokban általában nagyobb a kínálat, mint a vidéki régiókban, miközben egyértelműen a szakmai jellegű továbbképzés áll előtérben (vö. Gruber; Lassnigg 2007). A felnőttképzésre fordított összeget évente 2 -3 milliárd Euróra becsülik (A 2006-os GDP 0,8-1,1%-a), miközben a magánszektor ráfordításai (vállalkozások, résztvevők) az ilyen jellegű közkiadásokat jelentősen túlszárnyalják. (vö. Schlögl, Schneeberger 2003, 25f. o.; Lenz 2005; Filla 2006).

Burgenlandban a felnőtteknek szóló tanulási és képzési kínálat éppen olyan sokrétű és változatos, mint egész Ausztriában. Bár majdnem minden nagyobb szervezet központja Eisenstadtban van, a továbbképzési lehetőségek az egész régióban jól hozzáférhetők. Néhány egyesület – a KEBÖ-höz hasonlóan – megalapította a Felnőttképzés Burgenlandi Konferenciáját (*Burgenländische Konferenz der Erwachsenenbildung – BuKEB*) (vö. BuKEB 2007).

A felnőttképzésben részt vevő személyek

Ausztriában hiányoznak a továbbképzési tevékenységekről szóló rendszerezett, folyamatos és árnyalt felmérések. Az egyes vizsgálatok nagy eltéréseket mutatnak a megkérdezett csoportokat, a vizsgált továbbképzési formákat és időszakokat, stb. illetően. A részvételi arányra vonatkozó eredmények ennek következtében 20-40% között mozognak. (vö. pl. Statistik Austria 2004; Schlögl/Schneeberger 2003; Holzer 2004). Megbízható adatot ezért szerintem a továbbképzésben részt vevő személyek számáról nem lehet közölni.

Az Eurostat által vizsgált 'élethosszig tartó tanulás' strukturális indikátor (vö. Európai Bizottság 2007a) ezért nem nyújt valóságos képet a részvételi arányokról, kizárólag az időbeli változásokat világítja meg, és részben lehetővé teszi az egyes országok összehasonlítását. A felmérésben a 25 és 64 év közötti korosztály alap- és továbbképzésben való részvételét vizsgálták (beleértve pl. az egyetemi tanulmányokat is), a felmérést megelőző négy hét adatai alapján. 2006-ban ez az arány Ausztriában 13,1% volt. Ezzel az ország az uniós átlag³ felett van, és már túllépte a Lisszaboni Nyilatkozat értelmében 2010-ig elérendő 12,5%-os kvótát. A nők részvételi aránya 14%, ami több mint a férfiaké (12,2%) (vö. Európai Bizottság 2007b,c). Feltűnő, hogy az 1995 és 2002 közötti időszakban a férfiak aránya volt magasabb, 2003-ban a nemek aránya egyenlő volt, és 2004 óta a nők vannak többségben. Ezen kívül megállapítható, hogy a vizsgált részvételi arány 2006-ig folyamatosan nőtt.

Kultúrpolitikai stratégiák

A felnőttképzés csupán marginális része az osztrák művelődéspolitikának. Az EU előírásai azonban kötelezik Ausztriát az egy életen át tartó tanulás koherens stratégiájának kidolgozására, amelyet 2010-ig be is kell vezetni. Az Oktatási, Művészeti és Kulturális Minisztérium (korábban Művelődési, Tudományos és Kulturális Minisztérium) egy szakértőkkel álló csoportot bízott meg ezzel összefüggésben (vö. Donau-Universität Krems, 2005), amely a következő központi jelentőségű szempontokat fogalmazta meg:

- az egyes életszakaszokhoz való igazodás (minden korosztály célba vétele)
- a tanulókat kell a középpontba állítani (új tanulási kultúrák és helyszínek)
- *Life Long Guidance* – élethosszig tartó iránymutatás
- kompetenciairányultság
- az egy életen át tartó tanulási folyamatban való részvétel segítése.

Bár 2006 végéig születtek bizonyos konkrét javaslatok, ezeket még nem ültették át a gyakorlatba és a széles körű, nyílt eszmecsere hiányát kifogásoló kritika a felnőttképzési intézmények részéről valószínűleg meg is nehezíti ezek esetleges megvalósítását.

A konkrét állami tevékenységek nagyrészt a munkanélküliek továbbképzésére irányulnak. A további kezdeményezések többnyire maguktól a felnőttképzési intézményektől indulnak ki, és az állam illetve az érintett tartomány támogatja azokat. Ilyenek pl. a hálózatosodással, a minőségbiztosítással és a minőségfejlesztéssel kapcsolatos kezdeményezések, vagy a 2007-ben indított továbbképzési akadémia, amely hivatalos tanúsítási rendszerrel járul hozzá a felnőttképzés professzionálisabbá válásához.

Mag.^a Dr.ⁿⁱ Daniela HOLZER
A Grazi Karl-Franzens-Egyetem Nevelés- és Művelődéstudományi Intézete
Merangasse 70, A-8010 Graz, Ausztria
0043 316 3802607
daniela.holzer@uni-graz.at

Irodalom

Általános

BuKEB (Burgenländische Konferenz für Erwachsenenbildung). Online im Internet: <http://www.bukeb.at> [Stand: 06.06.2007].

BuKEB (Burgenländische Konferenz für Erwachsenenbildung) (2006): Leitlinien für die Erwachsenenbildung im Burgenland. Online im Internet: http://www.bukeb.at/projinhalt_set.html [Stand: 06.06.2007].

Donau-Universität Krems (2005): Vorschläge zur Implementierung einer kohärenten LLL-Strategie in Österreich bis 2010. Endfassung November 2005. Online im Internet: http://www.oeibf.at/_TCgi_Images/oeibf/20061213104531_LLL-Strategiepapier_Endfassung.pdf [Stand: 06.06.2007].

Europäische Kommission (2007a): Lebenslanges Lernen (Erwachsenenbeteiligung an Aus- und Weiterbildungsmaßnahmen) – insgesamt. Prozentsatz der an Aus- und Weiterbildungsmaßnahmen teilnehmenden erwachsenen Bevölkerung im Alter von 25-64 Jahren. In: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu> [Stand: 05.06.2007].

Europäische Kommission (2007b): Lebenslanges Lernen – weibliche Bevölkerung. Prozentsatz der an Aus- und Weiterbildungsmaßnahmen teilnehmenden erwachsenen Bevölkerung im Alter von 25-64 Jahren. In: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu> [Stand: 05.06.2007].

Europäische Kommission (2007c): Lebenslanges Lernen – männliche Bevölkerung. Prozentsatz der an Aus- und Weiterbildungsmaßnahmen teilnehmenden erwachsenen Bevölkerung im Alter von 25-64 Jahren. In: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu> [Stand: 05.06.2007].

Filla, Wilhelm (2006): Erwachsenenbildung in Österreich im Prozess der Veränderung und Modernisierung. In: LLIne. Lifelong Learning in Europe. Journal 3/2006 und Online im Internet: <http://www.adulteducation.at/de/literatur/textarchiv/635/> [Stand: 06.06.2007].

Gruber, Elke (2007): Erwachsenenbildung und die Leitidee des lebenslangen Lernens. Online im Internet: <http://www.erwachsenenbildung.at/magazin/07-0/meb-ausgabe07-0.pdf>. ISSN 1993-6818. Erscheinungsort: Wien. 60484 Zeichen. Veröffentlicht Februar 2007.

Gruber, Elke (o.J.): Weiterbildung – (k)ein Weg zur Chancengleichheit? Online im Internet: http://www.uni-klu.ac.at/ifeb/eb/Chancengleichheit_weissbuch_vsstoe.pdf [Stand: 06.06.2007].

Heilinger, Anneliese (2006): Erwachsenenbildungseinrichtungen. Erwachsenenbildung in Österreich. Überblicksgrafik. Online im Internet: http://www.erwachsenenbildung.at/grundlagen/Uebersicht_EB-Einrichtungen_Heilinger2006.pdf [Stand: 06.06.2007].

Holzer, Daniela (2004): Widerstand gegen Weiterbildung. Weiterbildung und die Forderung nach lebenslangem Lernen. Wien.

Lenz, Werner (2005): Porträt Weiterbildung Österreich. 2., aktualisierte Auflage. Bielefeld.

Lorenz Lassnigg (2007): Faktenlage, Positionen und Fragen in den Prioritäten für die LLL-Strategie. Online im Internet: <http://www.erwachsenenbildung.at/magazin/07-0/meb-ausgabe07-0.pdf>. ISSN 1993-6818. Erscheinungsort: Wien. 60484 Zeichen. Veröffentlicht Februar 2007.

Österreichisches Institut für Berufsbildungsforschung (2004): Qualitätssicherung und -entwicklung in der österreichischen Erwachsenenbildung. Wien.

Schlögl, Peter / Schneeberger, Arthur (2003): Erwachsenenbildung in Österreich. Länderhintergrundbericht zur Länderprüfung der OECD über Erwachsenenbildung. Wien. Online im Internet: <http://www.lebenslangeslernen.at/downloads/OECDAdultLearningDEEndbericht18-06-04.pdf> [Stand: 06.06.2007].

Statistik Austria: Lebenslanges Lernen. Auswertung des Mikrozensus Juni 2003. Wien 2004.

Törvények

Arbeitsmarktservicegesetz BGBl. Nr. 313/1994 zuletzt geändert durch BGBl. I Nr. 136/2004.

Arbeitsvertragsrechts-Anpassungsgesetz BGBl. Nr. 459/1993 zuletzt geändert durch BGBl. I Nr. 44/2000.

Bundesgesetz über die Förderung der Erwachsenenbildung und des Volksbüchereiwesens aus Bundesmitteln vom 21. März 1973. BGBl. Nr. 171/1973 geändert durch BGBl. Nr. 286/1990 und BGBl. I Nr. 71/2003.

Bundesgesetz über die Förderung politischer Bildungsarbeit und Publizistik BGBl. Nr. 369/1984 (Wiederverlautbarung) zuletzt geändert durch BGBl. I Nr. 136/2003.

Bundesgesetz über die Universität für Weiterbildung Krems BGBl. I Nr. 22/2004.

Burgenländisches Kulturförderungsgesetz. LGBl. Nr. 9/1981.

Fachhochschul-Studiengesetz. BGBl. Nr. 340/1993, zuletzt geändert durch BGBl. I Nr. 110/2003.

Handelskammergesetz BGBl. Nr. 182/1946 zuletzt geändert durch BGBl. Nr. 620/1991.

Landwirtschaftsgesetz BGBl. Nr. 375/1992 zuletzt geändert durch BGBl. Nr. 420/1996.

Schulorganisationsgesetz BGBl. Nr. 242/1962 zuletzt geändert durch BGBl. I Nr. 77/2001.

Universitäts-Akkreditierungsgesetz. BGBl. I Nr.168/1999, zuletzt geändert durch BGBl. I Nr. 54/2000.

Universitätsgesetz 2002. BGBl. I Nr. 120/2002 zuletzt geändert durch BGBl. I Nr. 77/2005.

Universitätsgesetz BGBl. I Nr. 120/2002 zuletzt geändert durch BGBl. I Nr. 96/2004.

- 1 A továbbiakban a ‚felnőttképzés‘ és ‚továbbképzés‘ fogalmakat váltakozva és szinonimaként használom, mivel itt egyiket sem kívánom előnyben részesíteni.
- 2 Az ide vonatkozó törvényekről és a közvetett hozzáférési lehetőségekről az oktatásért, művészetért és kultúráért felelős minisztérium honlapján olvasható áttekintés. www.erwachsenenbildung.at/grundlagen/gesetze/gesetz.php
- 3 EU-15:11,1%; EU-25: 10,1%; EU-27: 9,6% (vö. Európai Bizottság 2007)

Dr. Daniela HOLZER művelődéstudományt tanult. Jelenleg a Grazi Karl-Franzens Egyetem Neveléstudományi Intézetében tanít és kutató, és elsősorban továbbképzéssel foglalkozik. Fő kutatási területei: A továbbképzéstől való tartózkodás, a továbbképzéssel szembeni ellenállás, egy életen át tartó tanulás, és a művelődés-társadalom-gazdaság összefüggései.

Vzdelávanie a učenie sa dospelých v Rakúsku

Daniela HOLZER

Oblasť vzdelávania dospelých v Rakúsku je charakterizovaná rozmanitosťou, silnou diferenciáciou a termínovou nejednoznačnosťou. Vyznačuje sa chýbajúcim konzistentným a pravidelným zisťovaním údajov. Z hľadiska politiky vzdelávania sa vzdelávaniu dospelých venuje iba okrajová pozornosť tak z hľadiska financovania, ako aj strategického plánovania. Nasledujúci prehľad obsahuje stručné informácie o pojmoch, historickom vývoji, zákonných úpravách, ponukách a aj tých, ktorí sa zúčastňujú na vzdelávacích aktivitách.

Pojmy a ich používanie

Od začiatku 20. storočia a dlhé roky po ňom bol bežne rozšírený pojem ‚ľudová osveta‘. V sedemdesiatych rokoch sa v Rakúsku postupne presadil termín ‚vzdelávanie dospelých‘ (porov. Lenz 2005, str. 19 a nasl.). Pojmom ‚vzdelávanie dospelých‘ sa označovala na jednej strane celá oblasť učenia sa dospelých a na druhej strane ponuky všeobecného a politického vzdelávania. Pojem ‚ďalšie vzdelávanie‘ sa naproti tomu jasne vzťahoval na profesijnú kvalifikáciu. Dôvod pre toto zčasti až dodnes sa používajúce rozlišovanie spočíva v tom, že v Rakúsku sa relatívne striktno dodržiava inštitucionálne delenie všeobecného/politického a ďalšieho profesijného vzdelávania (porov. tamtiež, str. 21).

V súčasnosti je podľa môjho názoru treba rozlišovať dve základné tendencie: Na jednej strane sa synonymicky používajú pojmy ‚vzdelávanie dospelých‘, ‚ďalšie vzdelávanie‘ a mnohé iné, napr. ‚doškolenie‘ alebo ‚tréning‘. Na základe toho, že prevládajú hlavne ponuky profesijného učenia sa a vzdelávania, sa stále viac ako nadradený pojem presadzuje termín ‚ďalšie vzdelávanie‘. Na druhej strane mnohí vedome zotrvávajú na diferenciacii pojmov, aby upozornili na stúpajúcu utilitarizáciu a tým od nej ohraničili všeobecné, politické a emancipátorské ‚vzdelávanie dospelých‘.¹

Vstupom Rakúska do Európskej únie v roku 1995 získali jej snahy v oblasti politiky vzdelávania na dôležitosť a pojem ‚celoživotné vzdelávanie‘ sa v Rakúsku rozšíril na jednej strane ako synonymum pre ďalšie vzdelávanie, na strane druhej ako označenie pre program v oblasti politiky vzdelávania dospelých. Po tom, čo sa program v oblasti politiky vzdelávania Európskej únie zmenil, sa pojem ‚celoživotné vzdelávanie‘ v odborných kruhoch stále viac chápe ako celkové učenie sa (aj všeobecné a neformálne) všetkých vekových skupín (porov. napr. Gruber 2007). V širokej verejnosti však táto konotácia zostáva aj naďalej spojená v prvom rade s ďalším vzdelávaním, orientovaným na oblasť povolania.

Pohľad do minulosti

V 18. a 19. storočí, v čase rozvíjajúceho sa osvietenstva, vznikali prvé iniciatívy štrukturovaného a organizovaného vzdelávania pre dospelých (porov. Lenz 2005, str. 16). V roku 1867 vydaný zákon o spolkoch a zhromaždeniach zvyhodňoval zakladanie spolkov ľudovej osvety, ktoré sa v rámci šíriaceho sa univerzitného hnutia okrem iného snažili o sprístupňovanie vedeckých poznatkov širokej verejnosti (porov. Schlög/Schneeberger 2003, str. 8). Podporovanie živnostníkov zo strany štátu v tom čase viedlo aj k vzniku prvých inštitúcií ďalšieho profesijného vzdelávania (porov. tamtiež, str. 18). Až doteraz pretrvávajúce inštitucionálne delenie všeobecného a profesijného vzdelávania dospelých malo svoj pôvod práve v tom období.

Po prvej svetovej vojne štát ľudovú osvetu aktívne podporoval, od 30-tych rokov minulého storočia sa však táto v stavovskom štáte a v dôsledku pripojenia Rakúska k Nemeckej ríši ocitla v službách fašistickej ideológie. Po druhej svetovej vojne boli obnovené mnohé až doposiaľ aktívne vzdelávacie spolky, pričom inštitucionálne delenie všeobecného a profesijného vzdelávania dospelých zostalo aj naďalej zachované (porov. tamtiež).

Od 70-tych rokov minulého storočia pribúdalo čoraz viac ponúk z oblasti profesijného vzdelávania, ďalšie vzdelávanie sa čoraz viac stávalo trhom, z ktorého bolo možné profitovať, a počet poskytovateľov vzdelávania a vzdelávacích ponúk stúpala. Vzdelávanie dospelých sa stávalo čoraz viac diferencovanejším a špecializovanejším, napr. v dôsledku napredovania emancipačného hnutia vznikalo od 80-tych rokov stále viac typicky ženských a feministických inštitúcií. Školy a vysoké školy ďalšieho vzdelávania vznikli až poslednom období.

Zákonné úpravy

Jediným zákonom, týkajúcim sa výlučne vzdelávania dospelých, je zákon o podpore vzdelávania dospelých a financovaní ľudových knižníc zo štátnych prostriedkov z roku 1973. Je v ňom však len uvedené, že štát má vôľu vzdelávanie dospelých podporovať.

Ďalšie vzdelávanie ako čiastkový aspekt je zohľadnené v mnohých zákonoch, napr. v zákone o obchodných komorách (inštitúcie ďalšieho profesijného vzdelávania), v zákone o školských zariadeniach (ukončenie školskej dochádzky dospelých), v zákone o poľnohospodárstve (inštitúcie ďalšieho vzdelávania jednotlivých spolkových krajín) alebo v zákone o podpore politickej vzdelávacej práce a publicistiky (vzdelávacie inštitúcie politických strán). Ďalšie vzdelávanie v oblasti vedy je upravené v zákone o vysokých školách (zákon o univerzitách, zákon o štúdiu na odborných vysokých školách, zákon o Univerzite ďalšieho vzdelávania v meste Krems a zákon o akreditácii univerzít). Ďalšie profesijné a závodné vzdelávanie je upravené o.i. v zákone o pracovných zmluvách a v zákone o službách na pracovnom trhu.²

V Burgenlandsku je podpora vzdelávania dospelých a poradenstva v oblasti vzdelávania dospelých prostredníctvom kultúrneho radcu zakotvená v Burgenlandskom zákone o podpore kultúry.

Inštitúcie, ponúkajúce vzdelávacie aktivity pre dospelých

Presný počet inštitúcií, ponúkajúcich vzdelávacie aktivity v oblasti ďalšieho vzdelávania, neexistuje. Rakúsky inštitút pre výskum profesijného vzdelávania (2004, str. 4) registruje 1.775 inštitúcií, pričom sa nejedná iba o vzdelávacie inštitúcie, ale o všetky podniky a inštitúcie, pravidelne ponúkajúce aktivity v oblasti ďalšieho vzdelávania, aj keď iba ako vedľajšiu činnosť. Lassnigg (2007, str. 6-9) hovorí o 3.500 až 4.000 poskytovateľoch vzdelávacích aktivít, pričom regionálne pobočky veľkých inštitúcií uvádza extra.

Niekoľko veľkých inštitúcií vzdelávania dospelých sa v roku 1972 spojilo do spolku s názvom Konferencia vzdelávania dospelých v Rakúsku (*Konferenz der Erwachsenenbildung Österreich – KEBÖ*). Jedná sa o toho času desať členských zväzov – inštitútov ľudového vzdelávania, ľudové knižnice, záujmové združenia a náboženské spoločenstvá. Anneliese Heilingner (2006) zaraďuje všetky existujúce inštitúcie vzdelávania dospelých do nasledovných kategórií (poradie je čisto náhodné):

- ďalšie vzdelávanie ako vedľajšia činnosť popri hlavnej činnosti (rozširovanie obchodných aktivít, služby zákazníkom),
- ‚vnútro podnikové‘ ďalšie vzdelávanie štátu a spolkových krajín,
- neziskové súkromné inštitúcie, ponúkajúce aj ďalšie vzdelávanie,
- vnútro podnikové ďalšie vzdelávanie vo všetkých oblastiach (podniky, záujmové združenia atď.),
- inštitúcie, združené v *KEBÖ*,
- vzdelávacie a klasické médiá,
- podľa poradia zoradené služobné miesta ministerstva školstva, umenia a kultúry,
- súkromní a komerční poskytovatelia na voľnom trhu (aj niektoré samostatné a drobné podniky),
- ďalšie vzdelávanie vo vzdelávacích inštitúciách druhého a tretieho sektora.

Vo veľkých aglomeráciách existuje zväčša viac možností v oblasti ďalšieho vzdelávania ako na vidieku, pričom jednoznačne dominujú ponuky z oblasti ďalšieho profesijného vzdelávania (porov. Gruber o. J.; Lassnigg 2007). Objem finančných prostriedkov v oblasti vzdelávania dospelých sa odhaduje na 2 až 3 miliardy euro (0,8-1,1% hrubého domáceho produktu v roku 2006), pričom výdavky privátneho sektora (podnikov a učiacich sa) výrazne prevyšujú výdavky verejné (porov. Schlögl/Schneeberger 2003, str. 25 a nasl.; Lenz 2005; Filla 2006).

V Burgenlandsku sú vzdelávacie aktivity pre dospelých rôznorodé a diferencované, tak ako v celom Rakúsku. Hoci skoro všetky väčšie zastrešovacie organizácie sídlia v hlavnom meste Burgenlandsku Eisenstadte, možnosti vzdelávania dospelých sú regionálne rovnomerne rozložené. Niektoré inštitúcie – podobne ako *KEBÖ* – sa zlúčili do spolku s názvom Burgenlandská konferencia vzdelávania dospelých (*Burgenländische Konferenz der Erwachsenenbildung – BuKEB*) (porov. BuKEB 2007).

Skupiny, zúčastňujúce sa na vzdelávaní dospelých

Systematické, pravidelné a diferencované zisťovanie údajov o aktivitách v oblasti ďalšieho vzdelávania v Rakúsku chýba. Jednotlivé údaje sú z hľadiska oslovených cieľových skupín, foriem ďalšieho vzdelávania, časového priestoru atď. také rozdielne, že výsledky sa líšia o približne 20 až 40% (porov. napr. Statistik Austria 2004; Schlögl/Schneeberger 2003; Holzer 2004). Získať spoľahlivé údaje o počte zúčastnených na vzdelávaní dospelých preto podľa môjho názoru nie je možné.

Na základe uvedeného preto nie je možné chápať ani štrukturálny indikátor od spoločnosti Eurostat, týkajúci sa celoživotného vzdelávania (porov. Európska komisia 2007a), ako reálny podiel zúčastnených na daných aktivitách. Vysvetľujú sa v ňom iba zmeny v časovom poradí a čiastočne sa porovnáva situácia v jednotlivých rakúskych spolkových krajinách. Zisťujú sa údaje o zastúpení 25 až 64-ročných obyvateľov na aktivitách v rámci ďalšieho vzdelávania (zohľadňuje sa napr. aj vysokoškolské štúdium) v priebehu štyroch týždňov pred položením danej otázky. Za rok 2006 predstavoval tento podiel 13,1%, čím Rakúsko prevyšuje priemer v krajinách Európskej únie³ a už prekročilo kvótu 12,5%, stanovenú v rámci Lisabonskej stratégie do roku 2010. Podiel žien pritom činí 14 a mužov 12,2% (porov. Európska komisia 2007b, c). Je pozoruhodné, že v rokoch 1995 až 2002 bol zaznamenaný vyšší podiel mužov ako žien, v roku 2003 boli na tom obe pohlavia rovnako a od roku 2004 ženy prevažujú. Okrem toho je možné konštatovať, že zisťovaný pomer do roku 2006 permanentne stúpala.

Stratégie v oblasti politiky vzdelávania

V oblasti politiky vzdelávania v Rakúsku predstavuje vzdelávanie dospelých iba okrajovú tému. Na základe časového plánu v rámci Európskej únie bolo Rakúsko vyzvané predložiť koherentnú stratégiu celoživotného vzdelávania a implementovať ju do roku 2010. Ministerstvo školstva, vedy a kultúry (vtedy ešte ministerstvo vzdelávania, vedy a kultúry) poverilo touto úlohou skupinu expertov (porov. Donau-Universität Krems 2005), ktorá sformulovala nasledovné dôležité aspekty:

- orientácia na všetky vekové skupiny
- učitelia sa majú byť stredobodom pozornosti (zaviesť novú kultúru vyučovania a vytvoriť nové učebné miesta)
- *Life Long Guidance*
- orientácia na patričnú kompetentnosť
- podpora účasti na celoživotnom vzdelávaní

Hoci konkrétne kroky boli navrhnuté už koncom roku 2006, neboli ešte presadené do praxe. Kritici tvrdia, že sa o tejto problematike neviadla žiadna otvorená diskusia a inštitúcie vzdelávania dospelých sa obávajú, že pri prípadnej realizácii týchto krokov nastanú ťažkosti.

Konkrétne aktivity štátu sa z veľkej časti vzťahujú na ďalšie vzdelávanie pre nezamestnaných. Ďalšia iniciatíva vychádza vo veľkej miere od samotných inštitúcií vzdelávania dospelých a je podporovaná štátom aj jednotlivými spolkovými krajinami, napr. iniciatíva za účelom vzájomného prepojenia alebo zabezpečenia a vývoja kvality alebo na jar roku 2007 otvorená Akadémia ďalšieho vzdelávania, ktorá pomocou certifikačného systému prispieva k profesionalizácii andragógov.

Dr. Daniela HOLZER
Inštitút výchovy a vzdelávania univerzity Karla Františka v Grazi
Merangasse 70, A-8010 Graz, Rakúsko
0043 316 3802607
daniela.holzer@uni-graz.at

Zoznam literatúry

Všeobecný

BuKEB (Burgenländische Konferenz für Erwachsenenbildung). Online na internete: www.bukeb.at [stav k 06.06.2007]

BuKEB (Burgenländische Konferenz für Erwachsenenbildung) (2006): Leitlinien für die Erwachsenenbildung im Burgenland. Online na internete: http://www.bukeb.at/projinhalt_set.html [stav k 06.06.2007]

Donau-Universität Krems (2005): Vorschläge zur Implementierung einer kohärenten LLL-Strategie in Österreich bis 2010. Konečná verzia – november 2005. Online na internete: http://www.oeibf.at/_TCgi_Images/oeibf/20061213104531_LLL-Strategiepapier_Endfassung.pdf [stav k 06.06.2007]

Európska komisia (2007a): Lebenslanges Lernen (Erwachsenenbeteiligung an Aus- und Weiterbildungsmaßnahmen) – insgesamt. Prozentsatz der an Aus- und Weiterbildungsmaßnahmen teilnehmenden erwachsenen Bevölkerung im Alter von 25-64 Jahren. In: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu> [stav k 05.06.2007]

Európska komisia (2007b): Lebenslanges Lernen – weibliche Bevölkerung. Prozentsatz der an Aus- und Weiterbildungsmaßnahmen teilnehmenden erwachsenen Bevölkerung im Alter von 25-64 Jahren. In: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu> [stav k 05.06.2007]

Európska komisia (2007c): Lebenslanges Lernen – männliche Bevölkerung. Prozentsatz der an Aus- und Weiterbildungsmaßnahmen teilnehmenden erwachsenen Bevölkerung im Alter von 25-64 Jahren. In: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu> [stav k 05.06.2007]

Filla, Wilhelm (2006): Erwachsenenbildung in Österreich im Prozess der Veränderung und Modernisierung. In: LLIne. Lifelong Learning in Europe. Časopis 3/2006 a online na internete: <http://www.adulteducation.at/de/literatur/textarchiv/635/> [stav k 06.06.2007]

Gruber, Elke (2007): Erwachsenenbildung und die Leitidee des lebenslangen Lernens. Online na internete: <http://www.erwachsenenbildung.at/magazin/07-0/meb-ausgabe07-0.pdf>. ISSN 1993-6818. Miesto vydania: Viedeň. Počet znakov: 60484. Zverejnené vo februári 2007.

Gruber, Elke (o.J.): Weiterbildung – (k)ein Weg zur Chancengleichheit? Online na internete: http://www.uni-klu.ac.at/ifeb/eb/Chancengleichheit_weissbuch_vsstoe.pdf [stav k 06.06.2007]

Heilinger, Anneliese (2006): Erwachsenenbildungseinrichtungen. Erwachsenenbildung in Österreich. Überblicksgraphik. Online na internete: http://www.erwachsenenbildung.at/grundlagen/Uebersich_EB-Einrichtungen_Heilinger2006.pdf [stav k 06.06.2007].

Holzer, Daniela (2004): Widerstand gegen Weiterbildung. Weiterbildung und die Forderung nach lebenslangem Lernen. Viedeň.

Lenz, Werner (2005): Porträt Weiterbildung Österreich. 2., aktualizované vydanie. Bielefeld.

Lorenz Lassnigg (2007): Faktenlage, Positionen und Fragen in den Prioritäten für die LLL-Strategie. Online na internete: <http://www.erwachsenenbildung.at/magazin/07-0/meb-ausgabe07-0.pdf>. ISSN 1993-6818. Miesto vydania: Viedeň. Počet znakov: 60484. Zverejnené vo februári 2007.

Österreichisches Institut für Berufsbildungsforschung (2004): Qualitätssicherung und –entwicklung in der österreichischen Erwachsenenbildung. Viedeň.

Schlögl, Peter/Schneeberger, Arthur (2003): Erwachsenenbildung in Österreich. Länderhintergrundbericht zur Länderprüfung der OECD über Erwachsenenbildung. Viedeň. Online na internete: <http://www.lebenslangeslernen.at/downloads/OECDAdultLearningDEEndbericht18-06-04.pdf> [stav k 06.06.2007]

Statistik Austria: Lebenslanges Lernen. Auswertung des Mikrozensus Juni 2003. Viedeň 2004.

Zákony

Arbeitsmarktservicegesetz BGBl. č. 313/1994, naposledy zmenený BGBl. I Č. 136/2004.

Arbeitsvertragsrechts-Anpassungsgesetz BGBl. č. 459/1993, naposledy zmenený BGBl. I č. 44/2000.

Bundesgesetz über die Förderung der Erwachsenenbildung und des Volksbüchereiwesens aus Bundesmitteln z 21. marca 1973. BGBl. č. 171/1973, zmenený BGBl. č. 286/1990 a BGBl. č. 71/2003.

Bundesgesetz über die Förderung politischer Bildungsarbeit und Publizistik BGBl. č. 369/1984 (znovu vyhlásený) naposledy zmenený BGBl. I č. 136/2003.

Bundesgesetz über die Universität für Weiterbildung Krems BGBl. I č. 22/2004.

Burgenländisches Kulturförderungsgesetz. LGBl. č. 9/1981.

Fachhochschul-Studiengesetz. BGBl. č. 340/1993, naposledy zmenený BGBl. I č. 110/2003.

Handelskammergesetz BGBl. č. 182/1946, naposledy zmenený BGBl. č. 620/1991

Landwirtschaftsgesetz BGBl. č. 375/1992, naposledy zmenený BGBl. č. 77/2001.

Schulorganisationsgesetz BGBl. č. 242/1962, naposledy zmenený BGBl. č. 77/2001.

Universitäts-Akkreditierungsgesetz. BGBl. I č. 168/1999, naposledy zmenený BGBl. I č. 54/2000.

Universitätsgesetz 2002. BGBl. I č. 120/2002, naposledy zmenený BGBl. I č. 77/2005.

Universitätsgesetz BGBl. I č. 120/2002, naposledy zmenený BGBl. I č. 96/2004.

1 Pojmy ‚vzdelávanie dospelých‘ a ‚ďalšie vzdelávanie‘ budem používať striedavo a synonymicky, pretože žiaden z nich tu nechcem uprednostňovať.

2 Prehľad najdôležitejších zákonov je možné nájsť na internetovej stránke ministerstva školstva, umenia a kultúry (bm:ukk) <http://www.erwachsenenbildung.at/grundlagen/gesetze/gesetz.php>

3 EU-15: 11,1%; EU-25: 10,1%; EU-27: 9,6% (porov. Európska komisia 2007)

Dr. Daniela HOLZER vyštudovala pedagogiku so zameraním na vzdelávanie dospelých. V súčasnosti učí a venuje sa výskumu v oblasti vzdelávania dospelých v Inštitúte vedy pre výchovu univerzity Karla Františka v Grazi. Ťažiskom jej výskumnej práce je absencia ďalšieho vzdelávania, odpor voči ďalšiemu vzdelávaniu, celoživotné učenie a kritické analýzy v kontexte vzdelávanie – spoločnosť – ekonomia.

Allgemeine Erwachsenenbildung
Általános felnőttképzés
Všeobecné vzdelávanie dospelých

Burgenländisches Volksbildungswerk

Burgenlandi Népművelési Központ Burgenlandský ľudový vzdelávací spolok

Wichtigster Arbeitsschwerpunkt des 1945 als Verein gegründeten Burgenländischen Volksbildungswerks ist Elternbildung, gefolgt von politischer Bildung auf regionaler und lokaler Ebene und Gesundheitserziehung. Weitere Themen sind beispielsweise Dorf- und Stadterneuerung, burgenländische Volksgruppen, Medien oder Umwelt. Neben den traditionellen Zielgruppen Eltern und Großeltern, Gemeindeglieder/innen sowie Vereine und Verbände bemüht sich das Volksbildungswerk auch um die Mobilisierung bildungsferner Schichten. Sein Angebot findet sich überall dort, wo keine andere Bildungseinrichtung aktiv ist, und wird über Kindergärten, Schulen, Pfarr- und Gemeindeämtern verbreitet. Eine eigene Zeitschrift, ‚Kultur und Bildung‘, erscheint vierteljährlich und enthält Beiträge zu oben erwähnten Themen, Buchbesprechungen und Beiträge in eigener Sache. (Sprachkurse im engeren Sinn werden nicht angeboten, jedoch beispielsweise Englisch- oder Ungarischkurse in Kindergärten.)

Az 1945-ben egyesületeként alapított intézmény legfontosabb feladata a szülők képzése, ezt követi a politikai képzés helyi és regionális szinten, valamint az egészségnevelés. További témák pl. a falu- és városmegújítás, a burgenlandi népcsoportok, a média, a környezet, stb. A szülők és nagyszülők, a községek lakói, az egyesületek és szövetségek, mint szokványos célcsoport mellett az intézmény a képzéseken általában részt nem vevő rétegeket is mobilizálni kívánja. Kínálata mindenütt megtalálható, ahol más képzési intézmény nem ténykedik, s azt az óvodák, iskolák, plébániák, illetve a községházak útján népszerűsítik. Az intézmény ‚Kultúra és Képzés‘ címmel negyedévenként saját folyóiratot jelentet meg, amely a fenti témákhoz kapcsolódó írásokat, könyvismertetések és híreket közöl. (Szűkebb értelemben vett nyelvtanfolyamokat nem indítanak, de pl. angol és magyar tanfolyamokat tartanak az óvodákban.)

Ťažiskovou aktivitou Burgenlandského ľudového vzdelávacieho spolku, založeného v roku 1945, je vzdelávanie rodičov. Nasleduje politické vzdelávanie na regionálnej a lokálnej úrovni a zdravotnícka výchova. Ďalšími témami sú napr. obnova miest a obcí, národnostné menšiny v Burgenlandsku, médiá, životné prostredie atď. Okrem tradičných cieľových skupín – rodičov a starých rodičov, občanov miest a obcí a zväzov a združení sa tento spolok snaží aj o mobilizáciu ostatných vrstiev spoločnosti. Svoje aktivity ponúka všade tam, kde nepôsobí žiadna iná vzdelávacia inštitúcia, a rozširuje ich v škôlkach, školách, na farských úradoch a v obecných domoch. Vydáva vlastný časopis ‚Kultúra a vzdelanie‘, ktorý vychádza raz za štvrtrok a obsahuje príspevky k už spomínaným témam, besedy o knihách atď. (Jazykové kurzy v užšom slova zmysle v ponuke nie sú, ale napr. kurzy angličtiny alebo maďarčiny v škôlkach áno.)

✉ Joseph Haydn-Gasse 11
A-7000 Eisenstadt
☎ 0043 2682 62282
📠 0043 2682 62282-80

office@volksbildungswerk.at
www.volksbildungswerk.at

 Hans LUNZER

 Hans LUNZER
Deutsch, English
0043 2682 62282
office@volksbildungswerk.at

Burgenländische Volkshochschulen – VHS Burgenland

Burgenlandi Népfőiskolák Burgenlandská ľudová vysoká škola

BURGENLÄNDISCHE
VOLKSHOCHSCHULEN

✉ Pfarrgasse 10
A-7000 Eisenstadt
☎ 0043 2682 61363
📠 0043 2682 61363-3

info@vhs-burgenland.at
www.vhs-burgenland.at

👤 Elisabeth DEINHOFER
Christine TEUSCHLER

📄 Elisabeth DEINHOFER,
Christine TEUSCHLER
Deutsch, English
0043 2682 61363
info@vhs-burgenland.at

Die 1969 als Verein gegründeten Burgenländischen Volkshochschulen – Landesverband verfügen über insgesamt 14 Standorte in den sieben politischen Bezirken des Burgenlandes. Daneben gibt es noch die Volkshochschule der Burgenländischen Kroaten, die Volkshochschule der Burgenländischen Roma und die Volkshochschule der Burgenländischen Ungarn, die in diesem Handbuch eigens vorgestellt werden. Das am häufigsten in Anspruch genommene Bildungsangebot sind Sprachkurse, Favorit ist Englisch, gefolgt von Deutsch (für Personen mit nicht-deutscher Muttersprache) und Ungarisch. Der nächstwichtigste Angebotsbereich umfasst den Zweiten Bildungsweg beziehungsweise das Nachholen von Schul- und anderen Bildungsabschlüssen. Besonders wichtig sind auch allgemeinbildende Angebote, hier vor allem im Bereich Gesundheit und Bewegung. Eine bestimmte Zielgruppe lässt sich aufgrund des äußerst breiten Bildungsangebots nicht ausmachen. Von Herbst 2005 bis Sommer 2006 haben insgesamt 8.560 Teilnehmer/innen einen der 835 Kurse und ca. 5.600 Teilnehmer/innen eine der rund 150 Veranstaltungen besucht.

Az 1969-ben alapított egyesület összesen 14 képvisellel rendelkezik Burgenland hét járásában. Ezen kívül létezik még a burgenlandi horvátok, a burgenlandi romák és a burgenlandi magyarok népfőiskolája is, amelyeket ebben a kézikönyvben külön mutatunk be. A leggyakrabban igénybe vett szolgáltatást a nyelvtanfolyam alkotják. Legkeresettebb az angol, ezt követi a német (nem német anyanyelvűek részére) és a magyar nyelv. Fontos terület a felnőttek iskolai képzése, valamint a különböző iskolák ill. képzések befejezésének pótlása. Különösen jelentős a népművelési kínálat is, ezen belül elsősorban az egészséggel és a mozgással kapcsolatos kurzusok. A széleskörű választék miatt nem lehet az intézmény célcsoportját egyértelműen meghatározni. 2005 ősztől 2006 nyaráig összesen 8.560 résztvevő vett részt a 835 tanfolyam, és 5.600 személy a 150 rendezvény valamelyikén.

Burgenlandská ľudová vysoká škola, založená v roku 1969 ako spolok, má celkovo 14 pobočiek v siedmich politických obvodoch Burgenlandska. Existuje ešte Ľudová vysoká škola burgenlandských Chorvátov, Ľudová vysoká škola burgenlandských Rómov a Ľudová vysoká škola burgenlandských Maďarov, ktoré sú v tejto príručke predstavené osobitne. Najčastejšie navštevovanými vzdelávacími aktivitami sú jazykové kurzy. Vedie angličtina, nasleduje nemčina (pre osoby, ktorých materinským jazykom nemčina nie je) a maďarčina. Druhou najdôležitejšou oblasťou je druhá vzdelávacia cesta príp. dokončenie školy alebo iného vzdelávania. Obzvlášť dôležité sú ponuky v oblasti všeobecného vzdelávania, predovšetkým zdravia a pohybu. Na základe veľmi širokého spektra vzdelávacích aktivít nie je možné presne definovať určitú cieľovú skupinu. Od jesene 2005 do leta 2006 navštevovalo celkovo 8.560 účastníkov jeden z 835 kurzov a ca. 5.600 osôb sa zúčastnilo na jednej zo 150 vzdelávacích aktivít.

Energiemühle

Energiamalom Energetický mlyn

Seit 1997 bietet Elfriede Fischer im Seminarhaus ‚Energiemühle‘ Vorträge, Kurse, Workshops und Seminare zum Themenkreis ‚Körper, Geist und Seele‘ an: Qi Gong-Kurse, Yoga-Kurse, Feldenkrais-Therapie und Atemtherapie werden ebenso angeboten wie Filz-, Mal- und Töpferkurse oder Vorträge und Workshops zu Kontemplation, Meditation und Labyrinth gehen. Neben diesen Veranstaltungen für Gruppen gibt es auch Einzelberatungen wie: Lebensbegleitung, Shiatsu, Supervision und Coaching. Auf das körperliche Wohlergehen zielen Kochkurse zur pannonischen Vollwertküche ab. Regionale Vollwertprodukte können auch im angeschlossenen ‚Bäuerlichen Genussladen‘ erworben werden. Der Seminarraum der ‚Energiemühle‘ (ca. 80m²) kann (halb)tagesweise oder für mehrere Tage gemietet werden, weiters sind dem Seminarhaus drei Gästezimmer angeschlossen.

Elfriede Fischer 1997 óta szervez előadásokat, tanfolyamokat, workshopokat és szemináriumokat az ‚Energiamalom‘ elnevezésű szemináriumok házában a test, szellem és lélek témakörhöz kapcsolódóan: zajlanak itt qigong és jóga kurzusok, Feldenkrais-terápia, légzésterápia, nemezelés, festő és agyagozó foglalkozások valamint kontemplációval, meditációval, labirintussal kapcsolatos előadások és workshopok. E csoportos foglalkozások mellett igénybe vehető személyre szabott tanácsadás is: életvezetés, shiatsu, szupervízió, coaching. Az egészséges test elérését szolgálják a pannon régió teljes értékű konyhájának rejtelseibe bevezető szakácsstanfolyamok. A régió biotermékei a szomszédos őstermelői boltban is megvásárolhatók. Az ‚Energiamalom‘ szemináriumhelyisége (80m²) kibérelhető fél és egész napokra, ill. több napra is. A házhoz 3 vendégszoba tartozik.

Od roku 1997 ponúka Elfriede Fischer v seminárnej budove s názvom ‚Energetický mlyn‘ prednášky, kurzy, workshopy a semináre na tému ‚telo, duch a duša‘. Jedná sa o kurzy Qi Gong, kurzy jogy, Feldenkraisovu a duchovú terapiu, ktoré sú práve tak obľúbené ako kurzy plstenia, maľovania a hrnčiarske kurzy alebo prednášky a semináre na tému kontemplácia, meditácia a labyrint. Okrem skupinových aktivít je v ponuke aj individuálne poradenstvo v oblasti sprevádzania životom, shiatsu, supervízie a coachingu. Na telesné blaho sú zamerané kuchárske kurzy plnohodnotnej panónskej kuchyne. Regionálne produkty plnohodnotnej výživy je si možné zakúpiť aj v susednom obchode s názvom ‚Bäuerlicher Genussladen‘. Seminárne priestory ‚Energetického mlyna‘ (ca. 80m²) je si možné prenajať na pol dňa, na celý deň alebo na niekoľko dní, k seminárnej budove patria aj tri izby pre hostí.

✉ Berggasse 26
A-7302 Nikitsch
☎ 0043 2614 7103
📠 0043 2614 7103-4

info@energiemuehle.at
www.energiemuehle.at

 Elfriede FISCHER

 Elfriede FISCHER
Deutsch, English, magyar
0043 2614 7103
info@energiemuehle.at

Europahaus Burgenland

Burgenlandi Európaház Dom Európy Burgenlandsko

Europahaus
Burgenland

✉ Campus 2
A-7000 Eisenstadt
☎ 0043 2682 7045933
📠 0043 2682 7045931

europahaus@bibliotheken.at
www.europahausburgenland.net

Der 1966 durch die Österreichische Jungarbeiterbewegung (ÖJAB) ins Leben gerufene Verein Europahaus Burgenland versteht sich als Institut für politische Bildung und Stätte internationaler Begegnung. Europapolitik und entwicklungspolitische Fragen prägen seither die Bildungsprojekte, Veranstaltungen und Publikationen des Europahauses. In der rund 2.000 Bücher umfassenden Bibliothek findet sich vorwiegend Fachliteratur zu europapolitischen und entwicklungspolitischen Themen, Menschenrechte, Philosophie und politische Bildung. Entlehnungen sind jederzeit, auch über Fernleihe, möglich.

Az 1966-ban az Osztrák Fiatal Munkások Mozgalma (*Österreichische Jungarbeiterbewegung – ÖJAB*) által életre hívott egyesület a politikai képzést szolgáló intézmény és nemzetközi találkozások helyszíne. Az Európa-ház projektjeinek, rendezvényeinek és publikációinak arculatát az európai politika és a fejlődéspolitikai kérdései alakítják. A 2.000 kötetet számláló könyvtárban túlnyomóan olyan szakirodalom található, amely az európai politikához kapcsolódó és fejlődéspolitikai témákkal, az emberi jogokkal, filozófiával és politikai képzéssel foglalkozik. A könyvek bármikor kikölcsönözhetők, akár távkölcsönzés keretében is.

Dom Európy Burgenlandsko, ktorý začal vyvíjať svoju činnosť v roku 1966 na podnet Rakúskeho hnutia mladých robotníkov (*Österreichische Jungarbeiterbewegung – ÖJAB*), je inštitútom politického vzdelávania a miestom medzinárodných stretnutí. Jeho vzdelávacie projekty, aktivity a publikácie sú ovplyvňované európskou politikou a otázkami, týkajúcimi sa politického vývoja v Európe. V knižnici, v ktorej sa nachádza približne 2.000 zväzkov, je možné nájsť prevažne odbornú literatúru k otázkam európskej politiky a politického vývoja, k otázkam ľudských práv, filozofie a politického vzdelávania. Knihy je možné si vypožičať kedykoľvek, aj na diaľku.

 Hans GÖTTEL

 Hans GÖTTEL
*Deutsch, English, Hrvatski, Italiano,
Suomen kieli, Svenska*
0043 2682 7045933
europahaus@bibliotheken.at

Literaturhaus Mattersburg

Mattersburgi Irodalomkedvelők Háza Literárny dom Mattersburg

Das 1994 als Verein gegründete Literaturhaus Mattersburg ist ein Forum für Literaturschaffende und an Literatur Interessierte, versteht sich aber zugleich als Schnittstelle zwischen Kultur- und Bildungsarbeit und als Ort des informellen Lernens. Seinem Publikum bietet es unter anderem Lesungen, Ausstellungen, Diskussionsveranstaltungen, aber auch Bildungsprojekte und eine öffentliche Bibliothek. Inhaltliche Schwerpunkte sind die Literatur des Burgenlandes und seiner Nachbarregionen, Literatur und Kultur europäischer Grenzregionen, österreichische Gegenwartsliteratur, Sprachenvielfalt, Kultur von Minderheiten, Migration und Integration. Das Informationsblatt des Literaturhauses ‚LitMatt-Blatt‘ gibt Auskunft über aktuelle Themenschwerpunkte, Kooperationsprojekte und Veranstaltungshinweise.

Az 1994-ben egyesületként alapított Mattersburgi Irodalomkedvelők Háza az irodalmat művelők és az irodalom iránt érdeklődők fóruma, de egyben a kulturális és oktatási munka közötti kapcsolódási pont, ill. az informális tanulás helye is. Az intézmény többek között felolvasásokat, kiállításokat, vitafórumokat szervez, képzési projekteket kínál, és nyilvános könyvtárral is rendelkezik. A tevékenység tartalmi súlypontját a következő témakörök alkotják: Burgenland és határrégióinak irodalma, az európai határrégiók irodalma és kultúrája, osztrák kortárs irodalom, nyelvi sokszínűség, a kisebbségek kultúrája, migráció, integráció. Az Irodalomkedvelők Háza hírlevele, a ‚LitMatt-Blatt‘ aktuális témákról, együttműködési projektekről és rendezvényekről tájékoztat.

Literárny dom Mattersburg, založený v roku 1994 ako spolok, je fórum pre tvorcov literatúry a pre všetkých, čo sa o literatúru zaujímajú. Zároveň je aj priesečníkom kultúrnej a vzdelávacej práce a miestom informálneho učenia. Záujemcom ponúka o.i. literárne večierky, výstavy, diskusné akcie, ale aj vzdelávacie projekty a verejnú knižnicu. Obsahovým ťažiskom je literatúra v Burgenlandsku a ostatných susedných regiónoch, literatúra a kultúra európskych pohraničných regiónov, súčasná rakúska literatúra, jazyková rôznorodosť, kultúra národnostných menšín, migrácia a integrácia. V informačnom letáku Literárneho domu s názvom ‚LitMatt-Blatt‘ sa nachádzajú informácie o aktuálnych témach a kooperačných projektoch, ako aj informácie o organizovaných podujatiach.

✉ Wulkalände 2
A-7210 Mattersburg
☎ 0043 2626 67710
📠 0043 2626 67710-5

office@literaturhausmattersburg.at
www.literaturhausmattersburg.at

 Barbara MAYER

 Barbara MAYER
Deutsch, English
0043 2626 67710
office@literaturhausmattersburg.at

Berufsorientierte Erwachsenenbildung
Szakmai jellegű felnőttképzés
Profesijné vzdelávanie dospelých

Berufsförderungsinstitut Burgenland – BFI Burgenland

Burgenlandi Felnőttképzési Intézet *Burgenlandský inštitút na podporu profesijného vzdelávania*

Trägerorganisationen des 1991 als Verein gegründeten Berufsförderungsinstituts Burgenland sind die Arbeiterkammer und der Österreichische Gewerkschaftsbund. Mit insgesamt 23 Standorten ist das BFI Burgenland in jedem der sieben politischen Bezirke des Burgenlandes vertreten sowie mit einem Servicebüro in Szombathely auch in Ungarn. Der inhaltliche Schwerpunkt liegt eindeutig in der beruflichen Aus- und Weiterbildung: Das BFI Burgenland betreibt beispielsweise ein eigenes Ausbildungszentrum für die Bereiche Metall und Elektronik, eine Gesundheitsakademie und Übungsfirmen für die Bereiche Büro/Verwaltung und Rechnungswesen. Darüber hinaus umfasst das Angebot auch Sprachkurse (vor allem Englisch), EDV-Kurse (ECDL, etc.) und Kurse für Arbeitssuchende. Arbeitssuchende stellen auch die wichtigste Zielgruppe dar, gefolgt von Menschen in Beschäftigung, die ihren Beruf wechseln möchten. Im Jahr 2006 absolvierten ca. 12.600 Menschen im Rahmen von rund 1.000 Kursen über 116.000 Lehrstunden.

Az 1991-ben egyesületként alapított intézmény fenntartója a Munkáskamara és az Osztrák Szakszervezetek Szövetsége. A BFI Burgenland a tartomány mind a 7 járásában jelen van, összesen 23 kirendeltséggel, valamint a Szombathelyen is rendelkezik szolgáltató irodával. Alapvető feladata a szakmai képzés és továbbképzés: pl. saját képzési központot működtet a fém- és elektronikai iparban dolgozók részére, egészségügyi iskolát tart fenn, valamint gyakorló cégeket az irodai/adminisztratív és számviteli területek oktatására. Ezen kívül az intézmény nyelvtanfolyamokat (elsősorban angol) és számítástechnikai kurzusokat (ECDL, stb.) is kínál, továbbá tanfolyamokat indít munkát keresők részére. Egyben a legfontosabb célcsoportot is utóbbiak képezik, illetve olyan munkavállalók, akik pályát szeretnének módosítani. 2006-ban kb. 12.600-an végeztek a kerekén 1000 tanfolyam több mint 116.000 tanórájának teljesítésével.

Nosnými organizáciami Burgenlandského inštitútu na podporu profesijného vzdelávania, založeného v roku 1991, sú Robotnícka komora a Rakúsky odborový zväz. S celkovo 31 pobočkami je BFI Burgenlandsko zastúpený v každom zo siedmich politických obvodov v tejto spolkovej krajine. Inštitút má aj servisnú kanceláriu v meste Szombathely v Maďarsku. Obsahové ťažisko spočíva v profesijnom vzdelávaní. BFI Burgenlandsko prevádzkuje napr. aj vlastné vzdelávacie centrum pre oblasť kovospracujúceho priemyslu a elektroniky, zdravotnú akadémiu a skúšobnú firmu pre oblasť kancelárskej správy a finančníctva. Okrem toho ponúka aj jazykové kurzy (predovšetkým angličtinu), počítačové kurzy, kurzy ECDL a kurzy pre záujemcov o prácu. Ľudia, hľadajúci si prácu, predstavujú aj najdôležitejšiu cieľovú skupinu. Nasledujú zamestnanci, ktorí by chceli zmeniť svoje povolanie. V roku 2006 sa na ca. 1.000 kurzoch s viac ako 116.000 vyučovacími hodinami zúčastnilo približne 12.600 ľudí.

✉ Grazer Straße 86
A-7400 Oberwart
☎ 0043 3352 38980
📠 0043 3352 38980-4

info@bfi-burgenland.at
www.bfi-burgenland.at

 Peter MAIER

 Dorothea CSECSINOVITS
Deutsch, English
0043 3352 38980-22
d.csecsinovits@bfi-burgenland.at

Burgenländisches Schulungszentrum Neutal – BUZ Neutal

Burgenlandi Felnőttképzési Központ, Neutal
Burgenlandské školiace centrum Neutal

BURGENLÄNDISCHES
SCHULUNGSZENTRUM

✉ Dankowitschstraße
A-7343 Neutal
☎ 0043 2618 2422-0
📠 0043 2618 2422-30

sekretariat@buz.at
www.buz.at

Trägerorganisationen des 1973 als Verein gegründeten Burgenländischen Schulungszentrums Neutal sind die Arbeiterkammer, die Wirtschaftskammer, die Gemeinde Neutal und das Arbeitsmarktservice (AMS) Burgenland. Aufgabenschwerpunkt des BUZ Neutal ist die Umsetzung von Maßnahmen des AMS Burgenland. Vom AMS zugewiesene Arbeitssuchende stellen folglich auch die größte Zielgruppe dar. Die meisten Kursangebote können aber auch von Privatpersonen besucht werden und auf Anfrage bietet das BUZ Neutal für Unternehmen maßgeschneiderte Angebote an. Aufgrund der Zielgruppenorientierung bilden Maßnahmen für den beruflichen Wiedereinstieg das wichtigste Angebot des BUZ Neutal. An zweiter Stelle steht die berufliche Aus- und Weiterbildung für Erwachsene, vor allem Facharbeiter/innen-Intensivausbildungen, in den Bereich EDV und Elektro- und Metalltechnik. Für Jugendliche werden kostenlose Lehrausbildungen (Elektro- und Metalltechnik) angeboten, wobei die komplette Lehrzeit von 3,5 Jahren im BUZ Neutal absolviert werden kann. Im Jahr 2006 haben knapp 2.300 Personen das Angebot des BUZ Neutal in Anspruch genommen.

A Neutal községben 1973-ban egyesületi formában létesített Burgenlandi Felnőttképzési Központ fenntartói a Munkavállalói Kamara, a Gazdasági Kamara, Neutal önkormányzata és a Burgenlandi Munkaügyi Központ (*Arbeitsmarktservice – AMS*). A BUZ Neutal legfontosabb feladata az AMS Burgenland által előírt intézkedések gyakorlati megvalósítása. A legfontosabb célcsoport így az AMS Neutal által kiközvetített munkát keresők köre, de a legtöbb tanfolyamot más érdeklődők is látogathatják. Ezen felül a BUZ Neutal ezirányú megkeresés alapján vállalatra szabott ajánlatokat is kínál. A célcsoport miatt a legfontosabb kínálati tényező az ismételt munkába állás lehetőségének az elősegítése. Második helyen a felnőttek szakmai képzése és továbbképzése áll, mégpedig elsősorban a szakmunkások intenzív képzése számítástechnikai, elektrotechnikai, valamint fémtechnológiai ismeretekből. Fiataloknak ingyenes (elektrotechnikai és fémipari) szakmunkásképzés biztosított: a teljes 3,5 éves képzési idő eltölthető a BUZ Neutalnál. 2006-ban közel 2.300 személy vette igénybe a BUZ Neutal kínálatait.

Nosnými organizáciami Burgenlandského školiaceho centra Neutal, založeného v roku 1973 ako spolok, sú Robotnícka komora, Hospodárska komora, obec Neutal a organizácia s názvom Služby v oblasti pracovného trhu (*Arbeitsmarktservice – AMS*) Burgenlandsko. Ťažiskovou úlohou BUZ Neutal je presadzovanie záujmov AMS Burgenlandsko. Záujemcovia o prácu, zaregistrovaní v AMS, predstavujú aj najväčšiu cieľovú skupinu. Väčšinu kurzov však môžu navštevovať aj súkromné osoby. BUZ Neutal je schopné na požiadanie ponúknuť aj podnikové kurzy podľa špecifických požiadaviek jednotlivých firiem. Na základe orientácie na konkrétne cieľové skupiny tvoria najdôležitejšiu časť ponuky kurzy pre záujemcov, opätovne sa vracajúcich sa do zamestnania. Na druhom mieste je profesijné vzdelávanie pre dospelých, predovšetkým intenzívne kurzy pre odborných robotníkov, počítačové kurzy a kurzy v oblasti elektro- a kovotechniky. Pre mladých ľudí sú v ponuke aj bezplatné učňovské kurzy v oblasti elektro- a kovotechniky, pričom celkovú dobu výučby – 3,5 roka – je možné absolvovať v BUZ Neutal. V roku 2006 využilo služby BUZ Neutal takmer 2 300 osôb.

 Gerhard GLÖCKL

 Gerhard GLÖCKL
Deutsch
0043 2618 2422-10
gloeckl@buz.at

Ländliches Fortbildungsinstitut Burgenland – LFI Burgenland

A Vidéki Térség Burgenlandi Továbbképző Intézete Burgenlandské vidiecke doškoľovacie stredisko

Das 1972 als Komitee gegründete und seit 1998 als Verein geführte Ländliche Fortbildungsinstitut Burgenland ist das Bildungsunternehmen der Landwirtschaftskammer. Menschen im ländlichen Raum – insbesondere Bäuerinnen und Bauern, aber auch ihre mithelfenden Familienangehörigen und Angestellten (in Großbetrieben) – sind Zielgruppe des LFI Burgenland. Angeboten werden verschiedene Zertifikatslehrgänge (zum Beispiel: ‚Natur- und Landschaftsführer/in‘, ‚Urlaub am Bauernhof‘, ‚Bäuerliche Direktvermarktung‘, ‚Biobäuerin/Biobauer‘) oder Seminare (‚Bäuerliches Familienunternehmen‘). Im Jahr 2005 bot das LFI Burgenland rund 230 Veranstaltungen an, an denen über 8.000 Personen teilnahmen. Am attraktivsten waren die Bereiche Gesundheit und Ernährung (68 Veranstaltungen) sowie Umwelt und Biolandbau (60 Veranstaltungen): beide Bereiche gemeinsam verzeichneten über 6.000 Teilnehmer/innen.

Az 1972-ben bizottságként alapított és 1998 óta egyesületként működő intézmény a Mezőgazdasági Kamara képzési szerve. Az LFI Burgenland célcsoportját a vidéken élő emberek alkotják – különösen a gazdálkodók, de a nekik segítő családtagok és a nagyobb üzemek alkalmazottai is ide tartoznak. A szervezet különféle okleveles képzéseket kínál (pl. a környező természet és táj szépségeit bemutató idegenvezető, falusi turizmus, közvetlen termelői értékesítés, biogazdálkodás), de szemináriumok is indulnak (pl. családi gazdaság). A 2005-ös évben az LFI Burgenland kerekén 230 rendezvényt szervezett, amelyeken több mint 8000 személy vett részt. A legikeresebbek az egészséggel és táplálkozással (68 db), valamint a környezettel és biogazdálkodással foglalkozó rendezvények (60 db): ezek együttesen több mint 6000 résztvevőt vonzottak.

Burgenlandské vidiecke doškoľovacie stredisko bolo založené v roku 1972 ako výbor a od roku 1998 funguje ako spolok. Je vzdelávacou inštitúciou, patriacou pod Poľnohospodársku komoru. Cieľovou skupinou LFI Burgenlandsko sú ľudia na vidieku, obzvlášť roľníci, ale aj im pomáhajúci členovia rodiny a zamestnanci (vo veľkých podnikoch). Stredisko ponúka rôzne certifikované kurzy (napr. sprievodca prírodou a krajinou, dovolenka na gazdovskom dvore, priame speňaženie v poľnohospodárskom sektore, bioroľník) alebo semináre (roľnícky rodinný podnik). V roku 2005 bolo v ponuke LFI Burgenlandsko okolo 230 kurzov, na ktorých sa zúčastnilo viac ako 8.000 osôb. Najatraktívnejšími boli oblasti zdravotníctva a výživy (68 kurzov), ako aj životného prostredia a biopoľnohospodárstva (60 kurzov): v oboch oblastiach spoločne sa na kurzoch zúčastnilo viac ako 6.000 ľudí.

✉ Esterhazystraße 15
A-7000 Eisenstadt
☎ 0043 2682 702420
📠 0043 2682 702490

lfi@lk-bgld.at
www.lfi.at

 Johann PÖTZ

 Johann PÖTZ
Deutsch, English
0043 2682 702420
johann.poetz@lk-burgenland.at

Wirtschaftsförderungsinstitut Burgenland – WIFI Burgenland

Burgenlandi Gazdaságfejlesztő Intézet Burgenlandský inštitút na podporu hospodárstva

✉ Robert Graf-Platz 1
A-7000 Eisenstadt
☎ 0043 590 907-2000
📠 0043 590 907-2115

info@bgld.wifi.at
www.bgld.wifi.at

Anton AUFNER

📍 Friederike SÖZEN
Deutsch, English, Français, Türkçe
0043 590 907-5140
friederike.soezen@wkbgl.at

Das 1953 gegründete Wirtschaftsförderungsinstitut Burgenland ist eine Serviceeinrichtung der Wirtschaftskammer Burgenland und verfügt über drei Standorte (Eisenstadt, Oberpullendorf und Oberwart). Schwerpunkt des allen Menschen offen stehenden Bildungsangebots ist die berufliche Aus- und Weiterbildung und hier wiederum dominieren die Lehrausbildung und die Abnahme von Meister/innen-Prüfungen sowie Angebote in Unternehmensführung und Betriebswirtschaftslehre. Ein weiteres wichtiges Angebot des WIFI Burgenland umfasst Persönlichkeitsbildung und Zusatzqualifikationen, für Unternehmen werden auch firmeninterne Trainings angeboten. Favorit im umfangreichen Sprachkursangebot ist nach wie vor Englisch, gefolgt von Spanisch und Ungarisch. Besucht werden die Bildungsangebote vorwiegend von Menschen in Beschäftigung, die bereits über eine weiterführende Ausbildung (Lehre: 46%, Matura: 45%) oder eine tertiäre Ausbildung (Universität: 8%) verfügen. Jährlich nehmen rund 10.000 Personen das Bildungsangebot des WIFI in Anspruch.

Az 1953-ban alapított intézmény a Burgenlandi Gazdasági Kamara szolgáltató szerve, amely három városban van jelen: Eisenstadt, Oberpullendorf, Oberwart. A mindenkori számára nyitva álló képzési program súlypontját a szakmai képzés és továbbképzés alkotja, ezen belül elsősorban a szakmunkásképzés, a mestervizsgáztatás, ill. a vállalatvezetési és üzemgazdaságtani ismeretek oktatása. A WIFI Burgenland tevékenységének másik fontos területe a személyiségfejlesztés ill. a kiegészítő jellegű végzettségek nyújtása. Vállalatok számára belső tréningeket is szerveznek. A bőséges nyelvtanfolyam-kínálatban még mindig az angol nyelv a vezető szerep, ezt követi a spanyol és a magyar. A tanfolyamokat elsősorban munka mellett látogatják olyan személyek, akik már rendelkeznek középfokú végzettséggel (szakmunkás 46 %, érettségizett 45 %), az egyetemi végzettséggel rendelkezők aránya pedig 8 %. Évente kb. 10.000 ember veszi igénybe a WIFI Burgenland képzési szolgáltatásait.

Burgenlandský inštitút na podporu hospodárstva bol založený v roku 1953. Je servisnou inštitúciou Burgenlandskej hospodárskej komory. Má tri pobočky (v Eisenstadte, Oberpullendorfe a Oberwarte). Obsahové ťažisko vzdelávacích aktivít, na ktorých sa môžu zúčastniť všetci záujemcovia, spočíva v profesijnom vzdelávaní. Jeho podstatnú časť tvoria učňovské kurzy a majstrovské skúšky, ako aj kurzy v oblasti vedenia podniku a podnikového hospodárstva. Ďalšiu dôležitú súčasť ponuky predstavujú kurzy osobnostného vzdelávania a kurzy, zamerané na získanie dodatočnej kvalifikácie. Inštitút ponúka aj interné firemné školenia pre podniky. V oblasti jazykových kurzov dominuje angličtina., nasleduje španielčina a ukrajinčina. Kurzy sú navštevované prevažne pracujúcimi s určitým stupňom vzdelania (vyučení: 46%, s maturitou: 45%), alebo s univerzitným vzdelaním (8%). Ročne využije služby WIFI Burgenlansko okolo 10.000 osôb.

Tertiäre Weiterbildung
Felsőfokú továbbképzés
Terciálne vzdelávanie

Europäisches Universitätszentrum für Friedensstudien

Béketanulmányok Európai Egyetemi Központja Európske univerzitné centrum mierových štúdií

Das Europäische Universitätszentrum für Friedensstudien wurde im Jahr 1988 vom Österreichischen Studienzentrum für Friedens- und Konfliktforschung, welches ebenfalls in Stadtschlaining angesiedelt ist, als Verein gegründet. Wichtigstes Angebot des Europäischen Universitätszentrums für Friedensstudien ist der einjährige Masterlehrgang ‚Friedens- und Konfliktstudien‘. Für ein erfolgreich besuchtes Trimester gibt es das *Advanced Certificate in Peace and Conflict Studies*. Studentinnen/Studenten, die drei Trimester erfolgreich absolvieren und eine Diplomarbeit schreiben, erhalten den vom österreichischen Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur anerkannten *Master of Arts in Peace and Conflict Studies* verliehen. Zielgruppe sind Personen, die beruflich mit Friedensarbeit konfrontiert sind, beispielsweise Diplomatinen/Diplomaten oder Mitarbeiter/innen in humanitären Organisationen.

Az 1988-ban egyesületi formában létrejött Béketanulmányok Európai Egyetemi Központja alapítója a Béke- és Konfliktuskutatás Osztrák Tanulmányi Központja, mely szintén Stadtschlainingban működik. A szervezet legfontosabb kínálata egy egyéves master-képzés ‚béke- és konfliktusoktanulmányok‘ címmel. Az első negyedév sikeres elvégzésével az *Advanced Certificate in Peace and Conflict Studies* oklevél szerezhető meg. Azok a hallgatók, akik három negyedévet sikeresen elvégeznek és diplomamunkát is írnak, megkapják az Osztrák Oktatási, Művészeti és Kulturális Minisztérium által elismert *Master of Arts in Peace and Conflict Studies* bizonyítványt. A célcsoportot a békemissziót foglalkozásszerűen teljesítők, pl. a diplomaták vagy a humanitárius szervezetek munkatársai képezik.

Európske univerzitné centrum mierových štúdií bolo založené Rakúskym študijným centrom pre mierový výskum a výskum konfliktov, ktoré takisto sídli v Stadtschlainingu, v roku 1988 ako zväz. Najdôležitejšou vzdelávacou ponukou Európskeho univerzitného centra pre mierové štúdie je jednoročný magisterský kurz. Za úspešne zvládnutý trimester obdrží uchádzač *Advanced Certificate in Peace and Conflict Studies*. Študenti, ktorí úspešne absolvujú tri trimestre a napíšu diplomovú prácu, obdržia Rakúskym ministerstvom školstva uznávaný *Master of Arts in Peace and Conflict Studies*. Cieľovú skupinu predstavujú ľudia, konfrontovaní vo svojom povolani s mierovou prácou, napr. diplomati alebo pracovníci humanitárnych organizácií.

✉ Rochusplatz 1/Burg
A-7461 Stadtschlaining

☎ 0043 3355 2498

📠 0043 3355 2662

✉ aspr@aspr.ac.at

🌐 www.aspr.ac.at

👤 Gerald MADER
Arnold TRUGER

📄 Gerald MADER
Deutsch, English
0043 3355 2498
aspr@aspr.ac.at

Fachhochschulstudiengänge Burgenland GmbH

*Burgenlandi Szakfőiskolák Kft.
Burgenlandská odborná vysoká škola, s. r. o.*

Fachhochschul
Studiengänge

Burgenland

✉ Campus 1
A-7000 Eisenstadt
☎ 0043 59010 609-0
📠 0043 59010 609-15

office@fh-burgenland.at
www.fh-burgenland.at

Die im Jahr 1994 als Gesellschaft mit beschränkter Haftung (GmbH) gegründeten Fachhochschulstudiengänge Burgenland bieten seit Herbst 2007 sechs Bachelor- und neun Masterstudiengänge in den Bereichen (1) Wirtschaft (mit Schwerpunkt Mittel- und Osteuropa), (2) Informationstechnologie und -management, (3) Energie- und Umweltmanagement und (4) Gesundheit an. Die Bereiche Wirtschaft sowie Informationstechnologie und -management sind in der Landeshauptstadt Eisenstadt angesiedelt, die beiden anderen im südburgenländischen Pinkafeld. Seit dem Jahr 2004 werden auch berufsbegleitende Studiengänge angeboten. Der Anteil berufsbegleitend Studierender beträgt mittlerweile ein Viertel an den gegenwärtig rund 1.500 Studierenden. Das Sprachangebot an den Fachhochschulstudiengängen Burgenland ist sehr umfangreich und umfasst Deutsch, Englisch, Französisch, Italienisch, Spanisch, Rumänisch, Tschechisch, Ungarisch, Polnisch, Russisch und Kroatisch.

Az 1994-ben létrejött Burgenlandi Szakfőiskolai Képző Kft. 2007 szeptembere óta 6 bachelor és 9 master szakot kínál (1) a gazdaság (közép- és kelet-európai súlyponttal), (2) az információtechnológia és információ-menedzsment, (3) az energia- és környezetmenedzsment és (4) az egészségügy területein. A gazdasági és információtechnológiai szakok a tartományi fővárosban, Eisenstadtban tanulhatók, a másik kettő pedig a délburgenlandi Pinkafeldben indul. 2004 óta munka mellett végezhető képzés is folyik. E szakokra a jelenleg 1.500 hallgató mintegy negyede jár. A szakok nyelvi kínálata is nagyon széles körű: német, angol, francia, olasz, spanyol, román, cseh, magyar, lengyel, orosz és horvát nyelv választható.

Burgenlandská odborná vysoká škola, založená v roku 1994 ako spoločnosť s ručením obmedzeným, ponúka od jesene 2007 šesť bakalárskych a deväť magisterských kurzov v odbore (1) ekonómia (so zameraním na strednú a východnú Európu), (2) informačná technológia a informačný management, (3) energetický management a management životného prostredia a (4) zdravie. Odbory ekonómia a informačná technológia a informačný management majú sídlo v hlavnom meste Eisenstadte, ďalšie dva v juhoburgenlandskom Pinkafelde. Od roku 2004 sú v ponuke aj nadstavbové kurzy. Podiel študujúcich v nadstavbových kurzoch tvorí momentálne jednu štvrtinu z celkového počtu 1.500 študujúcich. Veľmi široká je ponuka štúdia jazykov, zahrňujúca nemčinu, angličtinu, francúzštinu, taliančinu, španielčinu, rumunčinu, češtinu, maďarčinu, poľštinu, ruštinu a chorvátčinu.

Ingrid SCHWAB-MATKOVITS
Michael FREISMUTH

Martina LANDL
Deutsch, English
0043 59010 609-20
martina.landl@fh-burgenland.at

Joseph Haydn Konservatorium des Landes Burgenland

Burgenland Tartomány Joseph Haydn Konzervatóriuma Konzervatórium Josepha Haydna spolkovej krajiny Burgenlandsko

Das im Jahr 1971 in Eisenstadt errichtete Joseph Haydn Konservatorium ist eine Ausbildungsstätte für Musiker/innen im künstlerischen und pädagogischen Bereich. Zudem werden besonders begabte Kinder und Jugendliche für ein späteres Studium vorbereitet. Die Unterrichtsprogramme sind praxisbezogen und orientieren sich an den Bedürfnissen des zukünftigen Berufslebens. Das Joseph Haydn Konservatorium bietet sowohl Instrumentalstudien als auch das Studium der Instrumental- und Gesangspädagogik an. Seit dem Wintersemester 2006/2007 ist es möglich, am Joseph Haydn Konservatorium in Eisenstadt ein Studium der Musikhochschule Bratislava zu belegen und den akademischen Titel Bachelor zu erlangen. Mögliche Berufsbilder der Absolventinnen und Absolventen sind Instrumental- und Gesangspädagogin/-pädagoge an Musikschulen, an allgemeinbildenden höheren Schulen, an berufsbildenden Schulen und als Privatmusiklehrer/in; Kammer- und Orchester- musiker/in; Musiker/in im Pop- und Jazzbereich; Pianist/in, Korrepetitor/in, Sänger/in, Komponist/in.

Az Eisenstadtban 1971-ben létrehozott Joseph Haydn Konzervatóriumban zeneművészek, és zenepedagógusok képzése folyik. Ezen túlmenően kiemelkedő tehetséggel megáldott gyermekeket és fiatalokat készítenek fel későbbi tanulmányaikra. Az oktatási programok gyakorlatiasak, a későbbi szakmai tevékenységhez szükséges dolgokat tartják szem előtt. A Joseph Haydn Konzervatóriumban lehetőség nyílik hangszeres tanulmányokra, valamint hangszer- és énektanári tanulmányokra. A 2006/2007-es tanév első félévétől kezdve mód van arra is, hogy a hallgatók a Joseph Haydn Konzervatórium és a Pozsonyi Zeneművészeti Főiskola együttműködése folytán bachelor végzettséget szerezzenek. A végzett hallgatók hangszeres vagy énektanárként helyezkedhetnek el valamelyik zeneiskolában, általános vagy középiskolában, szakiskolában, továbbá magán-zenetanárként, kamara- vagy nagyzenekari zenészként, a popzene vagy a jazz területén működő zenészként, zongoristaként, korrepetitorként, énekesként, zeneszerzőként tevékenykedhetnek.

Konzervatórium Josepha Haydna, založené v roku 1971 v Eisenstadte, je vzdelávacím miestom pre hudobníkov v oblasti umenia a pedagogiky. Okrem toho sa tu na ďalšie štúdium pripravujú aj obzvlášť nadané deti a mládež. Učebné programy sa zameriavajú na prax a potreby budúceho pracovného života. Konzervatórium Josepha Haydna ponúka štúdium hry na rôznych hudobných nástrojoch, ako aj štúdium výučby hry na hudobných nástrojoch a hlasovej pedagogiky. Od zimného semestra 2006/2007 je na tomto konzervatóriu možné zapísať sa na štúdium Vysokej školy múzických umení v Bratislave a získať akademický titul bakalár. Po skončení štúdia pôsobia absolventi konzervatória ako učitelia hry na hudobných nástrojoch a hlasoví pedagógovia v hudobných školách, vo všeobecno-vzdelávacích školách vyššieho typu, na učňovských školách a ako súkromní učitelia hudby, ďalej ako komorní a orchestrálni hudobníci, hudobníci v oblasti popu a jazzu, klaviristi, korepetitori, speváci a skladatelia.

EISENSTADT · AUSTRIA
HAYDNKONS
JOSEPH HAYDN KONSERVATORIUM DES LANDES BURGENLAND

✉ Glorietteallee 2
A-7000 Eisenstadt
☎ 0043 2682 63734
📠 0043 2682 63734-4

office@haydnkons.at
www.haydnkons.at

 Walter BURIAN

 Walter BURIAN
Deutsch, English
0043 2682 63734
office@haydnkons.at

Österreichischer Universitätslehrgang für Tourismuswirtschaft

Idegenforgalmi ismeretek – egyetemi szintű továbbképzés Rakúsky univerzitný kurz turistického hospodárstva

✉ Franz Klein-Gasse 1
A-1190 Wien

☎ 0043 1 427729462
📠 0043 1 42772994

tourismus.lehrgang@wu-wien.ac.at
www.tourismuslehrgang.at
www.tm-austria.at

Der seit rund 65 Jahren an der Wirtschaftsuniversität Wien angebotene Österreichische Universitätslehrgang für Tourismuswirtschaft wurde im Jahr 2006 bereits zum dritten Mal auch im Burgenland angeboten (Technologiezentrum Neusiedl am See). Das Angebot richtet sich in erster Linie an Personen mit Berufserfahrung oder Branchenkenntnissen in der Tourismus- und Freizeitwirtschaft, aber auch an Studierende anderer Studienrichtungen oder an Absolventinnen/Absolventen von allgemeinbildenden oder berufsbildenden höheren Schulen (mit wenig Berufserfahrung), die berufsbegleitende Weiterbildung suchen. Die Hälfte der Lehrinhalte wird in (geblockten) Präsenzveranstaltungen vermittelt, den anderen Teil eignen sich die Studierenden über e-learning und einer Lernplattform an.

A Bécsi Gazdasági Egyetem immár 65 éve működő idegenforgalmi egyetemi tanfolyama 2006-ban harmadik alkalommal volt látogatható Burgenlandban is, mégpedig Neusiedl am See-ben, az ottani technológiai centrumban. A képzés elsősorban az idegenforgalomban és a szabadidős ágazatban szakmai tapasztalattal rendelkezőknek vagy az ágazatot ismerőknek szól, de rajtuk kívül másirányú tanulmányokat folytató hallgatóknak, vagy általános illetve szakmai jellegű középiskolát végzetteknek is, akiknek kevés a munkahelyi tapasztalatuk, s munka mellett szeretnének továbbtanulni. csupán a tananyag felét adják le jelenlétet igénylő tömbösítetttanórákon, a többit a hallgatók e-learning és egy tanulási platform útján sajátítják el.

Rakúsky univerzitný kurz turistického hospodárstva, ktorý ponúka Hospodárska univerzita vo Viedni až asi 65 rokov, bol v roku 2006 už po tretíkrát v ponuke aj v Burgenlandsku, tentokrát v Technologickom centre v Neusiedli am See. Ponuka je v prvom rade venovaná ľuďom s profesijnými skúsenosťami a poznatkami v oblasti turistického hospodárstva a hospodárstva voľného času, ale aj študentom ostatných študijných odborov alebo absolventom všeobecno-vzdelávacích a vyšších odborných škôl (s minimom pracovných skúseností), hľadajúcich možnosti ďalšieho odborného vzdelávania, pretože iba polovica učebného obsahu sa sprostredkúva vo forme prednášok, ďalšiu časť si študenti osvojujú prostredníctvom e-learningu a iným spôsobom.

 Klaus ARNOLD

 Veronika STAUDACHER
Deutsch, English, magyar, Slovenčina
0043 1 427729462
tourismus.lehrgang@wu-wien.ac.at

Stiftung private Pädagogische Hochschule Burgenland

Burgenlandi Pedagógiai Főiskola Alapítvány, magánintézmény Nadácia súkromnej Vysokej školy pedagogickej v Burgenlandsku

Mit der Gründung der Pädagogischen Hochschulen in Österreich 2007 wurde auch im Burgenland die Stiftung private Pädagogische Hochschule Burgenland errichtet. Diese versteht sich als ein regionales pädagogisches Kompetenz- und Innovationszentrum mit hohem Qualitätsanspruch für professionelle Lehrer/innen-Bildung, für Schul- und Qualitätsentwicklung und pädagogische Innovationen, sowie für schulisches und außerschulisches Bildungsmanagement. Die Pädagogische Hochschule Burgenland setzt ihre inhaltlichen Schwerpunkte vor allem in den Bereichen der neuen Lernkultur („Lernen statt Lehren“), der Mehrsprachigkeit und interkulturellen Bildung, sowie e-Learning und Medienpädagogik. Zielgruppen sind Studierende des Lehramts für Pflichtschulen sowie bereits im Dienst stehende Lehrer/innen aller Schularten. Die Minderheitensprachen Kroatisch und Ungarisch werden ebenso wie Englisch und andere EU-Sprachen in Kursen gelehrt. Die Professionalisierung der Studierenden und der Lehrer/innen im fachlichen und persönlichkeitsbildenden Bereich sowie in Fragen der Sozialkompetenz steht im Zentrum des Angebots.

A magánkézben lévő Tanárképző Főiskola Burgenland Alapítvány szintén a tanárképző főiskolák 2007-es ausztriai alapításakor jött létre. Az intézmény a professzionális tanárképzés, az iskola- és minőségfejlesztés, a pedagógia innovációk, valamint az iskolán belüli és kívüli képzés-menedzsment magas minőségi szintet megcélzó, regionális pedagógiai kompetencia- és fejlesztési központjaként határozza meg önmagát. A tartalmi súlypontokat az új tanulási kultúra (tanítás helyett tanulni), a többnyelvűség és az interkulturális képzés, az e-learning valamint a médiapedagógia területeire helyezi az intézmény. Célcsoportjait a tanító- és tanárképzős hallgatók és a már diplomával rendelkező tanárok képezik. A főiskola nyelvtanfolyamokat is indít, mind a kisebbségi (horvát, magyar), mind az angol és más európai uniós nyelv elsajátítása céljából. Az intézmény legfontosabb célja a jó szakemberek képzése, erre összpontosítanak a különböző képzési területek, mint pl. a szakmai, a személyiségfejlesztő vagy éppen a szociális kompetenciát javító kurzusok.

So vznikom Vysokej školy pedagogickej v Rakúsku v roku 2007 bola aj v Burgenlandsku založená nadácia s názvom Súkromná burgenlandská vysoká škola pedagogická. Treba ju chápať ako regionálne pedagogické kompetenčné a inovačné centrum s vysokými nárokmi na kvalitu profesionálneho vzdelávania učiteľov, ktorého úlohou je rozvoj škôl, kvality a inovácií v oblasti pedagogiky, ako aj školského a mimoškolského vzdelávacieho managementu. Ťažiskom Burgenlandskej vysokej školy pedagogickej je predovšetkým oblasť novej kultúry učenia („učenie namiesto vyučovanie), oblasť viacjazyčnosti a interkulturálneho vzdelávania, e-learningu a mediálnej pedagogiky. Cieľovou skupinou sú študenti, študujúci učiteľstvo pre 1. stupeň základných škôl, ako aj aktívni učitelia na všetkých typoch škôl. Škola ponúka výučbu chorvátčiny a maďarčiny ako jazykov národnostných menšín, ako aj kurzy angličtiny a iných jazykov Európskej únie. Cieľom inštitúcie je profesionalizácia študentov a učiteľov v odbornej oblasti a v oblasti vytvárania osobnosti, ako aj v otázkach sociálnej kompetencie.

phburgenland

pädagogische
hochschule
burgenland

✉ Wolfgarten

A-7000 Eisenstadt

☎ 0043 2682 64251-0

📠 0043 2682 64251-12

office@ph-burgenland.at

www.ph-burgenland.at

👤 Walter DEGENORFER

👤 Inge STROBL-ZUCHTRIEGL
Deutsch, English, Français
0043 2682 64251-31

inge.strobl-zuchtriegl@ph-burgenland.at

Universität für Musik und darstellende Kunst Graz – Institut Oberschützen

Grazi Zene- és Előadóművészeti Egyetem Oberschützeni Intézete
Vysoká škola múzických a výtvarných umení v Grazi – inštitút v Oberschützene

UNIVERSITÄT
FÜR MUSIK UND
DARSTELLENDEN KUNST
GRAZ · AUSTRIA

✉ Hauptplatz 8
A-7432 Oberschützen
☎ 0043 3353 6693-3120
📠 0043 3353 6693-3121

barbara.fueloep@kug.ac.at
www.kug.ac.at/oberschuetzen

Das Institut Oberschützen ist Teil der Universität für Musik und darstellende Kunst in der Stadt Graz (Bundesland Steiermark) und wurde 1965 im burgenländischen Oberschützen als Expositur gegründet. Das Lehrangebot umfasst das Instrumentalstudium ‚Orchesterinstrumente‘ und die Studienrichtung ‚Instrumental- und Gesangspädagogik‘, weiters werden postgraduale Universitätslehrgänge, Vorbereitungslehrgänge sowie der Lehrgang ‚Musizieren für Kinder und Jugendliche‘ angeboten. Dem Institut ist die Pannonische Forschungsstelle als wissenschaftliche Einrichtung angegliedert. Das institutseigene Universitätsorchester Oberschützen spielt zwei bis drei Produktionen pro Studienjahr, daneben gibt es das Pannonische Blasorchester und einige Kammermusikensembles. Mehr als 40 Professorinnen und Professoren unterrichten etwa 230 Studierende.

Az Oberschützeni Intézet a Graz városban (Stájerország tartományban) található Zene- és Előadóművészeti Egyetem részét képezi, és 1965-ben a burgenlandi Oberschützenben kihelyezett tagozatként alakult. Az oktatási kínálat a ‚zenekari hangszeres‘ hangszeres tanulmányokat és a ‚hangszeres és énekpédagógia‘ tanszakot foglalja magában. Van továbbá posztgraduális egyetemi képzés, részt lehet venni előkészítő tanulmányokban, valamint a ‚Zenélés gyermekek és fiatalok részére‘ elnevezésű képzésen is. Az intézethez tartozik a Pannon Kutatóállomás, mint tudományos intézmény. Az intézet Oberschützeni Egyetemi Zenekara tanulmányi évenként két-három produkciót ad elő. Emellett működik még a Pannon Fúvószenekar és néhány kamarazenei együttes. A több mint negyven tanár kb. 230 hallgatóval foglalkozik.

Inštitút v Oberschützene patrí pod Vysokú školu múzických a výtvarných umení v Grazi, ktorá sídli v rakúskej spolkovej krajine Štajersko. Bol založený v roku 1965 v burgenlandskom meste Oberschützen ako pobočka. Ponúka štúdium hry na hudobných nástrojoch (orchestrálne nástroje), štúdium výučby hry na hudobných nástrojoch a hlasovej pedagogiky, ďalej postgraduálne univerzitné kurzy, prípravné kurzy a kurz s názvom ‚muzicírovanie pre deti a mládež‘. K inštitútu je pričlenený aj Panónsky výskumný ústav ako vedecké pracovisko. Univerzitný orchester Oberschützen, patriaci pod tento inštitút, nahrá za jeden školský rok dve až tri hudobné produkcie. Okrem neho tu pôsobí aj Panónsky dychový orchester a niekoľko komorných telies. V inštitúte pracuje viac ako 40 profesorov, ktorí majú na starosti približne 230 študentov.

 Herbert WEISSBERG

 Barbara FÜLÖP
Deutsch, English
0043 3353 6693-3123
barbara.fueloep@kug.ac.at

Zielgruppenspezifische Bildungsangebote

Célcsoport-specifikus képzési kínálat

Vzdelávacie ponuky, zameriavajúce sa na potreby konkrétnych cieľových skupín

Bildungsangebote für Frauen

Nőknek szóló képzések

Kurzy ďalšieho vzdelávania, určené výlučne pre ženy

Frauen- und Familienberatung ‚Der Lichtblick‘

‚Reménysugár‘ – Nő- és Családvédelmi Tanácsadó Poradenstvo pre ženy a rodiny ‚Pohľad do svetla‘

Die 1993 als Verein gegründete Frauenberatungsstelle ‚Der Lichtblick‘ wurde im Jahr 1998 um das Familienberatungsangebot erweitert. Gegenwärtig werden psychologische, pädagogische, arbeitsmarktpolitische und Rechtsberatung angeboten. Das Beratungsangebot (vorwiegend für Einzelpersonen) wird durch das Kursangebot ergänzt: Kurse für Babymassage, Workshops für Scheidungskinder oder Geburtsvorbereitung für Eltern werden laufend angeboten. Darüber hinaus werden auf Anfrage Vorträge und Workshops für Eltern, Mütterunden, Schulklassen, Lehrer/-innen und andere interessierte Personen organisiert – angebotene Themenkreise umfassen beispielsweise ‚Berufsorientierung für Jugendliche‘, ‚Rollenbilder und ihr Einfluss auf die Berufswahl von Mädchen und Buben‘, ‚Bewerbungstraining und Bewerbungstipps‘, ‚Vereinbarkeit von Beruf und Familie‘, ‚Gewalt gegen Kinder und Frauen in der Familie‘, Erziehungsfragen, etc.

Az 1993-ban egyesületként létrehozott, nőknek szánt tanácsadó szolgálat 1998-ban kibővült a családi tanácsadással, s jelenleg pszichológiai, pedagógiai, munkaerőpiaci és jogi tanácsadást kínál. Az elsősorban magánszemélyeknek szóló tanácsadást különböző, folyamatosan induló tanfolyamok egészítik ki: babamasszázs, felkészítés a szülésre, workshopok elvált szülők gyerekei számára. Ezen túlmenően kérésre előadásokat, workshopokat szerveznek szülőknek, anyáknak, iskolai osztályoknak, tanároknak és más érdeklődőknek is. A kínálatban szereplő témakörök pl. a pályaválasztási tanácsadás fiataloknak, a szerep-sztereotípiák és befolyásuk a lányok és a fiúk pályaválasztására, felkészítés és tanácsok pályázatok készítéséhez, a hivatás és a család összeegyeztetése, családon belüli erőszak, nevelési kérdések, stb.

Poradňa pre ženy s názvom ‚Pohľad do svetla‘, založená v roku 1993 ako spolok, rozšírila v roku 1998 svoje služby o oblasť rodinného poradenstva. V súčasnosti ponúka psychologické, pedagogické a právne poradenstvo, ako aj poradenstvo v oblasti politiky trhu práce. Poradenstvo (prevažne pre jednotlivcov) je doplnené o rôzne kurzy, napr. kurzy kojeneckej masáže, workshopy pre deti z rozvedených rodín alebo prípravu na rodičovstvo, ktoré sa konajú priebežne. Na požiadanie je možné zorganizovať aj prednášky a workshopy pre rodičov, matky, školské triedy, učiteľov a ostatných zúčastnených. K ponúkaným témam patria napr. orientácia na povolanie mladistvých, obraz tradičného delenia úloh medzi mužom a ženou a jeho vplyv na výber povolania u dievčat a chlapcov, tréningy, zamerané na uchádzanie sa o zamestnanie a s ním spojené typy, zlúčiteľnosť rodiny a práce, násilie voči deťom a ženám v rodine, výchovné otázky atď.

DER LICHTBLICK
FRAUENBERATUNG • FAMILIENBERATUNG
7100 Neusiedl am See, Obere Hauptstraße 27/1/12

✉ Obere Hauptstraße 27/1/12
A-7100 Neusiedl am See

☎ 0043 2167 3338
📠 0043 2167 3338

der-lichtblick@aon.at
www.der-lichtblick.at

 Karin BEHRINGER-PFANN

 Karin BEHRINGER-PFANN
Deutsch, English, Français
0043 2167 3338
der-lichtblick@aon.at

Frauen-, Mädchen- und Familienberatungsstelle Oberpullendorf

Oberpullendorfi Leány-, Nő- és Családvédelmi Tanácsadó Poradňa pre ženy, dievčatá a rodiny v Oberpullendorfe

✉ Spitalstraße 11
A-7350 Oberpullendorf
☎ 0043 2612 42905

office@frauen-op.at
www.frauen-op.at

 Doris HORVATH

 Doris HORVATH
Deutsch, English
0043 664 541 8089
doris.horvath@frauen-op.at

Die 1992 als Verein gegründete Frauen-, Mädchen- und Familienberatungsstelle in Oberpullendorf bietet Sozialberatung, psychotherapeutische, pädagogische, sozialrechtliche, finanzielle und juristische Beratung und im Rahmen des Projekts ‚Start Up‘ auch Arbeitsberatung an. Im Rahmen dieses Beratungsangebots wird Unterstützung bei den verschiedensten Problemen angeboten: bei Beziehungs- und Partnerschaftsproblemen, bei Gewalt gegen Frauen und Kinder, bei psychosozialen Problemen wie Ängste, Isolation, Überbelastung und dergleichen, bei der Suche nach Kinderbetreuungsmöglichkeiten, bei Kontakten zu Sozialeinrichtungen und anderen Beratungsstellen und bei sozialrechtlichen Problemen. Psychotherapeutische Beratung wird auch in ungarischer Sprache angeboten. Ein weiterer Schwerpunkt ist die Eingliederung von Wiedereinsteigerinnen in den Arbeitsmarkt. Die Beratungsstelle ist auch ein Treffpunkt für Frauen und Mädchen und unterstützt bei der Gründung von Selbsthilfegruppen. Zum Angebot gehört auch eine Bibliothek mit rund 1.000 Kinderbüchern und frauenspezifischer Literatur.

Az 1992-ben egyesületként alapított oberpullendorfi Nő- és Családvédelmi Tanácsadó szociális, pszichoterápiás, pedagógiai, szociális jogi, pénzügyi és jogi tanácsadást, valamint a ‚Start Up‘ nevezetű projekt keretén belül munkaügyi tanácsadást is nyújt. Ezen a tanácsadási spektrumon belül a legkülönbözőbb problémák megoldásához szeretnének segítséget nyújtani: a (pár)kapcsolati problémák, a nők és gyerekek bántalmazása, olyan pszichoszociális problémák, mint a félelem, az elszigeteltség, a túlterheltség, stb., valamint szeretnék megkönnyíteni a gyerekfelügyelet megszervezését és a kapcsolattartást a szociális létesítményekkel és tanácsadó szervekkel. Pszichoterápiás tanácsadást magyar nyelven is kínálnak. További súlypontot képeznek azok a folyamatosan induló csoportos foglalkozások, amelyek a munkába visszatérő nőknek próbálnak segítséget nyújtani. Ezen kívül itt lehetőség nyílik az asszonyok és lányok találkozására és önszorgító csoportok létrehozására is. Rendelkezésre áll továbbá egy könyvtár, kb. 1.000 gyermekkönyvvel és a nőket érintő kérdésekkel foglalkozó irodalommal.

Táto poradňa, založená v roku 1992 ako spolok, ponúka sociálne, psychoterapeutické, pedagogické, sociálno-právne, finančné a právne a v rámci projektu ‚Start Up‘ aj pracovné poradenstvo. V rámci svojich aktivít ponúka aj podporu pri riešení rôznych problémov: pri riešení vzťahových a partnerských problémov, v prípade násilia voči ženám a deťom, pri riešení sociálno-psychologických problémov ako strach, izolácia, preťaženosť a im podobných, pri hľadaní možností starostlivosti o deti, kontaktoch so sociálnymi zariadeniami a inými poradňami a pri riešení sociálno-právnych problémov. Psychoterapeutické poradenstvo je možné poskytnúť aj v maďarskom jazyku. Ďalšou ťažiskovou oblasťou je začleňovanie ľudí, opätovne sa vracajúcich do zamestnania, na trh práce. Poradňa je aj miestom stretávania sa žien a dievčat a ponúka taktiež pomoc pri zakladaní svojpomocných organizácií. K dispozícii je aj knižnica s viac ako 1.000 knižkami pre deti a knižkami s obsahom špecificky ženskej problematiky.

Verein Frauen für Frauen Burgenland. Frauen- und Familienberatungsstelle Oberwart und Güssing

*Nők a Nőkért Egyesület. Nő- és Családvédelmi Tanácsadó, Oberwart, illetve Güssing
Burgenlandský spolok Ženy ženám. Poradňa pre ženy a rodiny v Oberwarte a Güssingu*

Der Verein ‚Frauen für Frauen Burgenland‘ führt seit 1988 die Frauen- und Familienberatungsstelle in Oberwart und seit 1994 jene in Güssing. Enge Kooperation besteht mit zahlreichen Institutionen: psychosozialer Dienst, Interventionsstelle gegen Gewalt in der Familie, Krankenhaus Oberwart, Sozialamt, Jugendwohlfahrt, Drogenberatungsstelle, Roma-Verein, etc. Neben psychosozialer, juristischer und arbeitsmarktpolitischer Beratung bilden Gesundheitsangebote einen wichtigen Schwerpunkt: Osteoporoseprävention, Wohlfühlstunden, Bauchtanz und Bewegungsgruppen, etc. Jeden Monat findet abends ein Frauenclubcafe statt, das mit Vorträgen, Filmangeboten, Lesungen oder Tauschbörsen eine bunte Programmpalette bietet. Je nach Finanzierungsmöglichkeiten gibt der Verein die Zeitung ‚Josefa‘ in einer Auflagenstärke von rund 2.000 Stück heraus, die vorrangig an die Mitglieder verteilt wird. Umfangreichere Ausgaben setzen sich mit einem Schwerpunktthema und dessen unterschiedlichen Facetten auseinander, Programmausgaben enthalten Berichte über vergangene und geplante Veranstaltungen und Projekte, Literaturempfehlungen und Buchbesprechungen.

A Burgenlandi Nők a Nőkért Egyesület 1988 óta működött tanácsadó irodát nők és családok részére Oberwartban. 1994-ben Güssingben is iroda nyílt. A szervezet számos intézménnyel működik együtt: a pszichoszociális szolgálattal, a ‚Mozgalom a családon belüli erőszak ellen‘ elnevezésű szervezettel, az oberwarti kórházzal, a szociális hivattal, a fiatalok jóléti intézményével, a drogambulanciával, a Roma Egyesülettel, stb. A pszichoszociális, jogi és munkaerőpiaci tanácsadás mellett az egészséghez kapcsolódó kínálat is jelentős: a csontritkulás megelőzése, jó közérzetet elősegítő órák, hastánc és más mozgásos csoportok, stb. Havonta női klubest kerül megrendezésre, amely színes programot kínál, előadásokkal, felolvasásokkal, cserebörzékkel. Az anyagi lehetőségek függvényében az egyesület kétezres példányszámban megjelenteti ‚a Josefa‘ című lapot, amelyet elsősorban a tagok kapnak meg. A terjedelmesebb kiadványok egy-egy speciális témakört tárgyalnak több szempontból megvilágítva, a programkiadványok pedig lezajlott vagy tervezett rendezvényekről, projektekről, ajánlott irodalomról és könyvek tartalmának megbeszéléséről számolnak be.

Burgenlandský spolok ‚Ženy ženám‘ prevádzkuje od roku 1988 poradňu pre ženy a rodiny v Oberwarte a od roku 1994 v Güssingu. Úzko spolupracuje s mnohými inštitúciami, napr. so zariadením psychosociálnych služieb, intervenčnou inštitúciou proti násilliu v rodine, nemocnicou v Oberwarte, sociálnym úradom, úradom sociálnej starostlivosti o mládež, poradňou pre drogovu závislých, zväzom Rómov atď. Okrem psychosociálneho a právneho poradenstva, ako aj poradenstva v oblasti politiky trhu práce, je ďalšou ťažiskovou oblasťou ponúkanie vzdelávacích aktivít v oblasti zdravotníctva, napr. prevencia voči osteoporóze, ako sa cítiť zdravo, kurzov brušného tanca, pohybových aktivít atď. Každý mesiac sa vo večerných hodinách organizuje posedenie žien pri káve, v rámci ktorého sa konajú rôzne prednášky, premietajú sa filmy, čítajú sa knihy alebo sa koná výmenná burza. V závislosti od svojich finančných možností spolok vydáva noviny ‚Josefa‘ s nákladom okolo 2 000 kusov, ktoré prednostne distribuuje svojim členom.

Frauen für Frauen
Burgenland

✉ Spitalgasse 5
A-7400 Oberwart
☎ 0043 3352 33 855
📠 0043 3352 33 855-4

frauenberatung-oberwart@utanet.at
<http://web.utanet.at/>
frauenberatung-oberwart

 Renate HOLPFER

 Renate HOLPFER
Deutsch, English, magyar
0043 3352 33 855
frauenberatung-oberwart@utanet.at

Frauenservicestelle ‚Die Tür‘ in Eisenstadt und Mattersburg

‚Az ajtó‘ – Nővédelmi Szolgálat Eisenstadtban és Mattersburgban
Servisné stredisko pre ženy – ‚Dvere‘ – v Eisenstadte a Mattersburgu

✉ Brunnenplatz 3
A-7210 Mattersburg
✉ Joachimstraße 11/5
A-7000 Eisenstadt
☎ 0043 2626 62670
☎ 0043 2682 66124

fsst.dietuer@aon.at
die.tuer-eisenstadt@aon.at
www.frauenservicestelle.org

Die 1990 als Verein gegründete Frauenservicestelle ‚Die Tür‘ hat eine Geschäftsstelle in Eisenstadt und eine in Mattersburg. Das Beratungsangebot umfasst psychologische Beratung (bei Partnerschafts- und Erziehungsproblemen, Ängsten und Depressionen, psychosomatischen Störungen, etc.), arbeitsmarktpolitische Beratung (Berufsorientierung, Wiedereinstieg, Bewerbungstrainings), juristische Beratung (Arbeitsrecht, Scheidung, Unterhalt, Obsorge) und Sozialberatung (bei ungewollter Schwangerschaft, Misshandlungen, Trennung, etc; Informationen zu Förderungen und Beihilfen). Wichtigstes Bildungsangebot ist Berufsorientierung und Lebensplanung im beruflichen Bereich, gefolgt von Deutschkursen für Frauen mit nicht-deutscher Muttersprache und dem Einzelcoaching ‚Womanagement‘, in dem Frauen der sparsame und effiziente Umgang mit Geld näher gebracht wird. Darüber hinaus leitet die Frauenservicestelle beispielsweise das Projekt ‚Heinzelfrauen‘, einen sozialökonomischen Betrieb für schwer vermittelbare Frauen, oder das Projekt ‚MonA-Net‘, eine interaktive homepage für Mädchen (www.mona-net.at).

Az 1990-ben egyesületként létrejött ‚Az ajtó‘ elnevezésű Nőügyi Szolgáltató Eisenstadtban és Mattersburgban működik. Pszichológiai (a partnerkapcsolatban és a gyermeknevelésben felmerülő problémák, félelem, depresszió, pszichoszomatikus zavarok), munkaerőpiaci (pályaorientáció, újrakezdés, pályázati tréningek), jogi (munkajog, válás, tartásdíj, gyermekfelügyeleti jog) és szociális (nem kívánt terhesség, bántalmazás, a partnerkapcsolat megszakadása esetén, információk a támogatásokról és segélyekről) tanácsadással foglalkozik. A képzési kínálat fontos részét képezi a pályaorientáció és a szakmai életút megtervezése, a német nyelvtanfolyamok nem német anyanyelvű nők részére, és az egyénekre szabott ún. ‚Womanagement‘ című program, amely a pénzzel való takarékos és hatékony bánást mutatja meg a nőknek. Ezen felül az intézmény vezeti pl. a ‚Heinzelfrauen‘ névvel ellátott projektet, amely szociális jellegű vállalkozás nehezen kiközvetíthető nők számára, ill. a ‚MonA-Net‘ nevű projektet, amely egy interaktív, fiatal lányoknak tervezett honlapot takar (www.mona-net.at).

Servisné stredisko pre ženy s názvom ‚Dvere‘, založené v roku 1990 ako spolok, má kancelárie v Eisenstadte a Mattersburgu. Ponúka psychologické poradenstvo (pri partnerských a výchovných problémoch, pri strachu a depresiách, psychosomatických poruchách atď.), poradenstvo v oblasti politiky trhu práce (profesijná orientácia, opätovný návrat do zamestnania, tréningy pre uchádzačov o zamestnanie), právne poradenstvo (pracovné právo, rozvod, výživné, opatera) a sociálne poradenstvo (pri nežiadúcom tehotenstve, zlom zaobchádzaní, rozchode atď.). Dôležitou ťažiskovou oblasťou sú aktivity v oblasti profesijnej orientácie a životného plánovania v profesijnej oblasti, nasledujú kurzy nemčiny pre ženy, ktorých materinským jazykom nie je nemčina, a coaching s názvom ‚Womanagement‘, v ktorom sa ženy učia šetrne a efektívne narábať s peniazmi. Okrem toho spoločnosť pracuje napr. na projekte s názvom ‚Heinzelfrauen‘. Jedná sa o projekt, v rámci ktorého môžu dlhodobo nezamestnané ženy pracovať po dobu jedného roka. Ďalším projektom je ‚MonA-Net‘, interaktívna domovská stránka pre dievčatá (www.mona-net.at).

 Wilma FISCHER

 Wilma FISCHER
Deutsch, English
0043 2626 62670
fsst.dietuer@aon.at

Projekt Tagesmütter Burgenland

Burgenlandi Gyermekfelügyelők Egyesülete Burgenlandský zväz opatrovateliek detí

Der Verein Tagesmütter Burgenland bildet seit dem Jahr 1989 Tagesmütter aus und beschäftigt gegenwärtig 60 Frauen, die rund 150 Kinder betreuen. Tagesmütter bieten eine individuelle Betreuung von Kindern im Alter von 0 bis 14 Jahren und bilden eine Ergänzung zu bestehenden institutionellen Kinderbetreuungseinrichtungen. Neben der Grundausbildung zur Tagesmutter gibt es die Möglichkeit einer Weiterqualifizierung zur Eingliederungshelferin für Kinder mit besonderen Bedürfnissen in Schulen und Kindergärten. Der Verein bietet auch Weiterbildung und Supervision an.

A Burgenlandi Gyermekfelügyelők Egyesülete 1989 óta képez pesztonkákat. Jelenleg 60 nő dolgozik itt, akik 150 gyermekre vigyáznak. Az egyesület 0-14 éves gyermekek számára biztosít egyedi felügyeletet, ami kiegészíti a fennálló intézményesített gyermekfelügyeleti rendszert. Az alapképzés mellett fennáll a speciális szükségletekkel rendelkező gyermekek óvodába és iskolába történő beilleszkedését segítő szakemberré váló szakosodás lehetősége is. Az egyesület e munkához kapcsolódóan továbbképzést és szupervíziót is kínál.

Burgenlandský zväz opatrovateliek detí poskytuje od roku 1989 vzdelávanie ženám, ktoré sa okrem svojich starajú aj o deti zamestnaných matiek. V súčasnosti zamestnáva 60 žien, ktoré sa individuálne starajú o deti vo veku od 0 do 14 rokov. Táto organizácia je alternatívou k existujúcim inštitucionálnym zariadeniam starostlivosti o deti. Okrem základného vzdelania opatrovatel'ky detí poskytuje táto organizácia možnosť získania ďalšej kvalifikácie v odbore pomocná vychovávateľka detí, vyžadujúcich osobitnú starostlivosť, na školách a v materských školách. V ponuke je aj ďalšie vzdelávanie a poradenstvo.

✉ Hartlsteig 2
A-7000 Eisenstadt
☎ 0043 2682 61025
📠 0043 2682 75589

www.tagesmuetter.or.at
info@tagesmuetter.or.at

 Elisabeth FICKER

 Christa VARGA
Deutsch, English
0043 2682 61025
info@tagesmuetter.or.at

Zielgruppenspezifische Bildungsangebote

Célcsoport-specifikus képzési kínálat

Vzdelávacie ponuky, zameriavajúce sa na potreby konkrétnych cieľových skupín

Bildungseinrichtungen der burgenländischen Volksgruppen

A burgenlandi népcsoportok továbbképző intézményei

Inštitúcie ďalšieho vzdelávania pre národnostné menšiny v Burgenlandsku

Kulturna Zadruga – KUGA

Kulturna Zadruga – KUGA Kulturna Zadruga – KUGA

Die 1982 als Verein gegründete Kulturna Zadruga ist ein interkulturelles Zentrum im mittleren Burgenland, wo seit einem halben Jahrtausend Menschen mit kroatischer, ungarischer und deutscher Muttersprache friedlich zusammen leben. Ziele der KUGA sind, unter anderem, die Förderung der Mehrsprachigkeit im Burgenland, die Ausweitung des Kultur- und Bildungsangebots in der Region und die Förderung der interkulturellen Kommunikation durch Kurse, Workshops und Diskussionen. Zu den wichtigsten erwachsenenbildnerischen Angeboten zählen vor allem Sprachkurse (es dominieren Kroatisch, Ungarisch und Italienisch), Allgemeinbildung (Sport, Tanzkurse, Gesundheit, Elternbildung, Malerei, Musik, Theater) und Politische Bildung. Ein weiterer wichtiger Schwerpunkt ist das zweisprachige (deutsch/kroatisch) Angebot für Kinder und Jugendliche: Kinderchor, Tanzkurse, Theaterworkshops und vor allem die Ferienaktion ‚KUGA4kids‘, welche jeden Sommer vier Wochen lang Spiel, Spaß und Kreativität für Kinder von 7 bis 12 Jahre bietet.

Az 1982-ben alapított Kulturna Zadruga Egyesület Burgenland középső részén működő interkulturális központ, ahol fél évezred óta élnek békésen egymás mellett horvát, magyar és német anyanyelvű emberek. A KUGA céljai közé tartozik többek között a többnyelvűség támogatása Burgenlandban, a kulturális és oktatási kínálat bővítése a régióban, és a kultúrák közötti kommunikáció elősegítése tanfolyamok, workshopok, vitafórumok segítségével. A legfontosabb felnőttképzési kínálatához a nyelvtanfolyamok (elsősorban horvát, magyar, olasz), a közművelődés (sport, tánc, egészség, szülők iskolája, festés, zene, színház) és a politikai képzés tartozik. További fontos cél a gyerekek és fiatalok számára nyújtott kétnyelvű (német/horvát) kínálat: gyerekkórus, tánctanfolyamok, színházi workshopok, valamint elsősorban a ‚KUGA4kids‘ elnevezésű szünidei rendezvény, amely minden nyáron négy héten át játékot, szórakozást és kreatív elfoglaltságot kínál a 7-12 éves gyerekek számára.

Kulturna Zadruga, založená v roku 1982 ako spolok, je intelektuálne centrum, nachádzajúce sa na území stredného Burgenlandska, kde už pol storočia spolunažívajú v mieri občania s chorvátskym, maďarským a nemeckým materinským jazykom. Cieľom je o.i. podpora viacjazyčnosti v Burgenlandsku, rozširovanie kultúrnych a vzdelávacích ponúk v danom regióne a podpora interkulturálnej komunikácie prostredníctvom kurzov, workshopov a diskusií. K najdôležitejším ponukám z hľadiska aktivít vzdelávania dospelých patria predovšetkým jazykové kurzy (dominuje chorvátčina, maďarčina a taliančina), všeobecné vzdelávanie (šport, tanečné kurzy, zdravie, výchova k rodičovstvu, maliarstvo, hudba, divadlo) a politické vzdelávanie. Ďalšou dôležitou oblasťou sú dvojjazyčné kurzy pre deti a mladistvých – detský spevácky zbor, tanečné kurzy, divadelné workshopy a predovšetkým prázdninová akcia ‚KUGA4kids‘, ktorá sa koná každé leto a počas štyroch týždňov ponúka hry, zábavu a kreatívne aktivity pre deti od 7 do 12 rokov.

✉ Parkgasse 3
A-7304 Großwarasdorf
☎ 0043 2614 7001
📠 0043 2614 7001-55

monika.radich@kuga.at
www.kuga.at

 Zlatka VLASICH-MELISITS

 Monika RADICH
Deutsch, English, Hrvatski
0043 2614 7001
monika.radich@kuga.at

Volkshochschule der Burgenländischen Kroaten – VHS der Burgenländischen Kroaten

A Burgenlandi Horvátok Népfőiskolája L'udová vysoká škola burgenlandských Chorvátov

BURGENLÄNDISCHE
VOLKSHOCHSCHULEN

✉ Permayerstraße 9/3
A-7000 Eisenstadt

☎ 0043 2682 65183

📠 0043 2682 65183-5

vhs.kroaten@aon.at

Die 1984 als Verein gegründete Volkshochschule der Burgenländischen Kroaten ist eine Teilorganisation der Burgenländischen Volkshochschulen (siehe Beitrag in diesem Buch). Ziel der VHS der Burgenländischen Kroaten ist die Erhaltung der Zweisprachigkeit im Burgenland – in 27 von 171 Gemeinden des Burgenlandes ist Burgenland-Kroatisch als Amtssprache anerkannt. Ein Tätigkeitsschwerpunkt sind Vorträge und Workshops sowie Projekte in Kindergärten und Schulen zweisprachiger Gemeinden. Ein Beispiel ist die Erstellung und Verbreitung mehrsprachiger Kinderbücher (Kroatisch, Deutsch, Englisch, Ungarisch). Ein weiteres Aktivitätsfeld sind Sprachkurse in Burgenland-Kroatisch, die für Anfänger/innen und Fortgeschrittene als Abendkurse angeboten werden. Das sonstige VHS-Programm wird von zweisprachigen Trainer/innen durchgeführt, beispielsweise im Gesundheitsbereich (Wirbelsäulengymnastik, Ernährung, etc.). Zielgruppe sind Personen allen Alters, die Burgenland-Kroatisch als erste oder zweite Sprache sprechen.

Az 1984-ben egyesületként alapított Burgenlandi Horvátok Népfőiskolája a Burgenlandi Népfőiskolák szervezetének része (ld. a könyv idevágó fejezetét). Az intézmény célja a Burgenlandban létező kétnyelvűség fenntartása. Burgenland 71 községéből 21-ben a burgenlandi horvát hivatalos nyelvként is elismert. A kétnyelvű települések óvodáiban és iskoláiban nagy hangsúlyt fektetnek előadások és workshopok szervezésére és projektek lebonyolítására. Példaként említhetjük a többnyelvű (horvát, német, angol, magyar) gyerekkönyvek elkészítését és terjesztését, vagy a burgenlandi horvát nyelvtanfolyamokat, amelyeket kezdőknek és haladóknak szerveznek esti képzésként. Emellett hagyományos népfőiskolai kurzusok is indulnak, amelyeket kétnyelvű oktatók vezetnek, pl. az egészség területén (gerinctorna, táplálkozás, stb.). A célcsoportot olyan, bármely korosztályhoz tartozó személyek képzik, akik a burgenlandi horvát nyelvet anyanyelvként vagy második nyelvként beszélik.

L'udová vysoká škola burgenlandských Chorvátov, založená v roku 1984 ako spolok, je čiastkovou organizáciou Burgenlandských ľudových vysokých škôl (pozri príspevok v tejto publikácii). Jej cieľom je zachovanie dvojazyčnosti v Burgenlandsku, kde je v 27 zo 171 obcí burgenlandská chorvátčina uznávaná ako úradný jazyk. Ťažiskovou činnosťou je usporadúvanie prednášok a organizovanie workshopov a projektov v materských a základných školách v dvojazyčných obciach, napr. tvorba a prezentácia štvorjazyčných kníh pre deti (v chorvátčine, nemčine, angličtine a maďarčine). K ďalším aktivitám patria kurzy burgenlandskej chorvátčiny pre začiatočníkov a pokročilých, ktoré ponúka ako večerné kurzy na území celého Burgenlandsku. Okrem toho ponúka „normálne“ kurzy, napríklad z oblasti zdravotníctva (cviky na chrbticu, zdravá výživa a pod.), ktoré vedú dvojazyční lektori. Cieľovou skupinou sú ľudia v každom veku, používajúci burgenlandskú chorvátčinu ako svoj rodný alebo druhý jazyk.

 Josef MERSICH

 Gerlinde IVANCSICS
Deutsch, Hrvatski
0043 2682 65183
vhs.kroaten@aon.at

Volkshochschule der Burgenländischen Roma – VHS der Burgenländischen Roma

A Burgenlandi Romák Népfőiskolája *Ľudová vysoká škola burgenlandských Rómov*

Ziel der 1999 als Teilorganisation der Burgenländischen Volkshochschulen (siehe Beitrag in diesem Buch) gegründeten Volkshochschule der Burgenländischen Roma ist es, ein Bildungsangebot für Roma und Nichtroma, die an der Sprache und Kultur der Roma interessiert sind, zu schaffen, und Begegnungen und Austausch zwischen Roma und Nichtroma zu fördern. Wichtigstes Angebot der VHS der Burgenländischen Roma sind Roman-Sprachkurse, die auf verschiedenen Niveaus angeboten werden: Es gibt Schnupperkurse, Kurse für Anfänger/innen und Kurse für Fortgeschrittene. Zielgruppe der Sprachkurse sind beispielsweise Sozialarbeiter/innen oder Projektleiter/innen, die mit Roma arbeiten. Darüber hinaus gibt es eine Reihe von Veranstaltungen zur Kultur der Roma, beispielsweise Gespräche mit Überlebenden des Holocaust, Lesungen aus Büchern von und über Roma, Gedenkveranstaltungen (zum Beispiel anlässlich der Befreiung des Konzentrationslagers Mauthausen), Filmvorführungen, etc.

Az 1999-ben a Burgenlandi Népfőiskolák részeként (ld. az idevágó cikket) egyesület formájában létrehozott Burgenlandi Romák Népfőiskolájának célja, hogy a romák és a roma nyelv ill. kultúra iránt érdeklődő nem romák számára képzéseket kínáljon, valamint a romák és nem romák közötti kapcsolatot és eszmecserét segítse. Legfontosabb kínálatát ehhez igazodóan a különböző szintű cigány nyelvtanfolyamok képzik: léteznek kedvcsináló, kezdő és haladó kurzusok. Ezekkel a tanfolyamokkal pl. olyan szociális munkásokat vagy projektvezetőket céloznak meg, akik romákkal foglalkoznak. Ezen felül a roma kultúrához kapcsolódó rendezvényeket szerveznek, pl. beszélgetéseket a holocaust túlélőivel, felolvasásokat romák által vagy romákról írt könyvekből, megemlékezéseket (pl. a mauthauseni koncentrációs tábor felszabadításának évfordulója alkalmából), filmvetítéseket, stb.

Cieľom Ľudovej vysokej školy burgenlandských Rómov, založenej v roku 1999 ako spolok, je vytvárať vzdelávacie ponuky pre Rómov a Nerómov, zaujímavých sa o rómsky jazyk a kultúru, a podporovať spoločné stretnutia a výmenné pobyty medzi Rómami a Nerómami. Dôležitou ponukou sú kurzy rómskeho jazyka, ktoré inštitúcia ponúka na rôznych úrovniach: pre zvedavcov, začiatočníkov a pokročilých. Cieľovou skupinou týchto jazykových kurzov sú napr. sociálni pracovníci alebo vedúci projektov, ktorí s Rómami pracujú. Okrem toho sa organizujú rôzne akcie, týkajúce sa rómskej kultúry, napr. rozhovory s tými, ktorí prežili holokaust, čítanie z kníh od rómskych autorov alebo o Rómoch, spomienkové akcie (napr. pri príležitosti oslobodenia koncentračného tábora Mauthausen), premietanie filmov atď.

BURGENLÄNDISCHE
VOLKSHOCHSCHULEN

✉ Hauptplatz 3-5/1
A-7400 Oberwart

☎ 0043 664 4153848

📠 0043 3352 34525-11

vhs-roma@vhs-burgenland.at
www.kbk.at/roma

 Paul HORVATH
Tina NARDAI

 Tina NARDAI
Deutsch, English, Roman
0043 664 4153848
vhs-roma@vhs-burgenland.at

Volkshochschule der Burgenländischen Ungarn – VHS der Burgenländischen Ungarn

A Burgenlandi Magyarok Népfőiskolája L'udová vysoká škola burgenlandských Maďarov

BURGENLÄNDISCHE
VOLKSHOCHSCHULEN

✉ Hauptplatz 3-5
A-7400 Oberwart
☎ 0043 676 3752773

vhs-ungarn@vhs-burgenland.at
www.vhs-burgenland.at

Die 1989 als Verein gegründete Volkshochschule der Burgenländischen Ungarn ist eine Teilorganisation der Burgenländischen Volkshochschulen (siehe Beitrag in diesem Buch). Seit der Öffnung der Grenzen stieg das Interesse der Volksgruppe der Ungarinnen und Ungarn im Burgenland, die ungarische Sprache wieder verstärkt zu lernen und zu pflegen. Die VHS der Burgenländischen Ungarn sieht es als ihre Aufgabe an, die außerschulische ungarischsprachige Bildungsinfrastruktur im Burgenland auszubauen, Sprachaufenthalte, Austauschprogramme und Kooperationen mit ungarischen Regionen als Ergänzung zum laufenden Programm zu organisieren und für Kinder und Jugendliche spezielle Kurse anzubieten, Vorträge in ungarischer Sprache – abgestimmt auf die Sprachkenntnisse der Volksgruppenangehörigen – zu organisieren, die burgenländisch-ungarische Geschichte aufzuarbeiten, zu dokumentieren und zu publizieren sowie die burgenländisch-ungarische Kultur zu pflegen. Ein wesentliches Anliegen ist die Öffnung der Volksgruppenaktivitäten der übrigen Bevölkerung gegenüber und die Durchführung interkultureller Projekte. (Ungarisch-Sprachkurse werden angeboten.)

Az 1989-ben egyesület formájában alapított Burgenlandi Magyarok Népfőiskolája a Burgenlandi Népfőiskolák (ld. az idetartozó leírást a kézikönyvben) egyik részszervezete. A határok megnyitása óta újra megnőtt a Burgenlandban élő magyar népcsoportok érdeklődése a magyar nyelv tanulása és ápolása iránt. A Burgenlandi Magyarok Népfőiskolája feladatának tekinti, hogy kiépitse az iskolán kívüli magyar nyelvű képzési infrastruktúrát Burgenlandban, hogy a folyamatos programok kiegészítéseképpen nyelvi táborokat, csereprogramokat szervezzen, a magyar régiókkal együttműködjön, a gyerekeknek és a fiataloknak speciális tanfolyamokat indítson, magyar nyelvű – a népcsoport tagjainak nyelvtudásához igazodó – előadásokat kínáljon, a burgenlandi-magyar történelmet feldolgozza, dokumentálja ill. publikálja, valamint hogy az itteni magyar kultúrát ápolja. Lényeges célkitűzése még, hogy tevékenységeibe a lakosság többi részét is bevonja, valamint hogy részt vegyen különféle interkulturális projektek megvalósításában. (Magyar nyelvtanfolyamok is indulnak.)

L'udová vysoká škola burgenlandských Maďarov, založená v roku 1989 ako spolok, je čiastkovou organizáciou Burgenlandských ľudových vysokých škôl (pozri príspevok v tejto publikácii). Záujem maďarskej menšiny v Burgenlandsku o intenzívne učenie sa a rozvíjanie maďarského jazyka od otvorenia hraníc permanentne stúpa. L'udová vysoká škola burgenlandských Maďarov považuje za svoju úlohu rozširovať mimoškolskú vzdelávaciu štruktúru v maďarskom jazyku, organizuje jazykové pobyty, výmenné programy a podieľa sa na spolupráci s regiónmi na území Maďarska ako doplnkovej činnosti k programom, ktoré sa už realizujú, ponúka špeciálne kurzy pre deti a mladistvých, organizuje prednášky v maďarskom jazyku, venuje sa burgenlandsko-maďarským dejinám, zdokumentovávajú ich, píše o nich a rozvíja burgenlandsko-maďarské kultúrne vzťahy. Ďalej sa snaží o sprístupnenie aktivít maďarskej menšiny v Burgenlandsku ostatným obyvateľom a o realizáciu interkultúrnych projektov. Ponúka aj jazykové kurzy maďarčiny.

 Attila SOMOGYI

 Attila SOMOGYI
Deutsch, magyar
0043 676 3752773
somyi@web.de

Zielgruppenspezifische Bildungsangebote

Célcsoport-specifikus képzési kínálat

Vzdelávacie ponuky, zameriavajúce sa na potreby konkrétnych cieľových skupín

Bildungseinrichtungen der Kirchen

Egyházi szervezetek továbbképző intézményei

Inštitúcie ďalšieho vzdelávania cirkevných organizácií

Evangelisches Bildungswerk Burgenland

Evangélikus Képzési Központ Burgenlandské evanjelické vzdelávacie centrum

Die Evangelische Kirche AB Burgenland verfügt über ein breit gefächertes Angebot wie Seelsorgeeinrichtungen, Angebote für Frauen, Jugendliche, Seniorinnen/Senioren, Ehevorbereitung, Mitarbeit im Familienbeirat, der Ethikkommission und dem Sozialhilfebeirat der Burgenländischen Landesregierung. Für die Bildungsarbeit ist hauptsächlich das 1999 als Verein gegründete Evangelische Bildungswerk Burgenland zuständig. Das Bildungswerk möchte zum Abbau von Vorurteilen zwischen verschiedenen Bevölkerungsgruppen (beispielsweise zwischen Christinnen/Christen, Jüdinnen/Juden und Musliminnen/Muslimen) beitragen, kirchlich-gesellschaftlich relevante Themen (Stellung der Frau, Minderheiten, NS-Vergangenheit, Globalisierung, Ökologie/Schöpfung) diskutieren und die persönliche Begegnung und Gespräche fördern. Zielgruppe sind vor allem engagierte Mitarbeitende in der Evangelischen Kirche, darüber hinaus aber alle Interessierte, vor allem Angehörige von gesellschaftlichen Randgruppen.

A Burgenlandi Evangélikus Egyház széleskörű tevékenységet folytat: lelkipásztorkodás, különböző rendezvények nők, fiatalok és idősek számára, házasságra való felkészítés, részvétel a Burgenlandi Tartományi Kormány családjogi, etikai, illetve szociális támogatási bizottságának munkájában, stb. A képzési munkával elsősorban az 1999-ben egyesületként alapított Burgenlandi Evangélikus Oktatási Központ foglalkozik. Az intézmény szeretne hozzájárulni a különböző népcsoportok (pl. keresztények, zsidók és muzulmánok) közötti előítéletek megszüntetéséhez, eszmecserét szervezni egyházi és társadalmi szempontból fontossággal bíró témákról (a nők és a kisebbségek helyzetéről, a náci múlttól, a globalizációról, ökológiáról és a világmindenségről) és szeretné a személyes találkozásokat/beszélgetéseket elősegíteni. Mindezek elsősorban az evangélikus egyház elkötelezett tagjainak szólnak, de rajtuk kívül minden érdeklődőt, mindenek előtt a társadalmi peremén élő csoportok tagjait is szeretettel várják.

Evanjelická cirkev augsburgského vierovyznania v Burgenlandsku disponuje širokou škálou zariadení duchovnej starostlivosti. Ponúka vzdelávacie aktivity pre ženy, mladistvých a seniorov, kurzy prípravy na sviatosť manželstva, spoluprácu v rade rodiny, etickej komisii a v rade pre sociálnu pomoc burgenlandskej spolkovej vlády atď. V oblasti vzdelávacej práce je kompetentné hlavne Burgenlandské evanjelické vzdelávacie centrum, založené v roku 1999 ako spolok. Jeho cieľom je prispievať k odbúravaniu predsudkov medzi rôznymi skupinami obyvateľstva (napr. medzi kresťanmi, židmi a moslimami), diskutovať o dôležitých kresťansko-spoločenských otázkach (postavenie ženy v spoločnosti, národnostné menšiny, nacistická minulosť, globalizácia, ekológia a vesmír) a podporovať osobné stretnutia a rozhovory. Cieľovú skupinu tvoria predovšetkým pracovníci, angažujúci sa v práci pre evanjelickú cirkev, ale aj všetci ostatní záujemcovia, hlavne príslušníci okrajových skupín spoločnosti.

✉ Hauptstraße 117
A-7331 Weppersdorf
☎ 0043 2618 2401
📠 0043 2618 2401

ebb@evang.at

👤 Stephan STROHRIEGEL

📄 Stephan STROHRIEGEL
Deutsch, English, Français
0043 2618 2401
ebb@evang.at

Forum Katholischer Erwachsenenbildung der Diözese Eisenstadt

*Az Eisenstadti Egyházmegye Katolikus Felnőttképzési Fóruma
Fórum katolíckeho vzdelávania dospelych diecézy Eisenstadt*

**Katholisches Bildungswerk
der Diözese Eisenstadt**

kfb

wirtrauenuns

*** Haus der Begegnung - Bildungshaus der Diözese Eisenstadt
Bildungshaus - Gastronomie - Seminarraumvermietung - Galerie - Pension

**HAUS
ST. STEPHAN**
Bildungs- und Tagungszentrum der Diözese Eisenstadt
7350 Oberpullendorf - Schloßplatz 4 - Tel.: (02612) 42 591

**st
ch**

Die schon jahrzehntlang aktiven Einrichtungen Katholisches Bildungswerk, Katholische Frauenbewegung und Referat für Ehe und Familie sowie die drei diözesanen Bildungshäuser Haus der Begegnung, St. Christophorus Haus und Haus St. Stephan haben sich 1998 zum Forum Katholischer Erwachsenenbildung der Diözese Eisenstadt zusammengeschlossen. Die genannten Bildungshäuser bieten auf regionaler Ebene Vorträge, Seminare, Workshops, Konferenzen und Kurse aus den Bereichen sozialpolitische und theologische Bildung, Frauen- und Männerbildung, Ehe- und Familie, Literatur- und Persönlichkeitsbildung an. Das Katholische Bildungswerk konzentriert sich auf die Bildungsarbeit in den Pfarren, auf Elternbildung und auf Seniorenbildung. Der Fokus des Referats für Ehe und Familie liegt auf Seminaren für Brautpaare und auf Angeboten in der Beziehungs- und Ehebegleitung. Im Mittelpunkt der Bildungsarbeit der Katholischen Frauenbewegung stehen Frauen, die ihre Persönlichkeit weiterentwickeln, Rollenbilder überwinden und neue Wege suchen wollen. Alle Einrichtungen des Forums sind gleichrangig, der Vorsitz wird alle zwei Jahre neu gewählt. Weitere Angaben zu Arbeitsinhalten und Kontaktpersonen finden Sie auf den jeweiligen homepages der Einrichtungen.

Egyes évtizedek óta működő létesítmények, mint a Katolikus Képzés Központ, a Katolikus Nőmozgalom, a Házassági és Családügyi Szakcsoport valamint a három egyházmegyei képzőház: a Találkozások Háza, a St. Christophorus Ház és a St. Stefan Ház 1998-ban létrehozták az Eisenstadti Egyházmegye Katolikus Felnőttképzési Fórumát. Ezek az oktatási központok regionális szinten szociálpolitikai és teológiai tanfolyamokat, előadásokat, szemináriumokat, workshopokat kínálnak, amelyek felölelik a felnőttképzés számos területét, a nőknek és férfiaknak szóló képzéseket, a házassági és családi tanácsadást, irodalomismeretet, személyiségfejlesztést, stb. A Katolikus Oktatási Központ a plébániákban történő oktatásra, a szülők és nyugdíjasok képzésére összpontosít. A Házassági és Családügyi Szakcsoport elsősorban jegyespároknak szervez szemináriumokat, ill. a házasságban és a kapcsolatokban felmerülő problémák megoldásához nyújt segítséget. A Katolikus Nőmozgalom munkájának középpontjában azok a nők állnak, akik szeretnék személyiségüket fejleszteni, a szerepekkel kapcsolatos sztereotípiákat megszüntetni és új utakat keresni. A Fórum valamennyi létesítménye egyenrangú, az elnökséget minden második évben újválasztják. A munka tartalmáról és a kapcsolattartó személyekről szóló további információk megtalálhatók az egyes intézmények honlapjain.

i www.martinus.at/kbw
[www.martinus.at/
frauenmaennerfamilie/frauen](http://www.martinus.at/frauenmaennerfamilie/frauen)
[www.martinus.at/
frauenmaennerfamilie](http://www.martinus.at/frauenmaennerfamilie)
www.hdb-eisenstadt.at
www.haus-st-stephan.at
www.martinus.at/christophorushaus

Už dlhé desaťročia aktívne pôsobiace inštitúcie Katolícky vzdelávací spolok, Ženské katolícke hnutie a Referát manželstva a rodiny, ako aj tri diecézne vzdelávacie domy (Dom stretávania sa, Dom sv. Christophora a Dom sv. Štefana) sa v roku 1988 zlúčili a vytvorili Fórum katolíckeho vzdelávania dospelých diecézy Eisenstadt. Spomínané vzdelávacie domy ponúkajú na regionálnej úrovni prednášky, semináre, workshopy, konferencie a kurzy z oblasti sociálno-politického a teologického vzdelávania, vzdelávania mužov a žien, manželstva a rodiny a literárneho a osobnostného vzdelávania. Katolícky vzdelávací spolok sa koncentruje na vzdelávaciu prácu na farách a na vzdelávanie rodičov a seniorov. Ťažiskovou činnosťou Referátu manželstva a rodiny je organizovanie seminárov pre novomanželské páry a ponúkanie vzdelávacích aktivít v oblasti partnerských vzťahov a vzťahov v manželstve. Stredobodom vzdelávacej práce Ženského katolíckeho hnutia sú ženy, rozvíjajúce svoju vlastnú osobnosť, prekonávajúce tradičný obraz delenia úloh medzi mužom a ženou a hľadajúce nové cesty. Všetky inštitúcie fóra sú na tej istej úrovni, predsedníctvo sa volí každé dva roky. Ďalšie údaje o obsahu práce a kontaktných osobách je možné nájsť na príslušných webovských stránkach jednotlivých inštitúcií.

Katholisches Bildungswerk der Diözese Eisenstadt

 www.martinus.at/kbw
www.martinus.at/frauenmaennerfamilie/frauen
www.martinus.at/frauenmaennerfamilie
www.hdb-eisenstadt.at
www.haus-st-stephan.at
www.martinus.at/christophorushaus

Zielgruppenspezifische Bildungsangebote

Célcsoport-specifikus képzési kínálat

Vzdelávacie ponuky, zameriavajúce sa na potreby konkrétnych cieľových skupín

Bildungsangebote politischer Parteien und Interessensvertretungen

Politikai pártok és érdekképviseltek képzési kínálata

Vzdelávacie ponuky politických strán a záujmových združení

Die Grüne Bildungswerkstatt Burgenland – GBW Burgenland

Burgenlandi Zöld Képzőműhely Vzdelávacie centrum Rakúskej strany zelených v Burgenlandsku

Die Grüne Bildungswerkstatt ist die Bildungsorganisation der Parlamentspartei ‚Die Grünen – Die Grüne Alternative‘. Es gibt Ländervereine in allen neun Bundesländern sowie die ‚Grüne Bildungswerkstatt der Minderheiten‘ im burgenländischen Großwarasdorf. Aufgaben der GBW sind die Sensibilisierung und Politisierung entlang der Grundwerte der Grünen, die inhaltliche Vertiefung aktueller politischer Themen sowie die Aus- und Weiterbildung von Menschen, die sich politisch engagieren wollen. Die Grüne Bildungswerkstatt versteht sich als Schnittstelle zwischen Expertinnen und Experten, politischen Akteurinnen und Akteuren, gesellschaftspolitisch engagierten Organisationen und allen Bürgerinnen und Bürgern, die sich für grüne Themen interessieren. Zu diesem Zweck werden regelmäßig und dezentral Bildungsveranstaltungen angeboten, Kurse, Seminare und Vorträge ebenso wie Diskussionen, Enqueten und wissenschaftliche Tagungen. Als eigene Veranstaltungsreihe hat sich das ‚GBW-Kino‘ etabliert, mit Filmabenden zu aktuellen Themen und der Möglichkeit, mit Regisseurinnen/Regisseuren, Politikerinnen/Politikern oder Expertinnen/Experten zu diskutieren.

A Burgenlandi Zöld Képzőműhely a ‚Zöldek - a Zöld Alternatíva‘ nevet viselő parlamenti párt képzési szervezete. Mind a kilenc osztrák tartományban van tartományi egyesülete, valamint a burgenlandi Großwarasdorfban működik a ‚Kisebbségek Zöld Képzőműhelye‘. A GBW feladata a zöldek alapértékei mentén történő figyelemfelkeltés és politizálás, az aktuális politikai témák tartalmi elmélyítése, valamint olyan emberek képzése és továbbképzése, akik politikai szerepet szeretnének vállalni. A Zöld Képzőműhely összekötetési pontként értelmezi magát a szakértők, a politikai szereplők, társadalompolitikai szerepet vállaló szervezetek és valamennyi olyan polgár között, akik érdeklődnek a zöld témák iránt. Ennek érdekében rendszeresen és decentrális módon képzési rendezvények, tanfolyamok, szemináriumok és előadások valamint eszmecsere, anketák és tudományos ülések kerülnek megrendezésre. A műhely saját, neves rendezvénysorozata a ‚GBW-mozi‘, amely az aktuális témákhoz kapcsolódó filmesteket jelent, amelyek keretében fennáll a lehetőség a rendezőkkel, politikusokkal vagy szakértőkkel történő eszmecsere.

Vzdelávacie centrum Rakúskej strany zelených je politickou vzdelávacou inštitúciou tejto rakúskej parlamentnej politickej strany. Má zastúpenie vo všetkých deviatich spolkových krajinách a okrem toho aj pobočku pre menšiny v burgenlandskom Großwarasdorfe. K jej úlohám patrí senzibilizácia a politizácia základných hodnôt politiky životného prostredia, prehĺbenie obsahu aktuálnych politickým tém, ako aj vzdelávanie a ďalšie vzdelávanie ľudí, ktorí sa chcú politicky angažovať. Na jej pôde sa stretávajú experti, politici, organizácie, ktoré sa angažujú v spoločensko-politickej oblasti a všetci občania, zaujímaví sa o témy, ktoré sa týkajú životného prostredia. Za týmto účelom sa pravidelne a vždy na inom mieste organizujú vzdelávacie podujatia, kurzy, semináre, prednášky a diskusie, ako aj ankety a vedecké konferencie. Inštitúcia organizuje aj filmové večery, kde sa premietajú filmy o aktuálnych témach, a diváci majú možnosť diskutovať s režisérmi, politikmi a expertmi.

✉ Hauptstraße 16
A-7000 Eisenstadt
☎ 0043 664 8317516
📠 0043 2682 66178

✉ Güssing 153
A-7540 Güssing
☎ 0043 664 8317516
📠 0043 3322 43986

bgl@gbw.at
www.bgl.d.gbw.at

 Dagmar TUTCHEK

 Dagmar TUTCHEK
Deutsch, English
0043 664 8317516
dagmar.tutschek@gbw.at

Kinderfreunde Burgenland

Burgenlandi Gyerekbarátok Egyesülete Radost' deťom Burgenlandsko

✉ Permayerstraße 2
A-7000 Eisenstadt
☎ 0043 2682 775262
📠 0043 2682 775432

kind-und-
co@bgld.kinderfreunde.at
<http://bgld.kinderfreunde.at>

 Inge POSCH

 Judith FISCHER
Deutsch, English, Hrvatski
0043 2682 775262
kind-und-co@bgld.kinderfreunde.at

Zielgruppe des Elternbildungsangebots des 1922 gegründeten Vereins ‚Kinderfreunde Burgenland‘ sind alle Menschen, die sich um die private Erziehung von Kindern kümmern – im Regelfall Eltern. Wenn sich Eltern mit anderen Eltern, Erzieher/innen oder Expertinnen/Experten austauschen und/oder sich gemeinsam mit anderen zu bestimmten Fragen wie Erziehungsstile, Trotzphase, Schulprobleme, Medien-erziehung, rechtliche Fragen, etc. informieren möchten, können sie mit Hilfe der Kinderfreunde in ihrer jeweiligen Heimatgemeinde eine fünfteilige Elternbildungsreihe organisieren. Weitere Tätigkeitsfelder der Kinderfreunde Burgenland sind beispielsweise das Organisieren von Ferienlagern/Ferienbetreuung, Animation für Kindergeburtstagsfeiern und Kinderbetreuung während Konferenzen und ähnlichen Großveranstaltungen.

Az 1922-ben alapított egyesület célcsoportját azok a személyek képezik, akik a gyerekek otthoni neveléséről gondoskodnak, általában tehát maguk a szülők. Ha a szülők más szülőkkel, nevelőkkel, szakemberekkel szeretnének eszmecserebe bocsátkozni, vagy másokkal közösen bizonyos dolgokról (nevelési stílusok, dackorszak, iskolai problémák, média és nevelés, jogi kérdések, stb.) tájékozódni, akkor a Gyerekbarátok Egyesülete segítségével lakóhelyükön ötrészes ‚Szülők iskolája‘ rendezvénysorozatot szervezhetnek. Az egyesület további tevékenysége pl. a szünidei táborok, felügyelet szervezése, születésnapi zsúrok animációja, gyerekfelügyelet biztosítása konferenciák vagy más nagyobb rendezvények idején.

Cieľovou skupinou zväzu ‚Radost' deťom‘, založeného v roku 1922, sú všetci ľudia, starajúci sa o súkromnú výchovu detí, spravidla rodičia. Keď sa rodičia (rodič) chcú vymeniť s inými rodičmi, vychovávateľmi alebo expertami a/alebo chcú spoločne diskutovať s ostatnými o určitých otázkach (výchovné štýly, fáza vzdoru, problémy v škole, mediálna výchova, právne otázky), môžu s pomocou Radosti deťom zorganizovať vo svojom bydlisku päťdielny súbor prednášok pre rodičov. Ďalšou činnosťou je napr. organizovanie prázdninových táborov, animácia pre narodeninové party detí und dozor nad deťmi počas konferencií a podobných veľkých akcií.

Burgenländischer Gemeindebund

Burgenlandi Önkormányzati Szövetség Burgenlandský zväz obcí

Die Bildungseinrichtung der Österreichischen Volkspartei (ÖVP) auf Bundesebene ist die ‚Politische Akademie‘ mit Sitz in Wien, im Burgenland wird die politische Bildung vom Gemeindebund umgesetzt. Er verfolgt das Ziel, den Kommunalpolitiker/innen Leitlinien und Hilfestellungen für die praktische Arbeit in den Gemeinden im Geiste christlich-demokratischer Politik und im Geiste des Salzburger Programms, des Föderalismus, der Aufgabenteilung und der gemeindlichen Selbstverwaltung zu geben. Gegenwärtig unternimmt der Burgenländische Gemeindebund in Zusammenarbeit mit der Politischen Akademie der ÖVP die Errichtung einer ‚Kommunalakademie‘ für das Burgenland. Diese soll vor allem die Schulung junger Gemeinderätinnen und –räte sowie die Weiterbildung von leitenden Funktionärinnen/Funktionären und Bürgermeister/innen übernehmen, daneben aber auch Seminare für alle Gemeinderatsmitglieder anbieten.

Az Osztrák Néppárt (Österreichische Volkspartei – ÖVP) országos hatáskörű képzési intézménye a bécsi székhelyű ‚Politikai Akadémia‘. Burgenlandban a politikai képzés feladatát az Önkormányzati Szövetség hajtja végre. Célja irányelvek tolmácsolása és segítségnyújtás a helyi politikusok gyakorlati önkormányzati tevékenységéhez, a keresztény-demokrata politika, valamint a Salzburgi Program, a föderalizmus, a feladatmegosztás és a települési önkormányzatiság szellemében. A Burgenlandi Önkormányzati Szövetség az ÖVP Politikai Akadémiájával kooperálva működteti a burgenlandi ‚Önkormányzati Akadémiát‘. Utóbbi feladata elsősorban a fiatal önkormányzati képviselők képzése, valamint a vezető tisztségviselők és polgármesterek továbbképzése, ezen túlmenően azonban valamennyi önkormányzati képviselő számára kínál szemináriumokat.

Vzdelávacím zariadením Rakúskej ľudovej strany (Österreichische Volkspartei – ÖVP) na celorakúskej úrovni je ‚Politická akadémia‘ so sídlom vo Viedni. V Burgenlandsku je v oblasti politického vzdelávania činný zväz obcí. Jeho cieľom je ukázať komunálnym politikom základný smer a pomáhať im pri praktickej práci v obciach v duchu kresťansko-demokratickej politiky a Salzburškého programu, federalizmu, rozdeľovania úloh a obecnej samosprávy. V spolupráci s Politickou akadémiou Rakúskej ľudovej strany podporuje v súčasnosti zriadenie ‚Komunálnej akadémie‘ pre spolkovú krajinu Burgenlandsko, kde sa majú školiť predovšetkým mladí členovia obecnej rady, ďalej sa vzdelávať vedúci funkcionári a starostovia a má ponúkať aj seminár pre všetkých členov obecnej rady.

✉ Ing. Julius Raab Straße 7
A-7000 Eisenstadt

☎ 0043 2682 79935

📠 0043 2682 79936

post@gemeindebund.bgld.gv.at

www.gemeindebund-burgenland.at

 Leo RADA KOVITS

 Matthias HEINSCHINK
Deutsch, English
0043 2682 79934
post@gemeindebund.bgld.gv.at

Renner Institut Burgenland

Burgenlandi Renner Intézet Rennerov inštitút v Burgenlandsku

✉ Johann Permayer Straße 2
A-7000 Eisenstadt
☎ 0043 2682 775259
📠 0043 2682 775210

claudia.kreiner-ebinger@spoe.at
www.unserburgenland.at/spoe/
rennerinstitut

 Claudia KREINER-EBINGER

 Claudia KREINER-EBINGER
Deutsch, English
0043 2682 775259
claudia.kreiner-ebinger@spoe.at

Das im Jahr 1972 gegründete Renner Institut ist die politische Akademie der Sozialdemokratischen Partei Österreich (SPÖ) auf Bundesebene und ist mit Landesstellen in allen neun Bundesländern vertreten. Die zentralen Tätigkeitsfelder sind die Weiterbildung und Personalentwicklung für die SPÖ mit dem Ziel, deren Mitarbeiter/-innen optimal für die politische Arbeit zu qualifizieren, die Koordination der Grundlagearbeit zur Entwicklung neuer sozialdemokratischer Positionierungen und die Organisation von öffentlichen Veranstaltungen mit dem Ziel, der politisch interessierten Bevölkerung die Möglichkeit zum Austausch mit der Sozialdemokratie zu geben.

Az 1972-ben alapított Renner Intézet az Osztrák Szociáldemokrata Párt (*Sozialdemokratische Partei Österreich – SPÖ*) országos hatáskörű politikai akadémiaja, mely mind a kilenc tartományban rendelkezik kirendeltséggel. A legfontosabb működési területek a továbbképzési és személyzetfejlesztési tevékenység végzése a párt számára, amelynek célja az, hogy a munkatársak optimális képzettséggel rendelkezzenek politikai munkájuk végzéséhez. Ide tartozik az új szociáldemokrata pozícionálások kifejlesztésével kapcsolatos alapfeladatok koordinálása, továbbá nyilvános rendezvények szervezése azzal a céllal, hogy a lakosság politika iránt érdeklődő része megkapja a lehetőséget a szociáldemokrácia képviselőivel való eszmecserére.

Rennerov inštitút, založený v roku 1972, je politickou akadémiou Sociálnodemokratickej strany Rakúska (*Sozialdemokratische Partei Österreich – SPÖ*) na celorakúskej úrovni. Má zastúpenie vo všetkých deviatich rakúskych spolkových krajinách. Jeho základnými aktivitami sú ďalšie vzdelávanie a osobnostný rozvoj pre potreby sociálnodemokratickej strany s cieľom optimálnej kvalifikácie jej spolupracovníkov v oblasti politickej práce, koordinácia základných pracovných aktivít za účelom rozvoja nových pozícií v sociálnodemokratickej strane a organizácia verejných podujatí s cieľom umožniť občanom, zaujímavým sa o politiku, výmenu názorov s príslušníkmi tejto politickej strany.

Verband Österreichischer Gewerkschaftlicher Bildung – VÖGB, Gewerkschaftsschule Burgenland

Az Osztrák Szakszervezeti Továbbképzési Szövetség, Burgenlandi Szakszervezeti Iskola

Zväz rakúskeho odborového vzdelávania, Burgenlandská odborárska škola

Der 1984 als Verein gegründete Verband Österreichischer Gewerkschaftlicher Bildung ist ein vom österreichischen Bildungsministerium anerkannter Dachverband. Sein Bildungsangebot umfasst unter anderem Standardseminare und sogenannte Rufseminare (maßgeschneiderte Angebote), diverse Lehrgänge (beispielsweise Recht und Wirtschaft, soziale Kompetenz) und Gewerkschaftsschulen. Zielgruppe sind Betriebsrätinnen/Betriebsräte, Personalvertreter/innen, Funktionärinnen/Funktionäre sowie Angestellte des Österreichischen Gewerkschaftsbundes und der Arbeiterkammer. Jedenfalls müssen die Teilnehmer/innen Gewerkschaftsmitglied sein. Die Gewerkschaftsschule Burgenland bietet an insgesamt fünf Standorten eine zweijährige Ausbildung (ein Abend pro Woche) an. Inhalte der Ausbildung sind beispielsweise Arbeits- und Sozialrecht, Gewerkschafts- und Gesellschaftspolitik, Wirtschaft und Steuer, Geschichte der Arbeiter/innen-Bewegung, Rhetorik und soziale Kompetenz, etc. Die gesamten Ausbildungskosten trägt der VÖGB. (Englischkurse werden angeboten.)

Az 1984-ben egyesületként alapított intézmény az Osztrák Oktatási Minisztérium által elismert ernyőszerkezet. Képzési kínálatához többek között állandó valamint kívánság szerint kialakított szemináriumok, különböző tanfolyamok (pl. jog, gazdaság, szociális kompetencia) és szakszervezeti oktatás tartozik. A célcsoportot üzemi tanácsstagok, dolgozói képviselők, szakszervezeti tisztségviselők és az Osztrák Szakszervezeti Szövetség valamint a Munkáskamara és alkalmazottai képezik. A rendezvényeken csak szakszervezeti tagok vehetnek részt. A Burgenlandi Szakszervezeti Iskola öt helyen nyújt kétéves képzést (hetenként egy este). A képzés tartalma pl. a munka- és szociális jog, a szakszervezeti és társadalompolitika, a gazdaság és adóügy, a munkásmozgalm története, retorika, szociális kompetenciák, stb. A képzési költséget teljes egészében a VÖGB viseli. (Az intézmény angol nyelvtanfolyamokat is indít.)

Zväz rakúskeho odborového vzdelávania, založený v roku 1984 ako spolok, je zastrešujúcim zväzom, uznávaným rakúskym ministerstvom školstva. Ponuka vzdelávacích aktivít zahŕňa okrem iného štandardné semináre (podľa špecifickej ponuky jednotlivých inštitúcií), rôzne kurzy (napr. práva, ekonómie a sociálnej kompetencie) a odborárske vzdelávanie. Cieľovú skupinu tvoria podnikoví poradcovia, personálni zástupcovia, funkcionári a pracovníci Rakúskeho odborového zväzu a Robotníckej komory. Účastníci kurzov musia byť členmi odborov. Burgenlandská odborárska škola ponúka v celkovo piatich pobočkách dvojročné vzdelávanie (výučba sa koná vždy jeden večer v týždni). Obsahom vzdelávania sú napr. pracovné a sociálne právo, odborárska a spoločenská politika, hospodárstvo a dane, dejiny robotníckeho hnutia, rétorika a sociálna kompetencia atď. Celkové náklady na vzdelávanie hradí VÖGB. (V ponuke sú aj kurzy angličtiny.)

✉ Lehárgasse 5
A-7400 Oberwart
☎ 0043 3352 32356
📠 0043 3352 32356-19

christoph.greiner@oegb.at
www.voegb.at

 Sabine LETZ

 Christoph GREINER
Deutsch, English
0043 3352 32356
christoph.greiner@oegb.at

Zielgruppenspezifische Bildungsangebote

Célcsoport-specifikus képzési kínálat

Vzdelávacie ponuky, zameriavajúce sa na potreby konkrétnych cieľových skupín

Sonstige zielgruppenspezifische Bildungsangebote

Egyéb célcsoport-specifikus képzési kínálat

Ostatné vzdelávacie ponuky, zameriavajúce sa na potreby konkrétnych cieľových skupín

Burgenländisches Volksliedwerk

Burgenlandi Népdalközpont Burgenlandský spolok ľudových piesní

Die Arbeit des im Jahr 1972 aus einem Arbeitsausschuss hervorgegangenen Vereins Burgenländisches Volksliedwerk prägen zwei Schwerpunkte. Einerseits die Sammlung und Pflege von Handschriften zum Thema Volkslied, Volksmusik und Volkstanz: das Volksliedarchiv umfasst über 16.000 Aufzeichnungen. Neben der Sammlung und wissenschaftlichen Edition rückt andererseits immer mehr die Vermittlung, also das aktive Singen, Tanzen und Musizieren in den Mittelpunkt. Für Erwachsene werden Gesangsveranstaltungen und Musikantenstammtische angeboten. Für Kinder gibt es das landesweite Schulprojekt ‚Mit allen Sinnen‘ zur Verankerung von Volksmusik und Volkskultur in allen Schultypen. Dazu kommt ein buntes Kinderprogramm, das ganzjährig veranstaltet wird und regelmäßige Fortbildungsveranstaltungen für Lehrer/innen und Kindergartenpädagoginnen und -pädagogen. Seit Oktober 2003 ist das Volksliedwerk im Haus der Volkskultur in Oberschützen angesiedelt.

Az 1972-ben egy munkabizottságból létrejött Burgenlandi Népdalközpont tevékenysége két súlypont köré szerveződik. Ezek egyike a népdal, népzene és néptánc témakörhöz kapcsolódó kéziratok gyűjtése és gondozása: a népdalarchívum több mint 16 000 tételt tartalmaz. A gyűjtés és a tudományos alapú rendszerezés mellett egyre fontosabb szerepet játszik az anyag közvetítése, vagyis az éneklés, a tánc és a zenélés. A felnőtteket énekes rendezvények és muzsikus-törzsasztalok várják. A ‚Minden érzékünkkel‘ elnevezésű, az egész tartományra kiterjedő iskolai projekt a gyermekeknek szól, célja a népzene és a népi kultúra ismeretének megalapozása minden iskolatípusban. Ehhez jön még az a színes gyerekprogram, amely egész évben zajlik, valamint a rendszeres továbbképzések a tanárok és óvopedagógusok részére. A Népdalközpont székhelye 2003 októbere óta Oberschützenben, a Népi Kultúra Házában van.

Ťažiskom pôsobenia Burgenlandského spolku ľudových piesní, ktorý vznikol v roku 1972 z pracovného výboru, sú dve oblasti. Prvou je zbieranie a starostlivosť o písomnosti, ktoré sa týkajú ľudových piesní, ľudovej hudby a tanca. V archíve ľudových piesní sa nachádza viac ako 16 000 záznamov. Okrem zbierania a vedeckej edície sa na druhej strane stále viac dostáva do popredia sprostredkovanie ľudového umenia, teda aktívne spievanie, tancovanie a hranie. Pre dospelých sú v ponuke spevácke podujatia a posedenia pri hudbe, pre deti školský projekt s názvom ‚So všetkými zmyslami‘, realizovaný na území celého Burgenlandska, ktorého úlohou je dostať ľudovú hudbu a kultúru do učebných osnov na všetkých typoch škôl. Pre deti sa okrem toho počas celého roka organizuje pestrý program, pravidelne sú organizované aj kurzy ďalšieho vzdelávania pre učiteľky v materských školách. Od októbra 2003 sídli Burgenlandský spolok ľudových piesní v Dome ľudovej kultúry v Oberschützene.

✉ Hauptstraße 25
A-7432 Oberschützen
☎ 0043 3353 61236
📠 0043 3353 616020

volksliedwerk.burgenland@aon.at
<http://burgenland.volksliedwerk.at>

 Sepp GMASZ

 Sepp GMASZ
Deutsch, English
0043 3353 61236
volksliedwerk.burgenland@aon.at

Medienakademie Euregio-Pannonia

A Pannon Eurégio Médiaakadémiája Mediálna akadémia Euregio-Pannonia

✉ Robert Graf-Platz 1
A-7000 Eisenstadt
☎ 0043 5 90907 4511
📠 0043 5 90907 4515

medienakademie@wkgld.at
www.medienakademie.at

 Harald SCHERMANN

 Harald SCHERMANN
Deutsch, English
0043 5 9010 4510
harald.schermann@wkgld.at

Die 2004 gegründete Medienakademie Euregio-Pannonia ist ein berufsbegleitender, zweisemestriger Lehrgang für Journalismus und Kommunikationsmanagement und wird von der Wirtschaftskammer Burgenland, dem ORF Burgenland, dem ungarischen Ferneseher MTN Sopron sowie mit der Unterstützung zahlreicher Medien angeboten. Neben einer Grundlagenausbildung im ersten Semester gibt es eine Schwerpunktausbildung im Bereich Print- und elektronische Medien im zweiten Semester sowie ein Volontariat, Projektarbeiten und Exkursionen. Besonderheiten sind der Ungarischsprachkurs, welcher besonders für den pannonischen Raum qualifizieren soll und der Schwerpunkt EU-Kompetenzen. Zielgruppe sind Einsteiger/innen sowie in der Kommunikationsbranche bereits Tätige (Journalistinnen/Journalisten, PR- und Marketingmitarbeiter/innen, Mitarbeiter/innen in Privatunternehmen und Interessensvertretungen sowie Unternehmer/innen).

A 2004-ben alapított Pannon Eurégio Médiaakadémia két féléves munka melletti képzést nyújt az újságírás és a kommunikációs menedzsment témaköréből. E tevékenységet a Burgenlandi Gazdasági Kamara, az ORF Burgenland, az MTN Sopron magyar tévéadó valamint számtalan más média támogatja. Az első félévben folyó alapképzés után a második félév a nyomtatott és az elektronikus médiákra koncentrál. A hallgatók gyakorlatokon vesznek részt, továbbá projekt munkára és tanulmányutakra is sor kerül. Különlegesség a magyar nyelvtanfolyam, amelynek célja az elsősorban a Pannon térségben való működésre való felkészítés, valamint az uniós kompetenciák, mint súlyponti téma. A célcsoportot olyan személyek képezik, akik vagy most kezdenek tevékenykedni a kommunikációs ágazatban, vagy már eddig is aktívak voltak (újságírók, magáncégeknél és érdekképviselőknél dolgozó PR- és marketinges munkatársak, valamint vállalkozók).

Mediálna akadémia Euregio-Pannonia, založená v roku 2004, je dvojsemestrálny kurz žurnalistiky a komunikačného managementu. S prispéním mnohých médií ho organizuje Burgenlandská hospodárska komora, rakúska televízia ORF v Burgenlandsku a maďarská televízia MTN Sopron. Okrem základného vzdelávania v prvom semestri sú ťažiskovou oblasťou printové a elektronické médiá a aj volentariát, práca na projektoch a exkurzie v semestri druhom. Zvláštnosťou sú kurz maďarčiny, po absolvovaní ktorého sa jeho frekventanti môžu uplatniť obzvlášť v oblasti Panónie, a kurz EÚ kompetencií. Cieľovou skupinou sú ľudia, ktorí v komunikačnej brandži začínajú pracovať, alebo v nej už pôsobia (žurnalisti, pracovníci v oblasti styku s verejnosťou a marketingu, ľudia, pracujúci v súkromných podnikoch a záujmových združeniach a podnikatelia).

vamos – Verein zur Integration

vamos – Egyesület az Integrációért vamos – Zväz pre integráciu

Der Verein vamos – Verein zur Integration entstand 1984 aus einer Gruppe von Eltern behinderter und nicht-behinderter Kinder durch ihre Bemühungen zur Einrichtung der ersten österreichischen Integrationsklasse an der Volksschule im südburgenländischen Oberwart. Heute bietet der Verein unter anderem Unterstützung für Eltern behinderter Kinder (Elterntreffs, Familienberatung) oder Jobcoaching, Transitarbeitsplätze und Arbeitsassistenten für Langzeitarbeitslose und am Arbeitsmarkt benachteiligte Personen mit und ohne Behinderung. Das Seminarprogramm des Vereins vamos wendet sich an Mitarbeiter/innen im Sozialbereich und umfasst beispielsweise folgende Workshops: ‚Entwicklung von Selbst- und Führungskompetenz‘, ‚Interventionen bei Konflikten, Krisen und Gewalt in der Familie‘, ‚Die Rolle der Entwicklungsstörungen in der Kinder- und Jugendpsychiatrie‘, ‚Nonverbale Kommunikation‘, ‚Verhaltensauffälligkeiten und Gewalt in der Betreuung‘, ‚Autismus‘, etc.

Az egyesület 1984-ben fogyatékos és nem fogyatékos gyerekek szüleinek egy csoportja jóvoltából alakult, akik a délburgenlandi Oberwart általános iskolájában létrehozták az első osztrák integrációs osztályt. Ma az egyesület többek között támogatást nyújt fogyatékos gyermekek szülei számára (szülői találkozók, családsegítés, tanácsadás formájában), valamint jobcoachingot, ideiglenes munkahelyet és munkaasszisztenciát kínál a tartósan munkanélküliek és a munkaerőpiacon hátrányos helyzetűnek bizonyuló fogyatékos ill. nem fogyatékos személyek részére. A ‚vamos‘ egyesület programja a szociális területen dolgozókat szólítja meg és különböző workshopokat kínál, mint pl. az egyéni és vezetői kompetencia fejlesztése, közbenjárás a családon belüli konfliktusok, válságok és erőszak esetén, a fejlődési zavarok szerepe a gyermek- és ifjúsági elmegyógyászatban, nonverbális kommunikáció, viselkedési zavarok és erőszak a gondozási tevékenység során, autizmus, stb.

vamos – Zväz pre integráciu bol založený v roku 1984 skupinou rodičov postihnutých a nepostihnutých detí. Ich snahou bolo zriadiť prvú rakúsku integrovanú triedu na ľudovej škole v juhoburgenlandskom meste Oberwart. V súčasnosti zväz ponúka o.i. pomoc pre rodičov postihnutých detí (stretnutia rodičov, rodinné poradenstvo) alebo pracovný coaching, tranzitné pracovné miesta a asistenciu pri práci pre dlhodobo nezamestnaných, ako aj pre znevýhodnené osoby na pracovnom trhu s postihnutím alebo bez neho. Seminára sú určené pracovníkom v sociálnej oblasti a obsahujú napr. nasledovné workshopy: rozvoj sebakompetencie a kompetencie viesť pracovný kolektív, intervencia pri konfliktoch, krízach a násilí v rodine, úloha vývinových porúch v psychiatrii detí a mládeže, neverbálna komunikácia, nápadnosť správania a násilie pri starostlivosti o deti, autizmus atď.

✉ A-7411 Markt Allhau
Markt Allhau 19
☎ 0043 3356 7772
📠 0043 3356 7772-12

office@vereinvamos.at
www.vereinvamos.at

👤 Gabriele HUTERER
Johanna FREUDELSPERGER-SAGL

📄 Gottfrieda KAISER
Deutsch, English
0043 3356 7772-22
gottfrieda.kaiser@vereinvamos.at

Volkswirtschaftliche Gesellschaft Burgenland – VGB

Burgenlandi Közgazdasági Társaság Burgenlandská národohospodárska spoločnosť

Volkswirtschaftliche

Gesellschaft

www.vwg.at

Burgenland

✉ Robert Graf Platz 1
7000 Eisenstadt

☎ 0043 5 90907-5140

📠 0043 5 90907-5115

Der Verein Volkswirtschaftliche Gesellschaft Burgenland wurde im Jahre 1992 als Bildungseinrichtung der Wirtschaft gegründet. Ziel ist die Förderung des Wirtschaftsverständnisses von Jugendlichen. Zu diesem Zweck werden für Schüler/innen der Unter- und Oberstufen sowie für Maturantinnen und Maturanten spezielle Seminare angeboten, Schüler/innen zu Betriebsexkursionen eingeladen, oder Vorträge von Wirtschaftsfachleuten in Schulen organisiert. Ein Projekt der VGB ist ‚JUNIOR – Schüler/innen gründen Unternehmen‘, wo Jugendliche im Alter von 13 bis 19 Jahren im Rahmen des Unterrichts für die Dauer eines Schuljahres eine eigene Firma gründen. Sie erstellen Produkte oder bieten Dienstleistungen am schulnahen Markt gegen Entgelt an. Dadurch wird Wirtschaftswissen und –kompetenz durch ‚learning by doing‘ vermittelt.

A Burgenlandi Közgazdasági Társaság Egyesület 1992-ben a gazdasági szektor képzési intézményeként létesült. Célja a fiatalok gazdasági jellegű tudásának bővítése. Ennek érdekében az általános- és középiskolás diákoknak speciális szemináriumokat kínálnak, a diákokat céglátogatásokra invitálják, avagy gazdasági szakemberek előadásait szervezik meg a különböző iskolákban. A VGB egyik projektje a ‚JUNIOR – vállalkozó diákok‘, amelynek keretében a résztvevő 13-19 éves fiatalok az oktatás keretében egy iskolai év tartamára saját céget alapítanak. Termékeket hoznak létre, vagy az iskolához kapcsolódó szolgáltatási piacon díjazás ellenében szolgáltatásokat nyújtanak. A gyakorlati munka révén gazdasági jellegű ismereteket és szaktudást szerezhetnek (‚learning by doing‘ – cselekedve tanulás).

Burgenlandská národohospodárska spoločnosť bola založená v roku 1992 ako vzdelávacie zariadenie, orientujúce sa na oblasť hospodárstva. Jej cieľom je podporovanie hospodárskych poznatkov mladých ľudí. Za týmto účelom sa pre študentov prvého a druhého stupňa a maturantov organizujú špeciálne semináre, študenti chodia na závodné exkurzie alebo sa pre nich organizujú prednášky expertov z oblasti hospodárstva na školách. Jedným z projektov Burgenlandskej národohospodárskej spoločnosti je ‚JUNIOR – študenti zakladajú podnik‘, kde sa mladí ľudia vo veku 13 až 19 rokov v rámci vyučovania po dobu jedného školského roka učia, ako si založiť vlastnú firmu – za odmenu vymýšľajú produkty alebo ponúkajú služby na školskom trhu. Získavajú tým vedomosti a kompetencie v oblasti hospodárstva pomocou ‚learning by doing‘.

 Friederike SÖZEN

 Andrea BISCHEL
Deutsch, English
vgb@bischel.at
0043 664 5012750

Weinakademie Österreich

Osztrák Borakadémia Rakúska vinárska akadémia

Die 1991 gegründete Weinakademie Österreich mit Sitz im burgenländischen Rust ist eine Tochtergesellschaft der Österreichischen Weinmarketing GmbH (Gesellschaft mit beschränkter Haftung). Angeboten werden beispielsweise Verkostungsseminare, Weinschnuppertage oder Marketingworkshops aber auch eine aufbauende und international orientierte Aus- und Weiterbildung: Das Basisseminar kann an mehreren Standorten in Österreich besucht werden und nach Absolvierung eines zweiteiligen Aufbau-seminars kann man im Rahmen eines Fernstudiums kombiniert mit geblockten Präsenzzeiten das Diplom *Wines and Spirits* erwerben. Zielgruppe sind einerseits Weinliebhaber/innen und Weinkenner/innen (beziehungsweise jene, die es werden wollen), andererseits Winzer, Weinhändler/innen und die Gastronomie (Sommeliers). Für Weinbäuerinnen und –bauern sowie Weinhändler/innen wurden auch eigene Workshops zu Marketingthemen entwickelt, die jährlich abgehaltene ‚Weinakademie Winzerkonferenz‘ widmet sich aktuellen Themen der Weinproduktion und des Marketings.

Az 1991-ben alapított és a burgenlandi Rusztban székelő Osztrák Borakadémia az Osztrák Bormarketing Kft. leányvállalata. Többek között borkóstoló szemináriumokat, borkóstoló napokat és marketing workshopokat, sőt egy több részből álló nemzetközi alap- és továbbképzést is kínál: Az alapszeminárium több helyen is elvégezhető és a kiegészítő kétrészes szeminárium elvégzése után, tömbösített tanórákkal kombinált távoktatás keretében a *Wines and Spirits* (borok és égetett szeszek) diploma is megszerezhető. A célcsoportot egyrészt a bort szeretők és ismerők csoportja (ill. azok, akik azzá szeretnének válni), másrészt borászok, borkereskedők és vendéglátósok képezik. Bortermelők és borkereskedők számára külön workshopokat dolgoztak ki marketing témákkal kapcsolatosan, és az évente megrendezésre kerülő ‚borászkonferencia‘ a bortermelés és marketing éppen aktuális témáival foglalkozik.

V roku 1991 založená Rakúska vinárska akadémia so sídlom v burgenlandskom meste Rust je dcérsnym podnikom spoločnosti Rakúsky vinársky marketing, s. r. o. Ponúka napr. ochutnávky vín, marketingové workshopy, ale aj nadstavbové, na medzinárodný trh orientované vzdelávanie. Základný seminár je možné absolvovať vo viacerých pobočkách po celom Rakúsku. Po absolvovaní dvojdielneho nadstavbového seminára môže záujemca v rámci diaľkového štúdia získať diplom v oblasti *Wines and Spirits*. Cieľovú skupinu predstavujú na jednej strane milovníci a znalci dobrého vína (prípadne tí, ktorí sa nimi chcú stať), na druhej strane vinári, obchodníci s vínom a podnikatelia v oblasti gastronómie (someliéri). Pre pestovateľov a obchodníkov s vínom sú v ponuke aj vlastné workshopy k marketingovým témam. Každoročne sa konajú konferencia vinárov s názvom ‚Weinakademie Winzerkonferenz‘ sa venuje aj aktuálnym témam, týkajúcim sa výroby vín a marketingu.

✉ Seehof
A-7071 Rust
☎ 0043 2685 6853
📠 0043 2685 6431

info@weinakademie.at
www.weinakademie.at

 Josef SCHULLER

 Martina GIEFING
Deutsch
0043 2685 6853
info@weinakademie.at

Bildungsangebote für geschlossene Zielgruppen

Zárt célcsoportoknak szóló továbbképzések

Kurzy ďalšieho vzdelávania, určené výlučne pre uzavreté cieľové skupiny

Landesverband der Burgenländischen Bibliothekarinnen und Bibliothekare

Burgenlandi Könyvtárosok Tartományi Szövetsége Krajinský zväz burgenlandských knihovníčok a knihovníkov

Der 1984 als Verein gegründete Landesverband Burgenländischer Bibliothekarinnen und Bibliothekare ist ein Zusammenschluss von Büchereileiter/innen und Büchereimitarbeiter/innen öffentlicher Büchereien im Burgenland. Ziel ist die angemessene Verortung des Büchereiwesens in der öffentlichen Kulturarbeit sowie die Stärkung der Zusammenarbeit von Erwachsenenbildung und öffentlichem Büchereiwesen. Das Weiterbildungsangebot für haupt- und nebenberuflich sowie ehrenamtlich tätige Büchereimitarbeiter/innen umfasst eintägige Fortbildungsveranstaltungen zu Themen wie Leseförderung und Lesekompetenz, Bibliothekssoftware für Anfänger/innen und Fortgeschrittene, Internetrecherche, Veranstaltungen gestalten, etc. Die Kosten für diese Weiterbildung trägt der Büchereiverband Österreich, der Dachverband der öffentlichen Bibliotheken. Die zweimal jährlich abgehaltenen Tagungen dienen dem Austausch und der Vernetzung der Büchereimitarbeiter/innen untereinander, Studienbesuchen in Bibliotheken sowie aktuellen Themen, beispielsweise Neuerscheinungen in der deutschsprachigen Belletristik.

Az 1984-ben alapított egyesület a burgenlandi közkönyvtárak vezetőinek és munkatársainak szövetsége. A Szövetség célja a könyvtáros szakma megfelelő képviselete a közérdekű kulturális munka területén, valamint a felnőttképzés és a nyilvános könyvtárak közötti együttműködés megerősítése. A továbbképzési kínálat egyaránt szól a fő- és mellékállásban ill. társadalmi munkában tevékenykedő könyvtári dolgozóknak, és egynapos továbbképzéseket nyújt olyan témákhoz, mint az olvasási kompetencia, ill. az olvasás elősegítése, könyvtári szoftverek kezdőknek és haladóknak, kutatás az interneten, rendezvényszervezés, stb. A továbbképzések költségeit a közkönyvtárak ernyőszervezete, az Osztrák Könyvtárszövetség fedezi. Az évente kétszer megrendezett konferenciák a könyvtári munkatársak eszmecseréjét és az egymás közötti kapcsolat kialakulását szolgálják, de ennek keretében szerveznek tanulmányi látogatásokat különböző könyvtárakba, valamint aktuális témákat dolgoznak fel, pl. a német nyelvű szépirodalom újonnan megjelent köteteivel foglalkoznak.

Krajinský zväz burgenlandských knihovníčok a knihovníkov, založený v roku 1984 ako spolok, je organizáciou, združujúcou vedúcich pracovníkov a pracovníkov verejných knižníc v Burgenlandsku. Cieľom tejto organizácie je primerané zapojenie verejných knižníc do oblasti verejnej kultúrnej práce v mieste bydliska, ako aj posilnenie spolupráce medzi inštitúciami vzdelávania dospelých a verejnými knižnicami. Ponuka v oblasti ďalšieho vzdelávania pre pracovníkov knižníc, prajúcich v danej oblasti v rámci hlavnej pracovnej činnosti alebo popri inom zamestnaní, zahŕňa jednoduchové doškoloňovacie kurzy k témam ako podpora čítania a čítacie kompetencie, knihovnícky softvér pre začiatočníkov a pokročilých, internetové rešerše, organizácia podujatí atď. Náklady na toto vzdelávanie hradí Rakúsky zväz knižníc, ktorý je zastrešovacou organizáciou verejných knižníc na území Rakúska. Rokovania, konajúce sa dvakrát do roka, majú za cieľ organizovanie výmen a vzájomné informovanie sa pracovníkov knižníc medzi sebou, organizovanie študijných návštev v knižniciach, ako aj sprostredkovávanie aktuálnych informácií, napr. o novinkách v oblasti beletrie, vychádzajúcich v nemeckom jazyku.

✉ Wulkalände 2
A-7210 Mattersburg
☎ 0043 2626 67710-11
📠 0043 2626 67710-5

lvbb@aon.at
www.lvbb.bvoe.at

 Karla STIFTER

 Karla STIFTER
Deutsch, English
0043 2626 67710-13
karla.stifter@literaturhausmattersburg.at

Amt der Burgenländischen Landesregierung – Landesamtsdirektion Verwaltungsschule

*A Burgenlandi Tartományi Kormány Hivatala Közigazgatási Iskolája
Úrad burgenlandskej spolkovéj vlády –
Riaditeľstvo krajského úradu*

VERWALTUNGSSCHULE
FÜR DAS LAND BURGENLAND

✉ Europaplatz 1
A-7000 Eisenstadt
☎ 0043 57 600-2314
📠 0043 57 600-2700

post.verwaltungsschule@bgld.gv.at
www.burgenland.at/
buergerservice/verwaltungsschule

 Robert TAUBER
Monika LÄMMERMAYR

 Eva HAUSEGGER
Deutsch
0043 57 600-2316
post.verwaltungsschule@bgld.gv.at

Die seit dem Jahr 1978 aktive Verwaltungsschule des Landes Burgenland ist eine Serviceeinrichtung des Amtes der Burgenländischen Landesregierung für Mitarbeiter/innen der Landesverwaltung, grundsätzlich aber für alle Interessierten offen. Ziel des Aus- und Weiterbildungsangebots ist es, die Landesbediensteten zu befähigen, sich erfolgreich an die sich laufend verändernden und steigenden Anforderungen der Berufs- und Arbeitswelt anzupassen. Schwerpunkt des Kursprogramms ist der Bereich Kommunikations- und Persönlichkeitsentwicklung. Darüber hinaus werden beispielsweise Grundseminare (für Personen, die noch keine Dienstprüfung abgelegt haben), Führungskräfte-seminare, Sprachkurse (Englisch, Ungarisch, Kroatisch) und EDV-Schulungen angeboten. Für Landesbedienstete werden die Seminarkosten vom Dienstgeber übernommen, externe Teilnehmer/innen bezahlen die Kursgebühren selbst. Das Weiterbildungsangebot kann auch von karezierten und dienstfreigestellten Mitarbeiter/innen der Landesverwaltung in Anspruch genommen werden. Im Jahr 2006 wurden über 100 Kurse von rund 1.500 Teilnehmer/innen besucht.

Az 1978 óta működő közigazgatási iskola a Burgenlandi Tartományi Kormányzat Hivatala szolgáltató létesítménye a tartományi közigazgatásban dolgozók számára, de szívesen látnak más érdeklődőket is. Az itteni képzés és továbbképzés célja, hogy a közalkalmazottak képesek legyenek a hivatali és szakmai élet állandóan változó és növekvő követelményeinek megfelelni. A tanfolyami program a kommunikációra és a személyiségfejlesztésére összpontosít. Ezen kívül alapszemináriumok is indulnak (pl. olyan személyek részére, akik még nem tették le a hivatali vizsgát), továbbá vezetői szemináriumok, nyelvtanfolyamok (angol, magyar, horvát) és számítógépezői képzések. A tartományi közalkalmazottak képzési költségeit a munkaadó viseli, a nem hivatali dolgozók maguk fizetik a tanfolyamok díját. A továbbképzéseket a tartományi közigazgatás gyesen lévő kismamái és a hivatalból ideiglenesen távollévők is igénybe vehetik. 2006-ban kereken 1.500-an vettek részt a több mint 100 tanfolyamon.

Správna inštitúcia spolkovéj krajiny Burgenlandsko, pôsobiaca od roku 1978, je servisným zariadením Úradu burgenlandskej spolkovéj vlády pre zamestnancov v krajskej správe, zo zásady je však otvorená všetkým záujemcom. Cieľom aktivít v oblasti ďalšieho vzdelávania je pripraviť zamestnancov v krajskej správe tak, aby boli schopní úspešne sa prispôsobiť stále sa meniacim a narastajúcim požiadavkám, týkajúcim sa ich profesie a pracovného prostredia. Ťažiskovou oblasťou sú kurzy v oblasti vývoja komunikácie a osobnosti. Okrem toho sú v ponuke aj základné semináre (pre osoby, ktoré ešte nezložili skúšku v oblasti verejnej služby), semináre pre vedúcich pracovníkov, jazykové kurzy (angličtina, maďarčina, chorvátčina) a počítačové kurzy. Zamestnancom v krajskej správe hradí náklady zamestnávateľ, externí záujemcovia si ich hradia sami. Na vzdelávacích aktivitách sa môžu zúčastňovať aj osoby, čakajúce na miesto v krajskej správe, a pracovníci mimo aktívnej služby. V roku 2006 sa na viac ako 100 kurzoch zúčastnilo približne 1.500 osôb.

***Erwachsenenbildungsforschung, Information und Beratung,
Interessensvertretung***

*Felnőttképzési kutatás, információ és tanácsadás, érdekképviselő
Výskum v oblasti vzdelávania dospelých, informácie a poradenstvo,
záujmové združenia*

Bildungsberatung Burgenland

Burgenlandi Képzési Tanácsadó Poradenstvo v oblasti vzdelávania v Burgenlandsku

Die im Jahr 1998 gegründete Bildungsberatung Burgenland ist ein Projekt der Burgenländischen Forschungsgesellschaft im Auftrag der Burgenländischen Konferenz der Erwachsenenbildung (siehe Beiträge in diesem Buch). Die Bildungsberatung Burgenland unterstützt und berät kostenlos bei der Suche nach Bildungswegen und informiert umfassend und anbieterneutral über das Angebot aller Bildungseinrichtungen des Burgenlandes und darüber hinaus. Das Service reicht von einer telefonischen Auskunft bis zum ausführlichen persönlichen Beratungsgespräch. Das Büro der Bildungsberatung Burgenland befindet sich in Eisenstadt, mehrmals jährlich findet Bildungsberatung auch in allen sechs Bezirksvororten des Burgenlandes statt.

Az 1998-ban alapított Burgenlandi Képzési Tanácsadó a Burgenlandi Kutatási Társaság projektje, melyet a Burgenlandi Felnőttképzési Konferencia megbízásából működtet (lásd a kötetben található további információkat). A Burgenlandi Képzési Tanácsadó ingyenesen nyújt segítséget és tanácsadást azoknak, akik képzési lehetőségeket keresnek, s átfogó és semleges módon tájékoztat a burgenlandi és távolabbi képzési intézmények kínálatáról. A szolgáltatás a telefonos tájékoztatástól a mélyreható személyes tanácsadó beszélgetésig terjed. A Burgenlandi Képzési Tanácsadó irodája Eisenstadtban található, képzési tanácsadásra azonban évente több alkalommal Burgenland hat járási központjában is sor kerül.

Inštitúciu s názvom Poradenstvo v oblasti vzdelávania v Burgenlandsku založila v roku 1998 Burgenlandská výskumná spoločnosť na podnet Burgenlandskej konferencie vzdelávania dospelých (pozri príspevky v tejto publikácii). Táto inštitúcia sa zameriava na podporu a bezplatné poradenstvo ľudí, hľadajúcich rozličné možnosti vzdelávania, a podrobne ich informuje o ponuke všetkých vzdelávacích inštitúcií v Burgenlandsku, ako aj v ďalších rakúskych spolkových krajinách (pričom sa nesnaží o uprednostňovanie určitých konkrétnych poskytovateľov vzdelávacích aktivít). Poskytuje telefonické poradenstvo, ako aj možnosť podrobného osobného poradenského rozhovoru. Inštitúcia sídli v Eisenstadte. Viackrát do roka organizuje poradenské aktivity aj v sídlach ostatných šiestich okrskov v Burgenlandsku.

**Bildungsberatung
Burgenland**

✉ Domplatz 21
A-7000 Eisenstadt
☎ 0043 2682 66886-66
📠 0043 2682 66886-20

info@bildungsberatung-
burgenland.at
www.bildungsberatung-
burgenland.at

 Martin WEBER

 Martin WEBER
Deutsch, English
0043 2682 66886-66
info@bildungsberatung-burgenland.at

Burgenländische Forschungsgesellschaft – BFG

Burgenlandi Kutatótársaság Burgenlandská výskumná spoločnosť

 BURGENLÄNDISCHE
FORSCHUNGSGESELLSCHAFT
RESEARCH SOCIETY BURGENLAND

✉ Domplatz 21
A-7000 Eisenstadt
☎ 0043 2682 66886
📠 0043 2682 66886-20

office@forschungsgesellschaft.at
www.forschungsgesellschaft.at

Die Burgenländische Forschungsgesellschaft wurde 1987 als regionale Forschungs- und Bildungseinrichtung gegründet. Thematische Schwerpunkte (Fachbereiche) der Arbeit sind (1) Zeitgeschichte und politische Bildung, (2) Regionalentwicklung, europäische Integration und Grenzregionenforschung sowie (3) Erwachsenenbildungsforschung im Kontext des lebenslangen Lernens, Arbeitsmarkt- und Frauenforschung. Weiters ist die BFG Trägereinrichtung der anbieterneutralen Bildungsinformation und Bildungsberatung Burgenland (siehe Beitrag in diesem Buch). Konstitutiv für die Arbeit ist die thematische Ausrichtung auf Problemstellungen der Region unter Einbeziehung des burgenländisch-ungarisch-slowakischen Grenzraumes. Wichtige Elemente der Arbeit sind europäische Bildungskoooperationen sowie grenzüberschreitende Kooperationen. Weiters organisiert die BFG Symposien und Tagungen, gibt Publikationen und Projektberichte heraus und ist ein grenzüberschreitendes Informations-, Service- und Kompetenzzentrum für Studierende, Wissenschaftler/innen, Lehrer/innen und Erwachsenenbildner/innen. Die BFG ist Mitglied der Burgenländischen Konferenz der Erwachsenenbildung (siehe Beitrag in diesem Buch) sowie regionaler Promotor für die Aktion Grundtvig im Programm für lebenslanges Lernen der Europäischen Union.

A Burgenlandi Kutatótársaság 1987-ben regionális és egyetemen kívüli kutatási és oktatási intézményként, jogi formáját tekintve egyesületként alapították. Tevékenysége négy szakterületre bontható: (1) kortörténeti kutatások és politikai képzés, (2) európai képzési együttműködések, elsősorban az európai határrégiók együttműködésének elősegítése, (3) nemekhez kötődő, munkaerőpiaci és képzési kutatások, valamint (4) képzésekkel kapcsolatos tájékoztatás és tanácsadás (www.bildungsberatung-burgenland.at). A szakterületek munkája elsősorban a regionális kérdésekre koncentrálnak, de nagy hangsúlyt fektetnek a Burgenlanddal határos magyar, szlovák és szlovén régiók bevonására és más európai partnerintézetekkel folytatott nemzetközi együttműködésekre is. A regionális és európai kutatási és képzési projektek megvalósítása mellett a BFG szimpóziumokat és szemináriumokat is szervez, publikációkat és projektbeszámolókat jelentet meg, és regionális szinten alkalmas az oktatással, tudománnyal és kultúrával foglalkozó szakemberek és diákok találkozására.

Burgenlandská výskumná spoločnosť bola založená v roku 1987 ako regionálna a mimouniverzitná výskumná a vzdelávacia inštitúcia, z právneho hľadiska vo forme spolku. Pole jej pôsobnosti tvoria štyri odborné oblasti: (1) súčasný výskum a politické vzdelávanie, (2) spolupráca v oblasti európskeho vzdelávania s ťažiskom na podporu spolupráce v európskych prihraničných regiónoch, (3) výskum v oblasti gender studies, pracovného trhu a vzdelávania a (4) vzdelávacie informácie a vzdelávacie poradenstvo (www.bildungsberatung-burgenland.at). Práca v daných oblastiach sa koncentruje na regionálne otázky, pričom veľký dôraz sa kladie na zapojenie s Burgenlandskom hraničiacich susedných regiónov v Maďarsku, Slovensku a Slovinsku, ako aj na transnárodnú spoluprácu s ostatnými európskymi partnerskými inštitúciami. Okrem realizácie regionálnych a európskych výskumných a vzdelávacích projektov organizuje BFG sympóziá a semináre, vydáva publikácie a projektové správy a je regionálnym „odrazovým mostíkom“ pre odborníkov z oblasti vzdelávania, vedy a kultúry.

 Alfred LANG

 Alfred LANG
Deutsch, English
0043 2682 66886-12
office@forschungsgesellschaft.at

Burgenländische Konferenz der Erwachsenenbildung – BuKEB

A Burgenlandi Felnőttképzés Konferenciája Burgenlandská konferencia vzdelávania dospelých

Die Burgenländische Konferenz der Erwachsenenbildung ist ein unabhängiges Forum der Zusammenarbeit von elf burgenländischen Erwachsenenbildungsorganisationen: Berufsförderungsinstitut Burgenland, Burgenländische Forschungsgesellschaft, Burgenländische Volkshochschulen, Burgenländisches Volksbildungswerk, Evangelisches Bildungswerk, Haus der Begegnung, Katholisches Bildungswerk, Kulturna Zadruha, Landesverband Burgenländischer Bibliothekarinnen und Bibliothekare, Ländliches Fortbildungsinstitut und Wirtschaftsförderungsinstitut Burgenland (siehe Beiträge in diesem Buch).

Ziel der BuKEB ist unter anderem die Stärkung des Stellenwerts der Erwachsenenbildung im burgenländischen Kultur- und Bildungswesen sowie die Sensibilisierung für die Bedeutung des lebenslangen Lernens. Dazu führt die BuKEB kooperative Bildungsveranstaltungen durch, ist Ansprechpartner der Burgenländischen Landesregierung und anderer öffentlicher Stellen in institutionenübergreifenden Bildungsangelegenheiten, betreibt die Datenbank ‚Bildungsinformation Burgenland‘ mit dem Kursangebot der burgenländischen EB-Einrichtungen und ist Auftraggeber der anbieterneutralen ‚Bildungsberatung Burgenland‘ (siehe Beitrag in diesem Buch). Die BuKEB ist eine informelle Arbeitsgemeinschaft mit einer/einem gewählten Vorsitzenden.

A Burgenlandi Felnőttképzési Konferencia tizenegy burgenlandi felnőttképzési szervezet együttműködésének független fóruma. Ezek a szervezete a következők: Burgenlandi Felnőttképzési Intézet, Burgenlandi Kutatótársaság, Burgenlandi Népiskolák, Burgenlandi Népművelési Központ, Evangélikus Képzési Központ, Találkozások Háza, Katolikus Képzési Központ, Kulturna Zadruha, Burgenlandi Könyvtárosok Tartományi Szövetsége, Vidéki Térség Burgenlandi Továbbképző Intézete és a Burgenlandi Gazdaságfejlesztési Intézet (ld. a jelen kötetben található további információkat).

A BuKEB célja többek között az, hogy növelje a felnőttképzés rangját a burgenlandi kulturális és képzési területen belül, valamint a figyelem felhívása az élethossziglan tartó tanulás jelentőségére. Ennek érdekében a BuKEB kooperációs képzési rendezvényeket szervez, a Burgenlandi Tartományi Kormányzat és más közintézmények kontaktpartnere az intézményeken átnyúló képzési ügyekben, működteti a ‚Burgenlandi Képzési Információ‘ elnevezésű adatbankot, amely tartalmazza a burgenlandi felnőttképzési intézmények tanfolyami kínálatát, továbbá a független szervezatként működő ‚Burgenlandi Képzési Tanácsadó‘ megbízója (ld. a kötetben található leírást). A BuKEB informális munkaközösség, melynek választott elnöke van.

BuKEB

Burgenländische Konferenz der Erwachsenenbildung

office@bukeb.at

www.bukeb.at

 Burgenländisches Volksbildungswerk
Hans LUNZER (Vorsitzender)
Deutsch, English
0043 2682 62282
h-lunzer@bukeb.at

 Burgenländische Volkshochschulen
Christine TEUSCHLER (Vorsitzende)
Deutsch, English
0043 2682 61363
c-teuschler@bukeb.at

The logo for BUKEB (Burgenländische Konferenz der Erwachsenenbildung) features the word "BUKEB" in a bold, black, sans-serif font. The letters are set against a background of horizontal stripes in red, yellow, and blue. The "U" and "K" are particularly prominent due to their size and the color contrast.

Burgenländische Konferenz der Erwachsenenbildung

office@bukeb.at

www.bukeb.at

Burgenländská konferencia vzdelávania dospelých je nezávislé fórum, v rámci ktorého prebieha spolupráca jedenástich inštitúcií vzdelávania dospelých v Burgenlandsku: Burgenländského inštitútu na podporu profesijného vzdelávania, Burgenlandskej výskumnej spoločnosti, Burgenlandskej ľudovej vysokej školy, Burgenländského ľudového vzdelávacieho spolku, Evanjelického vzdelávacieho centra, Domu stretávania sa, Katolíckeho vzdelávacieho centra, Kultúrnej zadruhy, Krajinského zväzu burgenlandských knihovníčok a knihovníkov, Burgenländského vidieckeho doškoloľovacieho strediska a Burgenländského inštitútu na podporu hospodárstva (pozri príspevky v tejto publikácii).

Cieľom tejto inštitúcie je okrem iného zvyšovanie dôležitosti postavenia vzdelávania dospelých v oblasti kultúry a vzdelávania v Burgenlandsku, ako aj sensibilizácia významu celoživotného učenia sa. Za týmto účelom organizuje kooperatívne vzdelávacie aktivity, je partnerom burgenlandskej spolkovej vlády a ostatných verejných organizácií v otázkach, týkajúcich sa problémov vzdelávania, ktoré presahujú hranice jednotlivých inštitúcií, prevádzkuje databázu s názvom 'Bildungsberatung Burgenland' (Informácie o vzdelávaní v Burgenlandsku), ktorá obsahuje ponuky vzdelávacích kurzov inštitúcií vzdelávania dospelých na území Burgenlandska, a objednáva si služby u inštitúcie s názvom Poradenstvo v oblasti vzdelávania v Burgenlandsku, ktorá je pri informovaní o jednotlivých poskytovateľoch vzdelávacích aktivít neutrálna (pozri príspevok v tejto publikácii). Burgenländská konferencia vzdelávania dospelých je neformálnou pracovnou spoločnosťou s voleným predsedom/predsedníčkou.

Burgenländisches Volksbildungswerk
Hans LUNZER (Vorsitzender)
Deutsch, English
0043 2682 62282
h-lunzer@bukeb.at

Burgenländische Volkshochschulen
Christine TEUSCHLER (Vorsitzende)
Deutsch, English
0043 2682 61363
c-teuschler@bukeb.at

Weiterführende Adressen und Links
További címek és linkek
Ďalšie adresy a odkazy

Private Bildungsanbieter
Képzéssel foglalkozó magáncégek
Súkromní poskytovatelia vzdelávacích aktivít

ABSOLUT – Bildungsmanagement GmbH

Industriestraße 6
A-7423 Pinkafeld
0043 5 9010 2827-0 (T)
0043 5 9010 2827-1 (F)
office@absolut-bildungsmanagement.at
www.absolut-bildungsmanagement.at

Dialog – Bildungs- und Beratungsinstitut

Technologiezentrum Sky 1/1
Ludwig Boltzmanngasse 2
A-7100 Neusiedl am See
0043 5 9010 2822-0 (T)
0043 5 9010 2822-1 (F)
info@derdialog.at
www.derdialog.at

die Berater – Unternehmensberatung GmbH

Marktstraße 3
A-7000 Eisenstadt
0043 2682 64576-0 (T)
0043 2682 64576-6145 (F)
e.hanreich@die-berater.com
www.die-berater.com

ibis acam – Bildungsgesellschaft mbH

Thomas A. Edison-Straße 1
A-7000 Eisenstadt
0043 2682 704821-0 (T)
0043 2682 704821-1 (F)
burgenland@ibisacam.at
www.ibisacam.at

Ingrid Fenk – Seminare + Training

Thomas A. Edisonstrasse 2
A-7000 Eisenstadt
0043 2682 7043750 (T)
0043 2682 7043751 (F)
ingrid.fenk@wellcom.at
www.fenk.at

Adressen zum Thema Arbeitsmarktintegration und Qualifikation im Burgenland

A munkaerő-piaci integráció és a szakmai képzés témaköréhez kapcsolódó burgenlandi címek

Adresy k téme Integrácia pracovného trhu a kvalifikácia v Burgenlandsku

Arbeitsmarktservice Burgenland – AMS Burgenland

Permyer Straße 10
A-7000 Eisenstadt
0043 2682 692-0 (T)
0043 2682 692-990 (F)
ams.burgenland@ams.at
www.ams.at/bgld

Arbeitsstiftung Burgenland

Thomas A. Edisonstraße 2
A-7000 Eisenstadt
0043 5 9010 26580 (T)
0043 5 9010 26581 (F)
office@arbeitsstiftung-burgenland.at
www.arbeitsstiftung-bgld.at

Anlernwerkstätte im Alten- und Pflegeheim Mutter Teresa Haus

Eisenstädter Straße 3
A-8380 Jennersdorf
0043 3329 46711-15 (T)
0043 3329 46711-9 (F)
mutter-teresa@aon.at
www.altenheim-jennersdorf.at

CARLA Möbel und Textil – Gemeinnütziges Beschäftigungsprojekt der Caritas Eisenstadt

Bründfeldweg 75
A-7000 Eisenstadt
0043 2682 66038 (T)
0043 2682 66038 (F)
caritasladen@eisenstadt.caritas.at
www.caritas.at/burgenland

MENTOR GmbH & Co Forum Personal Burgenland

Domplatz 21,
A-7000 Eisenstadt
0043 2682 66810 (T)
0043 2682 66840 (F)
burgenland.forumpersonal@mentor.at
www.mentor.at

Projekt Heintzfrauen

Michael Koch Straße 43
A-7210 Mattersburg
0043 2626 65239 (T)
0043 2626 65239 (F)
heintzfrauen@aon.at
www.heintzfrauen.at

Projekt Koryphaen

Untere Hauptstraße 55
A-7100 Neusiedl am See
0043 2167 3597 (T)
0043 2167 5960 (F)
koryphaen@utanet.at
www.koryphaen.at

Projekt Mama's Küche

Prinz Eugen Straße 7
A-7400 Oberwart
0043 3357 35145 (T)
0043 3357 35145-45 (F)
mamas.kueche@noe-volkshilfe.at
www.mamaskueche.at

Projekt ReALTO

Rosenberg 25
A-7540 Güssing
0043 3322 43433 (T)
0043 3322 44624 (F)
realto@nexta.at
www.members.magnet.at/realto

Trendwerk

Esterhazystraße 3
A-7000 Eisenstadt
0043 02682 64424 (T)
0043 02682 64414 (F)
office.eisenstadt@trendwerk.at
www.trendwerk.at

Sparkassenplatz 2
A-7551 Stegersbach
0043 3326 52129 (T)
0043 3326 52188 (F)
office.stgb@trendwerk.at
www.trendwerk.at

Hauptstrasse 13/1/4
A-7350 Oberpullendorf
0043 2612 43161 (T)
0043 2612 46096 (F)
office.op@trendwerk.at
www.trendwerk.at

**Verein zur Arbeitsplatzförderung –
Projekt DER WEG Burgenland**

Thomas A. Edisonstraße 2/5
A-7000 Eisenstadt
0043 5 9010 8182 (T)
0043 5 9010 8183 (F)
eisenstadt@derweg.at
www.derweg.at

Adressen zum Thema Bildung im Burgenland
A képzés témaköszéhez kapcsolódó burgenlandi címek
Adresy k téme Vzdelávanie v Burgenlandsku

**Amt der Burgenländischen Landesregierung
Abteilung 7 – Kultur, Wissenschaft und Archiv**

Europaplatz 1
A-7000 Eisenstadt
0043 2682 600-2452 (T)
0043 2682 600-2089 (T)
0043 2682 600-2058 (F)
post.kultur@bgld.gv.at
www.bgld.gv.at/bildung

**Beirat für Erwachsenenbildung
c/o Burgenländische Volkshochschulen**

Christine TEUSCHLER
Pfarrgasse 10
A-7000 Eisenstadt
0043 2682 61363 (T)
0043 2682 61363-3 (F)
info@vhs-burgenland
www.vhs-burgenland.at

Bildungsserver Burgenland (Bildungsnetzwerk Burgenland)

Kernausteig 3
A-7000 Eisenstadt
0043 664 1211718 (T)
www.bildungsserver.com

Burgenländisches Musikschulwerk

Kernausteig 3
A-7000 Eisenstadt
0043 2682 710140 (T)
musikschulwerk@lsr-bgld.gv.at

**Frau ist gefragt. Bildung und Beratung im Burgenland
c/o Burgenländisches Schulungszentrum Neutal**

Dankowitschstraße
A-7343 Neutal
post.frauenbuero@bgld.gv.at
http://frauen.burgenland.at

Haus der Volkskultur

Hauptstraße 25
A 7432 Oberschützen
0043 3353 6160 (T)
0043 3353 6160 (F)
hianzenverein@hianzen.at
www.hianzenverein.at

Landesschulrat für Burgenland

Kernausteig 3
A-7000 Eisenstadt
0043 2682 710 (T)
0043 2682 710-79 (F)
office@lshr-bgld.gv.at
www.lshr-bgld.gv.at

Links zum Thema Bildung in Österreich

A képzés témakörhöz kapcsolódó osztrák linkek

Odkazy k téme Vzdelávanie v Rakúsku

Arbeitsgemeinschaft der Bildungshäuser Österreich

www.arge-bildungshaeuser.at

Arbeitsgemeinschaft Bildungsmanagement

www.arge-bima.at

Berufsförderungsinstitut Österreich – BFI Österreich

www.bfi.or.at

Bildungsberater/innen im Netz

www.bib-efonet.at

Büchereiverband Österreichs – BVÖ

www.bvoe.at

Bundesinstitut für Erwachsenenbildung St. Wolfgang – BifEB

www.bifeb.at

Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur – BMUKK

www.bmukk.gv.at

Donau-Universität Krems

www.donau-uni.ac.at

Erwachsenenbildungsportal des Bundesministeriums für Unterricht, Kunst und Kultur

www.erwachsenenbildung.at

www.eb-portal.at

Fakultät für Bildungswissenschaften an der Leopold Franzens Universität Innsbruck

www.uibk.ac.at/fakultaeten/bildungswissenschaften

Forum katholischer Erwachsenenbildung in Österreich

www.weiterwissen.at

Jüdisches Institut für Erwachsenenbildung

www.jud-institut-wien.at

Knowledge Base Erwachsenenbildung

www.adulteducation.at

Konferenz der Erwachsenenbildung Österreichs – KEBÖ

www.arge-wbs.at/neue_site/keboe.html

L3LAB – Lifelong Learning Lab

<http://l3l.erwachsenenbildung.at>

Institut für Berufs- und Erwachsenenbildungsforschung an der Johannes Kepler Universität Linz

www.ibe.co.at

Institut für Bildungswissenschaft an der Universität Wien

<http://institut.erz.univie.ac.at>

Institut für Erziehungs- und Bildungswissenschaft der Karl Franzens Universität Graz

www-gewi.uni-graz.at/edu

Ländliches Fortbildungsinstitut – LFI

www.lfi.at

Österreichisches Bibliothekswerk

www.biblio.at

Österreichische Gesellschaft für Politische Bildung

www.politischebildung.at

Österreichische Nationalagentur Lebenslanges Lernen

www.lebenslanges-lernen.at

Österreichische Volkswirtschaftliche Gesellschaft

www.vwg.at

Ring Österreichischer Bildungswerke

<http://members.telering.at/bildungswerke>

Studium – Karriere – Weiterbildung. Das Webverzeichnis für den persönlichen Erfolg

www.studium-karriere-weiterbildung.at

Verband Österreichischer Gewerkschaftlicher Bildung – VÖGB

www.voegb.at

Verband Österreichischer Volkshochschulen – VHS Österreich

www.vhs.or.at

WeiterBildungsAkademie Österreich

www.wba.or.at

Wirtschaftsförderungsinstitut der Wirtschaftskammer Österreich – WIFI Österreich

www.wifi.at

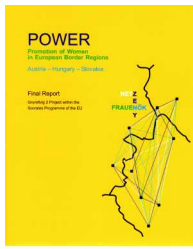
 Adresse – Cím – Adresa

 Telefonnummer – Telefonszám – Telefónne číslo

 Faxnummer – Fax – Číslo faxu

 Geschäftsführer/in – Ügyvezető – Vedúci pracovník inštitúcie

 Kontaktperson – Kapcsolattartó – Kontaktná osoba

Judith Jakowitsch / Mariana Szapuová / Anett Molnár (eds.):
POWER. Promotion of Women in European Border Regions.
Austria-Hungary-Slovakia
Eisenstadt: Verlag Burgenländische Forschungsgesellschaft, 2006.
BFG:STUDIES Bd. 5 / Jg. 2006 (Sondernummer in englischer Sprache),
ISBN-13: 978-3-901420-07-8

Alfred Lang, Nicole Ehlers, Lenny van Kempen (Hg.):
Bildung über Grenzen.
Erwachsenenbildung in europäischen Grenzregionen.
Eisenstadt: Verlag Burgenländische Forschungsgesellschaft, 2005.
BFG:STUDIES Band 4a / Jg. 2006 (Sondernummer/deutsche Ausgabe)
ISBN-13: 978-3-901420-03-0

Alfred Lang, Nicole Ehlers, Lenny van Kempen:
Képzés határok nélkül.
Felnőttképzés az euópai határrégiókban.
Eisenstadt: Verlag Burgenländische Forschungsgesellschaft, 2005.
BFG:STUDIES Band 4c / Jg. 2006 (Sondernummer/ungarische Ausgabe)
ISBN-13: 978-3-901420-05-4

Alfred Lang, Nicole Ehlers, Lenny van Kempen:
Vzdelávanie cez hranice.
Vzdelávanie dospelých v Európskych cezhraničných regiónoch.
Eisenstadt: Verlag Burgenländische Forschungsgesellschaft, 2005.
BFG:STUDIES Band 4d / Jg. 2006 (Sondernummer/slowakische Ausgabe)
ISBN-13: 978-3-901420-06-1

Alfred Lang, Nicole Ehlers, Lenny van Kempen (ed.):
Education across Borders.
Adult Education in European Border Regions.
Eisenstadt: Verlag Burgenländische Forschungsgesellschaft, 2005.
BFG:STUDIES Band 4b / Jg. 2006 (Sondernummer/englische Ausgabe)
ISBN-13: 978-3-901420-04-7

Sämtliche Publikationen zu beziehen bei:
Az alábbi címen valamennyi publikáció beszerezhető:
Všetky publikácie je možné dostať v:
All publications to obtain at:

Burgenländische Forschungsgesellschaft
Domplatz 21, A-7000 Eisenstadt, Austria
phone 0043 2682 66886, fax 0043 2682 66886-20
office@forschungsgesellschaft.at
www.forschungsgesellschaft.at

Erwachsenenbildung im Burgenland. Handbuch
Felnőttképzési Intézmények Burgenlandban (Ausztria). Kézikönyv
Inštitúcie vzdelávania dospelých v Burgenlandsku (Rakúsko). Príručka

Burgenländische Forschungsgesellschaft

Burgenlandi Kutatótársaság

Burgenlandská výskumná spoločnosť

Domplatz 21, A-7000 Eisenstadt, Austria

phone 0043 2682 66886, fax 0043 2682 6688620

office@forschungsgesellschaft.at

www.forschungsgesellschaft.at

www.crossborder-cooperation.net